1994.
X. évf. 1. (78.) szám
Ára: 108 Ft

video magazin

Vásárlási tanácsadó

A detektívfilmek története I.

In Memoriam Frank Zappa

Drakula szerelme:

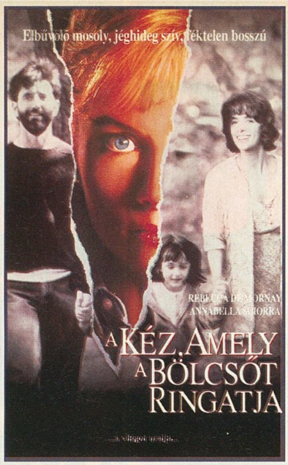
Winona Ryder

Húsz kamkorder tesztje

Nyerjen képmagnót!

Sztárportré, poszterrel:
John Malkovich

TOUCHSTONE HOME VIDEO

A KÉZ, AMELY A BÖLCSŐT RINGATJA

...a világot uralja...

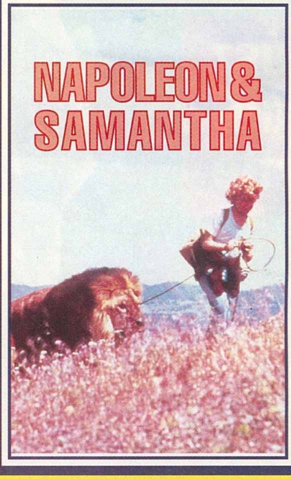
Claire Bartel a lefegyverző mosolyú Peyton Flandersnél jobbat nem is találhatott volna kisgyermeke mellé pótmamának. A szőke, elbűvölő fiatalasszony kedves, udvarias, nyugodt és ami a legfontosabb, *rajong* a gyerekekért. Valósággal él-hal értük. Peyton beköltözik hát Bartelékhez, és munkához lát. Lassan-lassan körülötte forog már minden: jobban ismeri a házat, mint a bérlők, a gyerek jobban szereti, mint édesanyját, és a férj is mintha nagyobb gyengédséggel közeledne hozzá, mint feleségéhez. A bájos pótmama pedig fürdik a szeretetben, míg egy szép napon már az sem kétséges, hogy Peytonnak terve van a családdal. A szeretet, a törődés csak eszköz, hogy beteljesítse rettenetes, ördögi alapossággal kitervelt bosszúját.

ISTEN NEM VER BOBBAL!

Mi lesz abból, ha egy jóindulatú dilis elhatározza, hogy meglátogatja hőn szeretett pszichiáterét annak nyári szabadságán? Természetesen komédia. Sőt, ő r ü l e t e s komédia! Bob Wiley (BILL MURRAY) ragaszkodó és levakarhatatlan fickó. Olyannyira, hogy ez egyben betegsége is. Ha kipécézett valakit, ráakaszkodik és egy láda dinamittal sem lehet eltávolítani. Felékszerezi magát kedvenc aranyhalának hordozható akváriumával és képes utána menni akár a világ végére is. Vonzalma tárgya jelenleg nem más, mint pszichiátere, a világhírű dr. Leo Marvin (RICHARD DREYFUSS). Az idegesítő beteg egyre jobban kikezdi a nyugalmáról híres dokit, aki kész felhasználni a legbrutálisabb eszközöket is, hogy páciensétől megszabaduljon. Hát csoda, hogy egy idő után képtelenség már eldönteni, ki a nagyobb őrült: az orvos, vagy az ápoltja?

VIDEO PREMIER: JANUÁR 20.

WALT DISNEY HOME VIDEO

WALT DISNEY HOME VIDEO

CONDORMAN, A KESELYŰEMBER

Saját csapdájába esik a zseniális képregényrajzoló, amikor saját kreatúrája, a Condorman alakjában ébred. A keselyűember szempillantás alatt robbanékony akciók, mesés dollárhalmok és gyönyörű nők között találja magát és élete állandó veszélyben forog. Hajmeresztő kalandok - EGY ÚJ SZUPERHŐS SZÜLETETT!

NAPOLEON & SAMANTHA

Nem a hírhedt francia császár egy szerelmi kalandjáról, hanem egy szelíd cirkuszi oroszlán és két kisgyerek izgalmas és megható történetéről mesél a NAPOLEON & SAMANTHA. A cirkuszból megszökött oroszlán két kis barátra lel, akik segítenek neki elrejtőzni a hegyekben, ahol segítségükre van egy vagány srác is (MICHAEL DOUGLAS), aki az erdőben lakik. Együtt menekülnek a vadállatok és az egyre a nyomukban járó rendőrök elől.

Ügynökeink:

InterFilm 1126 Bp. Németvölgyi út 66. Tel.:155 9094 **Hungaroton Gong** 1096 Bp. Haller u.24. Tel.: 133 2406 **Alpine Piton** Gmgk Video Nivó ügynöki iroda 1081 Budapest Köztársaság tér 10. Tel.: 113 9837 **Video Nívó BT** 1134 Budapest Váci út 19. (Könyvesház) Tel.: 111 5002 **InterCom** 1113 Bp. Karolina út 65. Tel.: 209 0933, 209 1111/276 Fax: 209 0930 Tx:22 6761

© Touchstone Pictures © Hollywood Pictures © The Walt Disney Comany

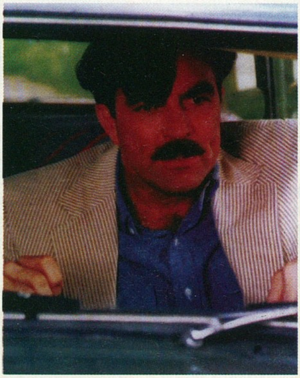
Kedves Olvasó!

Köszönöm a sok levelet, melyekben elolvashattam, kiről, miről szeretne olvasni magazinunkban. A konkrét kérdésekre igyekeztem levélben válaszolni, a kéréseket pedig a lapunkban próbáljuk meg teljesíteni. "Sztárajánlataikat" megfogadva, megtalálják majd többek között Greta Scacchi, Steve Martin, Tom Selleck sztárportréját, s még hosszasan lehetne sorolni a neveket. Tanácsaikat megfontolva, már ebben a hónapban elindul Tanácsadó sorozatunk, melynek első részében arról szólunk, mire hasznos figyelni egy készülék vásárlásakor. A továbbiakban pedig tippeket adunk, miként érdemes elhelyezni, egymáshoz csatlakoztatni berendezéseinket, tárolni kazettáinkat, vagy például hogyan menthetjük videókazettára hajdani super 8-as amatőrfilm felvételeinket. A magyarországi videópiac meghatározó szereplői a videófilmforgalmazók. Nevüket ismerjük, de tulajdonosaikat, irányítóikat, tevékenységüket, piacpolitikájukat már kevésbé. Többek kérésére indítjuk útjára az őket bemutató sorozatot is. Természetesen idén is megtalálhatók lesznek a Video Magazinban a régóta kedvelt rovatok : e havi Tesztünk húsz kamkordert szed ízekre, rendezői portrénk pedig ez alkalommal Federico Fellinire emlékezik.

Falus Tamás

Főszerkesztő: Falus Tamás
Művészeti vezető: Czifferszky Attila
Képszerkesztő: Fejér Gábor
A szerkesztőség és levélcíme:
1134 Budapest, XIII., Kassák Lajos u. 78.
Tel./fax: 140-9964
Kiadja a
Pergamen Rt®
Felelős kiadó:
Belán Gábor elnök-vezérigazgató
Nyomdai előkészítés:
ÍRISZ Kft.
Nyomás:
Kossuth Nyomda Részvénytársaság, Budapest
Fv.: Székely Károly vezérigazgató
Megvásárolható a Hírker elárusító helyein, valamint az alternatív terjesztőknél.
Előfizethető
bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) 1900 Budapest, XIII., Lehel u. 10/A, közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR Postabank Rt. 219-98636, 021-02799 sz. pénzforgalmi jelzőszámra
HU ISSN 0237-5141

video magazin

Tisztelt Olvasónk! Kiadónk, s így szerkesztőségünk is új helyre költözött. Új címünk: 1134 Budapest, XIII., Kassák Lajos u. 78. Tel./fax: 140-9964

NYERJEN PANASONIC KÉPMAGNÓT A VIT VIDEÓVAL!

Az interaktív j

Reszkessetek, videókölcsönzők, jön az interaktív televízió? Mi az az interaktív televízió? Kérdezzenek könnyebbet. Ezt ugyanis még a szakma nagyjai sem tudják egészen pontosan. A Microsoft nevű amerikai szoftvervilágcég vezérigazgatója például TVPC-nek nevezte azt a készüléket, amely a televízió és a személyi számítógép képességeit egyesíti, de rögtön hozzátette: ez az elnevezés alig mond valamit a technológia fantasztikus lehetőségeiről, az interaktív jövőről.

Beszélnek interaktív videózásról, „információs szupersztrádáról", interaktív szuperországútról, „multimédiákról", száloptikás kommunikációs rendszerekről, s még sok más módon fejezik ki magyar nyelven azt a nem feltétlenül kétségbeejtő tényt, hogy pillanatnyilag még senki sem tudja pontosan, mi mindenről van szó.

Biztosan tudjuk, hogy az összes interaktív rendszer alapját alkotó optikai üvegszálas kábeleken az információáramlás kétirányú. Tudjuk, hogy az ilyen kábelrendszerekhez csatlakozó „TVPC" készülékek segítségével tetszés szerint biztosíthatók mindazon szolgáltatások, amelyeket eddig a kábeltelevíziók, a videókölcsönzők, a telefontársaságok, az adatbankok és a többi információs rendszerek nyújtottak.

A „házi videókölcsönző" alighanem a legegyszerűbbek közé tartozik az inaktív szolgáltatások közül. Működési sémája ma is tanulmányozható bármely első osztályú szállodában, ahol a szobából telefonon vagy egy kis készülék segítségével lehet filmet rendelni.

Az interaktív televízió ugyanez nagyban, csak sehova sem kell telefonálni, s a videó „kölcsönzéséhez" szükséges szoftver magába a képernyős készülékbe van installálva.

Ha mármost úgy teszik fel a kérdést, hogy mi a realitása az interaktív videózásnak, akkor csakúgy, mint az Egyesült Államokban és Nyugat-Európában, ahol máris több tízmilliárd dollár fekszik ebben a kivételesen perspektivikusnak ítélt ágazatban, nálunk is többféle, sokszor egymásnak ellentmondó lehetőséggel és érdekkel kell számolni.

Az amerikai tapasztalat azt mutatja például, hogy az interaktív „kölcsönzés" drágább, mint leballagni a videókölcsönzőbe és felhozni a kazettát. Márpedig ha a mozirajongó egy filmre jutó költségei átlagosan több mint egy dollárral haladták meg a hagyományos videókölcsönző tarifáját, akkor átlagemberünk (az amerikai) inkább a talpalás, s a kölcsönzőben jóval kisebb választékban rendelkezésre álló kazetták hazaszállítása mellett döntött.

Bebizonyosodott továbbá, hogy az interaktív rendszerek kiépítése rendkívül költséges. A kábelrendszerek és a készülékek cseréje csak nagyon sok előfizető bevonása esetén éri meg a befektetést. Az első hazai interaktív rendszer – a mátyásföldi – hírek szerint 1500 lakást szolgál ki, s 320 millió forintba került. Ezt a pénzt egy külföldi kábel-vállalkozás tette bele az üzletbe, természetesen nagyobb megrendelések reményében. Magyar cég talán nem is vállalta volna a költséget, mely legfeljebb hosszú évek múltán térülhet meg, s akkor sem ilyen kevés előfizetővel.

Egészen október elejéig, amikor is a Bell Atlantic nevű amerikai keleti partvidéki telefontársaság egy több tízmilliárdos mamutüzletbe fogott a TCI nevű kábelvállalkozással, hogy megkezdjék az első amerikai országos interaktív rendszer kiépítését, az iparág élvonala sem volt bizonyos abban, hogy az „információs szupersztráda" nem a jövő század regénye. Azt megelőzően csak a Time Warner s egy másik telefontársaság, a nyugati partvidéki U.S. West fogott nagyobb fejlesztésbe, de 5 milliárdos befektetésük inkább csak felhívás volt keringőre az érdekelt telekommunikációs cégek számára. Maga a tánc a Bell Atlantic üzletével kezdődött, mely biztos jele annak, hogy a vezető cégek már eldöntötték: akár tetszik a mélyen tisztelt publikumnak, akár nem, a század végére átsegítik a világot az interaktív korba.

Mely korszak semmiképp sem csupán új technológiát, hanem legalább annyira új életformát is jelent. A többnyire még csak tervezőasztalokon létező interaktív rendszerek ugyanis pár év alatt képesek a felismerhetetlenségig átalakítani vásárlási, szórakozási, kommunikációs és egyéb szokásainkat.

Ül az ember egy papucsban a TVPC mellett, és tölti az idejét, költi a pénzét, ahogy úri kedve diktálja. Megrendel egy filmet anélkül, hogy moziba vagy kölcsönzőbe menne, lehív egy videójátékot, mely egyébként nincs benne saját készülékének memóriájában, a megfelelő „menüt" használva

megnéz egy nagy sikerű színielőadást, egy hangversenyt vagy egy sporteseményt. Felhívja valamelyik barátját videótelefonon. Bekapcsolja magát egy nyelvleckébe, amely azonnal elemzi és kijavítja hibáit, mintha csak a tanár úr a szobában ülne. Részt vesz egy kvízjátékban anélkül, hogy bemenne a stúdióba. Veszprémben ülve megtesz egy lovat a Kerepesi úti derbin. És közben – a befektetők óhaja szerint lehetőleg minél gyakrabban – vásárolgat... Kiválaszt magának egy szép nyakkendőt, feleségének születésnapi ajándékként egy karkötőt a képernyőre lehívott választékból. A kiválasztott áru aztán 24 órán belül házhoz jön (ez egyszer nem elektronikus úton), de persze csak akkor, ha a videóáruház elegendő pénzt talál emberünk bankszámláján.

A fenti fantáziaképből, ha mégoly sematikus is, talán kiérezhető, miért olyan erőteljes az üzleti nyüzsgés az interaktív biznisz körül. Szédületes lehetőségek nyílnak a hardveresek, a szoftveresek, nemkülönben a kábel- és telekommunikációs cégek előtt. Hollywood számára az interaktív videózás újabb kimeríthetetlen piacot ígér. Az ígéret persze még nem azonos a meg-

övő nyomában

A TVPC-n a videó is házhoz jön

valósulással, de tekintetbe kell venni, hogy a nagy elektronikai és komputergyártó világcégek közül a legnagyobbak is válságban vagy válságközelben vannak. Lassú visszaesés kezdődött a videókazetták és videólejátszók piacán is. A megoldást ma szinte mindenki az interaktív videózás és technológia elterjesztésében látja. Az interaktív korszakba való belépésnek azonban vannak akadályai.

A már említett tőkeigényességen kívül a legnagyobbat aligha-nem a rendszerek bonyolultsága jelenti. A Sony Electronic Publishing Company elnöke ezt a dilemmát így fejezi ki: „Amikor az ember hazamegy és leül a televízió elé, egyetlen dologgal kíván interaktív viszonyba kerülni: a frizsiderrel". Ergo: a vezető cégek nagy szellemi és anyagi erőket foglalkoztatnak a kony-nyen kezelhető interaktív készülékek kidolgozására. A szoftvergyártó világcég, a Microsoft, a chipek zászlóscége, az Intel és a kábelgyártó General Instrument Corp. nevű kábelgyártó vállalkozás áprilisban egy olyan mini „TVPC" közös kifejlesztésére kötött szerződést, melynek az lesz a feladata, hogy tulajdonosa számára lehetővé tegye egy 500 csatornás interaktív rendszer viszonylag egyszerű kezelését.

Az iparági vezetők szerint még nagyobb problémát okoz az a dilemma, hogy sikerül-e ezt a sok finom interaktív szolgáltatást „megetetni" a közönséggel. Nemcsak arról van szó, hogy mint jeleztük, az átlagember nem mindenáron ragaszkodik a kényelemnek ahhoz a fokához, amit az interaktív videózás nyújt. Mi több, az első felmérések kifejezetten vegyes eredményeket hoztak. A Bell Atlantic és a TCI frigye kapcsán több amerikai és európai üzleti lap foglalkozott a kínos kérdéssel, hogy vajon van-e kereslet a jövő század technikájára. Az eddigi kísérletek alapján ez nem állapítható meg egyértelműen.

Tény, hogy a nyolcvanas évek elején a Knight-Ridder nevű cég Floridában végrehajtott egy interaktív videotext-kísérletet... és bebukott. Tény az is, hogy az IBM a Sears áruházlánccal karöltve „eltapsolt" 800 milió dollárt, mert az emberek nem akartak képernyőről vásárolni, sem pedig más előfizetőkkel társasjátékozni...

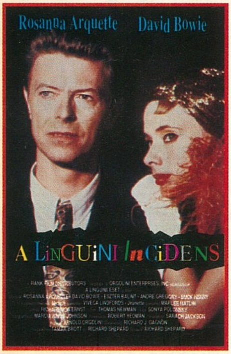
Tény, hogy maga a TCI, mely a Colorado állambeli Englewoodban van bejegyezve, nagyott bukott a „szülővárosában" bevezetett házi-videó-szolgáltatással, mert azok az előfizetők, akik megrendelték a nagyobb filmválasztékot, emiatt lemondták az ugyanannál a kábelcégnél bérelhető HBO mozicsatornát.

Vannak aztán teljesen kiszámíthatatlan bökkenők is. A kaliforniai Cerritos városában a GTE nevű cég kiépítette az optikai üvegszálas kábelrendszert, hogy interaktív szolgáltatásokat nyújtson. Meg lehetett rendelni a városi könyvtár teljes anyagát, de szinte senki nem akart otthon könyvtárba járni. Bérleteket akartak árulni az önkormányzati uszodába, de az uszoda nem egyezett bele: miért legyen előnyük a kábeles előfizetőknek az utcáról jövőkkel szemben.

Mindemellett Cerritosban az emberek már interaktív készüléken vásárolnak, s nemcsak élelmiszert, hanem részvényeket is. Telefon helyett TVPC-n rendelnek repülőjegyet, s képernyőről szerzik be napi hírszükségletüket. Mindezt tíz dollárért havonta. Amikor pedig a sikertelen kísérletekről esik szó, az „interaktív szupersztrádák" építői azt válaszolják: gondolta volna-e bárki tíz évvel ezelőtt, hogy a kilencvenes évek elejére majd minden „tisztes házban" ott lesz a személyi számítógép meg a videónak nevezett csodálatos szerkentyű?

Bokor Pál/Atlantic Press

MEGJELENIK 1994. január 27-én

A linguini incidens

Színes, szinkronizált amerikai film

A film hátteréül a divatos New York szolgál. Szereplői: Lucy (Rosanna Arquett), Vivian (Eszter Balint) és Monte (David Bowie). Mindhárman kiugrási lehetőséget keresnek, azt, hogy hogyan szabaduljanak meg a nagyváros szorításából.
Lucy pincérnő a „Dali"-ban, Manhattan egyik vendéglőjében, jövendőbeli szabadulóművész, aki azonban még nem sajátította el tökéletesen a szabaduló technikákat...

SHALAKO

Színes, szinkronizált amerikai film

A film egy európai arisztokrata társaság kalandját mutatja be egy indián rezervátumban. Shalako a hadseregtől kap megbízást, hogy kísérje őket ebben a hatalmas és kiszámíthatatlan országban. Ő az a magányos lovas, akinek segítségét nem szívesen fogadja a hercegnő és főúri társasága egészen addig, amíg az apacsok lázadása veszélybe nem sodorja mindannyiukat. És ő az oka, hogy a hercegnő Új-Mexikót választja otthonául.

OLD SUREHAND

Színes, szinkronizált koprodukciós film

Old Surehand, a legendás vadnyugati hős bátyja gyilkosait üldözi. Épp Muson City-be érkezik, mikor a komancs indiánfőnök fiát orvul meggyilkolják. Az indiánok háborút hirdetnek, és Surehand-nek minden eszére és ügyességére szüksége van, hogy a banditák megbűnhődjenek, és Mason City-ben újra béke legyen.

GENGSZTEREK SOFŐRJE

Színes, szinkronizált amerikai film

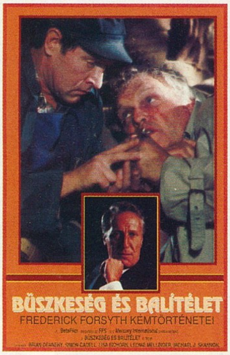
A történet napjainkban játszódik. A Sofőr a legjobb a szakmájában. Ahogy társaival együtt elmenekül a tett színhelyéről, az minden alkalommal zseniális mutatvány. A Detektív a legmenőbb zsaru. Akinek nyomába ered, az nem tudja lerázni. Csak a sofőr.
A Sofőr új megbízatást kap, a Detektív pedig várja a kedvező pillanatot. Ám a Sofőr mindig egy lépéssel a Detektív előtt jár. Felbérel egy titokzatos nőt, a Játékost hogy vezesse félre a Detektívet.

BÜSZKESÉG ÉS BALÍTÉLET

Színes, szinkronizált amerikai film

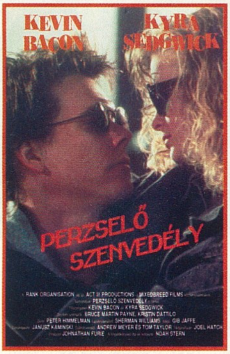
Bonn, az 1980-as évek végén. A nyugat-német ügynök, Bruno Morenz, aki mellékállásban az angoloknak is dolgozik, kényes feladatot kap: információkat kell szereznie a call girl-höz, Renátához járó különböző politikai nagykutyáktól. Bruno reménytelenül szerelmes lesz Renátába, de egy napon azonban rajtakapja a szeretőjével. Dühében megöli őket, elveszi a tekercseket és elmenekül. A nála lévő anyaggal a fél kormányt le lehetne buktatni.

Perzselő szenvedély

Színes, szinkronizált amerikai film

Forró szerelmi történetet láthatnak – szó szerint. Ari és Sam ifjú szerelmespár, izzik körülöttük a levegő, és amerre járnak, minden lángra kap. Ari fotós, Sam (Samantha) pedig tehetséges, de fel nem fedezett csellista. A szenvedélyt nem csak egymásban lobbantják fel. Amikor ölelkeznek, minden kigyullad körülöttük, függetlenül attól, hogy minden óvintézkedést megtettek. A szomszédok állandó halálfélelemben, a tűzoltók pedig állandó készültségben élnek...

TOVÁBBI FILMJEINK:

FOKOZOTT VÉDELEM
George Kennedy, Koen Wauters, Nada van Nie, Jules Croiset, Nora Tilley

TOMBOL A HOLD
Malcolm McDowell, Nanette Newman

VIGYÁZZ, KÉSZ, TŰNÉS!
Cyndi Lauper, David Keith, Johnny Pinto

VÁLTSÁGDÍJ
Sean Connery, Ian McShane

A HARC ÁLDOZATAI

DILLINGER

ZOOM

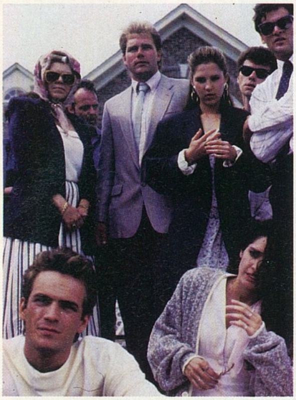
1024 Budapest, Keleti Károly u. 28/b. Telefon: 115-9411 Telefax: 115-3048

Az utolsó nyár

(Terminal Bliss)

John & Alex gyermekkori barátok. Minden nyáron együtt vakációznak, és együtt nőnek fel... Mikor azonban feltűnik a gyönyörű Stevie, akire mindketten szemet vetnek, felmerül a kérdés, mennyit is ér a régi barátság...

Főszereplők: Luke Perry, Tim Owen, Ester Chandler,
Rendezte:Jordan Alan
Színes, szinkronizált amerikai film
Cannon

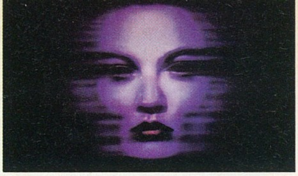
Suttogások

(Whispers)

A rendkívül sikeres bestseller író, Dean R. Koontz regényéből készült filmben a véletlen egy gyönyörű fiatal írónőt sodor egy pszichopata fiú útjába, aki belső késztetést érez arra, hogy öljön, és ezzel szabadítsa fel a lelkébe zárt borzalmakat.

Színes, szinkronizált amerikai film
Főszereplők: VICTORIA TENNANI, JENA LECLERC, CHRIS SARANDON
Rendezte: DOUGLAS JACKSON
ITC

Kétlelkűség

(Doppelganger)

A természetben mindennek megvan a párja, minden férfihoz tartozik egy nő és minden nappalhoz tartozik egy éjszaka, és minden jóságot ellensúlyoz valami rossz.
Ez a kettősség bennünk van. De egy elkeseredett fiatal nőben valami ennél több, ennél rémisztőbb, ennél elképzelhetetlenebb is benne él.
Avi Nesher filmje természetfeletti furcsaságokat és pszichológiai terrort ígér.

Színes, szinkronizált amerikai film
Főszereplők: DREW BARRYMORE, GEORGE NEWBERN, DENNIS CHRISTOPHER, LESLIE HOPE, SALLY KELLERMAN
ÍRTA ÉS RENDEZTE: AVI NESHER
ITC

CIA I. Fedőnév: Alexa

A gyönyörű Alexa az egyik személyes testőre, Victor Malernek. Egy nemzetközi bűnszövetkezet vezetőjének aki az egész Egyesült Államokra veszélyt jelent. Mark Graver a CIA ügynöke semmitől sem riad vissza, hogy véget vessen az őrült terrornak. Graver terve az, hogy egy beépített ember segítségével elkapja Alexát, s saját főnöke ellen fordítsa.

Színes szinkronizált amerikai film
Főszereplők: Lorenzo Lamas, O. J. Simpson, Kathleen Kinmont
PM Entertainment

Az élő múmia

(The Mummy Lives)

Egy óegyiptomi főpap beleszeret egy papnőbe, s ezért szörnyű büntetés vár rá: élve temetik el a szarkofágba, hogy örök időkre őrizze a hatalmas Zoth Isten kincseit. Az élő múmia azonban nem tesz különbséget a sirrablók és a múzeológusok között.

Főszereplők: Tony Curtis, Greg Wrangler
Rendezte: Gerry O'Harra
Cannon

Gyilkos gyűrű

(Death Ring)

Matt Collins, az USA különleges hadseregének volt hadnagya megnyer egy – perverz milliomosokat vonzó – túlélési versenyt. Danton Vachs, aki egy évenként megrendezendő gyilkos embervadászatot szponzora és rendezője, erőszakkal veszi rá Mattot, hogy részt vegyen a saját szigetén rendezett versenyen. A gazdag és gonosz milliomosok részére rendezett látványosság sikere érdekében Thomas elfogja Matt barátnőjét, Lorent. Ha Matt életben marad a gyakorlott embervadászokkal szembeni küzdelemben, Loren megmenekül...

Színes, szinkronizált amerikai akciófilm, 1992
Főszereplők: Mike Morris, Isabel Glasser, Billy Drago
Rendezte: R. J. Kizer
Trans Atlantic Entertainment

Harc az időért

York Daley repülőtéri alkalmazott barátnőjéért száguld, hogy férjétől elszakítva – 90 perc múlva – Rio De Janeiróba repüljön vele. Útközben megáll, s felhív egy rádióállomást, hogy részt vegyen egy játékban, melynek nyereménye 100.000 dollár. Tovább száguld, majd találkozik barátjával, Cole-lal, aki egy pénzzel teli táskát bíz rá. A táskában lévő pénzért Yorkot üldözik a gengszterek, barátnőjéhez érve annak házában majdnem megölik. Közben megnyeri a játékot és a pénzt mégsem kapja meg. Visszaérve a repülőtérre, ismét konfliktusba keveredik, itt is megmenekül és felszáll a gépre. Kérdés ezek után eljut-e Rióba...

Színes, szinkronizált amerikai vígjáték, 1992
Főszereplők: Bill Pullman, Julie Brown
Rendezte: Rocky Lang
I.R.S. Media

DRIVE IN 2000
1135 Budapest XIII., Frangepán u. 54—56. Tel.: (36-1) 129-7034, 270-1744—48/109, 110, 114, 117 mellék

Tom Selleck

a sikeres pótmama

Ki is ez a szimpatikus, bajuszos, életerős, jó negyvenes férfi, aki újabban idehaza is hódítja a videózó női szíveket a Három férfi... filmjei nyomán? Aki óriás kezével dajkálja, pelenkázza a kis bébit, aki igyekszik gondját viselni egy apró bébinek, majd a cseperedő kis hölgynek?

Ő Tom Selleck, a maga 46 évével, aki amellett, hogy első osztályú pótmama, olykor királyi ruhát ölt, máskor baseballjátékos, de otthonosan érzi magát a Vadnyugaton is, miközben a Föld legártatlanabb embere is tud lenni.

Nem vész el a tömegben...

A több mint százkilencven centiméter magas színész, még kezdő korában, annak érdekében, hogy alkata miatt ne essen el egy szerepajánlattól, füllentett: az adatlap kitöltésekor magasságából jó néhány centit letagadott. Alkatát azonban csakúgy, mint a tehetségét, nem lehet eltitkolni. Noha sohasem tört elszántan a legnagyobb magaslatokra, ma Hollywood egyik megbízható, sokat foglalkoztatott sztárja. A filmvásznon e magasság nem mindig szembetűnő. Mégis, *A lány alibije* című film egyik jelenetében, ahol egy ugyancsak nem kisnövésű rendőrtiszt mellett egy könyvespolc közelében áll, s a kamera a jelenetet enyhén felülről rögzíti, a néző képet alkothat a főszereplő alkatáról. Nem fenyegeti tehát az a veszély, hogy elvész a tömegben.

Pályája delelőjén viszont egyike volt azoknak a sztároknak, akik epizódszerepeket játszottak a „másik”, gyengébbik Kolumbusz-filmben, mint például Marlon Brando. Mindössze kétszer jelenik meg a John Glen rendezte filmben, mint Ferdinánd, a spanyolok királya.

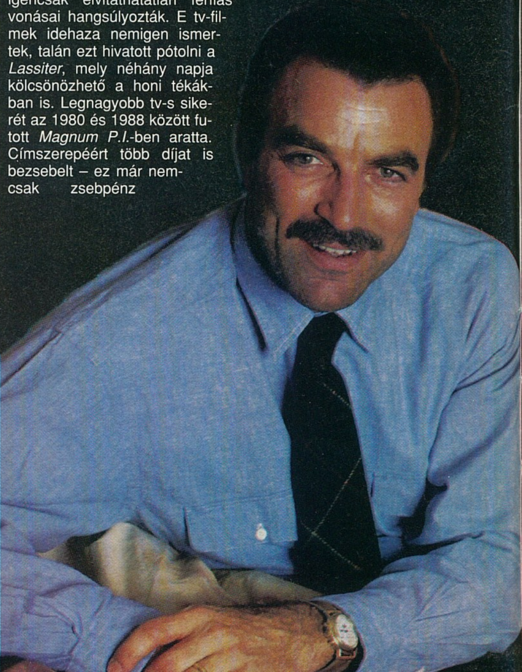
Királyként Rachel Ward balján
Kolumbusz — a felfedező

Zsebpénz-szerepek

Tom Selleck, mint Peter Mitchell, Detroitban született, s a Los Angeles környéki San Fernando Valley Sherman Oaks-ban nőtt fel. 1967-ben már próbafelvételeken igyekezett meggyőzni a szakma jelenlévő képviselőit tehetségéről. Helyi fiúnak számított, nem volt messziről jött ember. Első szerepeit azért vállalta, mert azon a környéken így szokás zsebpénzhez jutni. A dél-kaliforniai egyetemen tanult, majd a 20th Century Fox egyik tehetségvadásza figyelt fel rá egyik zsebpénzszerző szerepében, a The Dating Game című produkcióban. Az egyetem elvégzése után a stúdió egyből szerződtette, majd jöttek a tévéfilmek. Első nagyobb szerepei pusztán külső jegyeit: robosztusságát, korántsem tolakodó, ám igencsak elvitathatatlan férfias vonásai hangsúlyozták. E tv-filmek idehaza nemigen ismertek, talán ezt hivatott pótolni a *Lassiter*, mely néhány napja kölcsönözhető a honi tékákban is. Legnagyobb tv-s sikerét az 1980 és 1988 között futott *Magnum P.I.*-ben aratta. Címszerepéért több díjat is bezsebelt – ez már nemcsak zsebpénz volt –, s az utolsó epizódokat már gyártásvezetőként is jegyezte.

Névjegy: bajusz és szemöldök

Első mozisikerét *A lány alibije* című filmben aratta. Az alaphelyzet teljesen vígjátéki. Egy csetlő-botló író éppen témát keres, mire besétál az életében a hősnő, aki egyszerre lesz a filmnek, készülő könyvének és az életének is hősnője. A film legnagyobb erőssége, hogy Tom Selleck külsejével eljátszhatná az író könyveinek visszatérő hősét, az elszánt kémet, ehelyett az írót alakítja, aki hősét, saját bevallása szerint, mások folyamatos meglepetésére, magáról mintázza. Vajon kém,

Tom Selleck filmjei:

Kóma (Coma, 1978), epizódszerep, r.: Michale Crichton (InterCom)
Gyilkos robotok (Runaway, 1984), r.: Michael Crichton
High Road To China (1983), r.: Brian G. Hutton
Lassiter (1984), r.: Roger Young
Három férfi és egy bébi (Three Men and Baby) (Best Hollywood), r.: Leonard Nimoy (Buena Vista)
A lány alibije (Her alibi, 1989), r.: Bruce Beresford (InterVideo)
Egy ártatlan ember (An Innocent Man, 1989), r.: Peter Yates (Buena Vista)
Három férfi és egy kis hölgy (Three Man and A Little Lady, 1990), r.: Emile Ardolino (Buena Vistaé)
A winchester mestere (Quigley Down Under, 1990), r.: Simon Wincer (Buena Vista)
Kolumbusz – A felfedező (Columbus – The Discovery, 1992), r.: John Glen (Mokép Videókiadó)
Folks (1992), r.: Ted Kotcheff
Mr. Baseball (1993), r.: Fred Schepisi

Három férfi… a kis hölgy mamájával: Steve Guttenberg, Ted Danson és Nancy Travis társaságában

gyilkos, boszorkány-e a román leányzó, aki olyan nemes egyszerűséggel dobálja a késeket és öli meg velük az ajtón mászkáló bogarakat? Az önirónián át az út a sikeres játékhoz vezet.

Fegyelmezett, kevés eszközből sokat kihozni képes művész. A hatalmas bajusz, vastag szemöldök szinte a névjegye. *A winchester mestere* kosztümös film, annak is speciális változata, western, semmiképp sem a hagyományos fajtából, ugyanis Ausztráliában játszódik. A mesterlövész lelép az Amerikából érkező hajóról, egy újsághirdetés feladóját keresi. Mielőtt útnak indult, átlyuggatva visszaküldte neki az újságkivágást, melyet vagy nyolcszáz méterről mindhárom lövése eltalált. Ám ennél jóval többet utazott, mégis tovább áll, amikor megtudja, hogy a kontinens őslakóira kell vadásznia. Bizonytalanná válik helyzete az ismeretlen, nyersnek mutatkozó földrészen. Ráadásul, egyben szerencséjére, már nincsen egyedül, egy lány és a bennszülöttek számítanak rá.

A filmet gyönyörű ausztrál helyszíneken forgatták, s Selleck-et családja is elkísérte a forgatásra, hiszen Amerika még ma is messze van Ausztráliától. Jelenleg második feleségével, a szintén szakmabeli angol Jillie Mackkel él, kislányuk, Hannah, kétéves, legfontosabb számára a család, ahogy ő fogalmaz: „a közös torta, amelyből minél nagyobb szelet kell, hogy jusson szeretteinek”.

Szolid életvitele ellenére a botrányokat bizonyos időközönként ő sem kerülheti el. 1982-ben a National Enquirer pletykája egy színésznővel próbálta „összehozni”. Néhány éve egy képesújság homoszexuálisnak nevezte, ekkor viszont sajtókonferenciát hívott össze, hogy a hamis hírre megfelelően reagáljon. Bocsánatot kértek tőle.

A szélesvásznú sztár

A nyolcvanas évek egyik legsikeresebb filmje volt, s 170 millió dollárt hozott a konyhára az első *Három férfi és egy bébi*, és ez már Selleck számára az igazi szélesvásznú sztárkorszak kezdete, miután éveken át mint tévést tartották nyilván. Némileg groteszk, hogy az a fickó, aki kiállása alapján akár Indiana Jones lehetett volna, végül is úgy futott be, mint egyharmadnyi apuka. Selleck, aki egyszer látott egy tévényilatkozatot, amelyben az interjúalany a kamerába mondta: a nagy léért csinálja a folytatásokat, nem hatódott meg e hozzáállástól. Ezért sem szeretné, ha a második részt, a *Három férfi és egy kis hölgy*et további folytatások követnék, egészen a Három tata és a vénlányig. Ők hárman, a főszereplők valóban szerették a filmet, szívesen bolondoztak szárazdajkaként – számára azonban ennyi elég volt. Egyébként is úgy véli, még egy baj van a sorozatokkal: *„Ha a második rész csak 170 millió hoz, az már bukásnak számít.”*

A winchester mestere

A kis hölgyel — borotválkozás közben

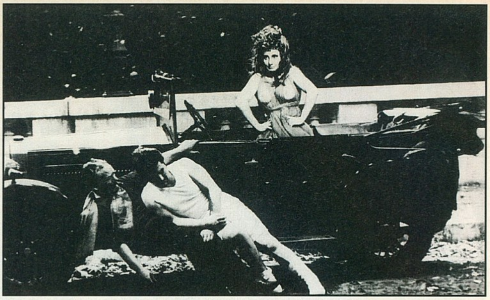
A nap huszonnégy órájában becsületes, lovagias, bátor, amolyan hétköznapi hős, főállásban ártatlan, tisztességes ember. Szerepeiben a nőkhöz a leghagyományosabb kapcsolat fűzi, és a filmek cselekményszövésének logikája szerint ez az, ami életben tartja. Sellecknek mindössze az a dolga, hogy hitelessé tegye azt az embernagyságú szuperman karaktert, akit játszik.

Korántsem egzotikus a helyszíne az Egy ártatlan ember című sikerfilmnek. Bármelyik amerikai város bármelyik jómódú, családok lakta külvárosának bármelyik utcájában kezdődhetne a történet. A cím azonban hamarosan dramaturgiai jelentőségű lesz, ugyanis két zsaru – tévedésből – rossz címre érkezik, és a lakásában rátámad a Selleck alakította védtelen repülőgép-szerelőre. Természetesen mindent megtesznek, hogy az ügyet eltussolják. A történet a bíróságon folytatódik, majd a keményfiúknak fenntartott börtönben, ahol a férfi három évet tölt el ártatlanul. Feszültséggel teli, nyugtalanító, s ha úgy tetszik, sok kérdést nyitva hagyó, igen bölcsen elkészített, profi film.

Tom Selleck a kilencvenes években tovább folytatta a mozifilmezést. A Folks (Jóemberek) az idős emberekről és a társadalom kapcsolatáról szól. *„Rengeteget tanulhatunk tőlük és kötelességünk ezt észrevenni”* – magyarázza az idősödő sztárt. A *Mr. Baseball*ban pedig már egy kiöregedőfélben lévő baseballjátékost alakít. A forgatás előtt a színész rengeteg mérkőzésre járt és gyakorolt is a stadionokban. Egy meccset végig is játszott, de negyven év felett, ahogy az lenni szokott, erejével teljesen kikészült. Pedig a nyolcvanas évek végéig aktívan sportolt is. 1984 és '88 között az amerikai olimpiai férfi röplabdacsapat tiszteletbeli kapitánya volt, s közben aktívan versenyzett a Hawaii Outrigger Kenu Klubban. Csapatával kétszer is megnyerte a nemzeti bajnokságot.

„Ébren tartom magamban a gyermeket és közben hódolok a versenyszellemnek is” – fogalmazza meg hitvallását az életről, színészetről, sportról. A moziipar sztárja azért hű maradt a televíziózáshoz is. Még a nyolcvanas évek végén megalapította T.W.S.
Productionsvartásba, több filmet
ciós társasek közösen, melyek
gyárt. A bisa (1947) emelkedik
gondolkodárgatása során Fellini
Los Angeles filmkészítés mene-
ásaival ismerkedik
geteget tanul Rossel-

Fellini — Róma

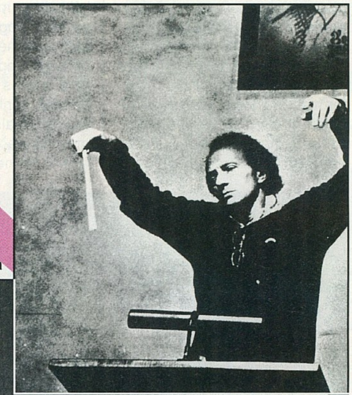
linitől –, hanem a stábbal együtt ő is keresztül-kasul beutazza Itáliát, ami maradandó élményt jelent számára. Rossellinin kívül a legjobb rendezőkkel dolgozik ekkoriban, többek között *Alberto Lattuadá*nak, *Pietro Germi*nek és *Eduardo de Filippó*nak szállít forgatókönyveket.

Első önálló rendezése *A Fehér Sejk* (1952), ez a képregények és a lelki klinikák világában játszódó történet, mely egy a társadalom perifériájára szorult vándorszíntársulat kalandjait meséli el. A film hatalmas bukás, nagyrészt miatta, lévén minden lehetséges hibát elkövet, amit kezdő rendező elkövethet. Majd egy évig tart, míg újra kameraközelbe engedik, azt is csak annak köszönheti, hogy a filmipar fellendülése következtében csaknem háromszor annyi film forgatására nyílik lehetőség. *A bikaborjakkal* már kicsit biztosra megy, lévén a témája nagyobb érdeklődésre tarthat számot. Öt bikaborjúról szól a történet, öt kisvárosi aranyifjúról, hétköznapjaikról, csínytevéseikről, a nőkkel való kapcsolatukról, kitörési kísérleteikről. Arról, hogy a beszűkült, eseménytelen életet élő kisváros nem képes lehetőséget adni a tehetség kibontakozásához, a felemelkedéshez.

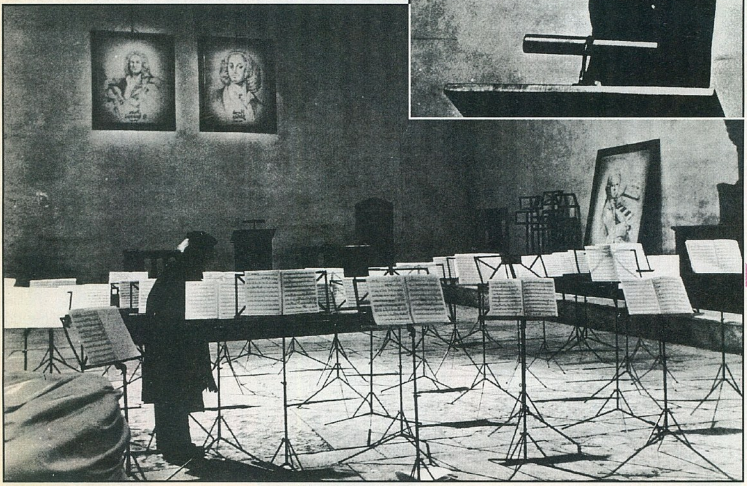
A film sikerét kihasználva Fellini végre hozzákezdhet régóta dédelgetett tervének megvalósításához. Az eredmény minden várakozást felülmúlt.

Az *Országúton* (1954) a vándormutatványosok tragikus életét mutatja be költői szépséggel. A film a művészet és a társadalom viszonyát vizsgálja három ember – Zampano, a Bohóc és Gelsomina – alakján keresztül. Zampano egyszerű ember, erőművész, a szórakoztatás közkatonája, ő veszi meg a félbolond lányt, akit mint személyi tulajdonát rángat fél Itálián át. Ám a szürke, tehetségtelennek tartott lány többre hivatott, miként azt az „igazi" művészet képviselője, a Bolond, meg is érzi benne. Ő lesz az, aki megajándékozza az önkifejezés eszközével – a trombitán játszott dallammal –, melyet a Zampano-félék sohasem lennének képesek kitalálni, még kevésbé eljátszani. Gelsomina ennek birtokában már szakíthatna a durva, primitív férfival, ám mégis vele marad. Mert Fellini szerint az emberi kapcsolat, egymás segítése, támogatása még a művészetnél is fontosabb.

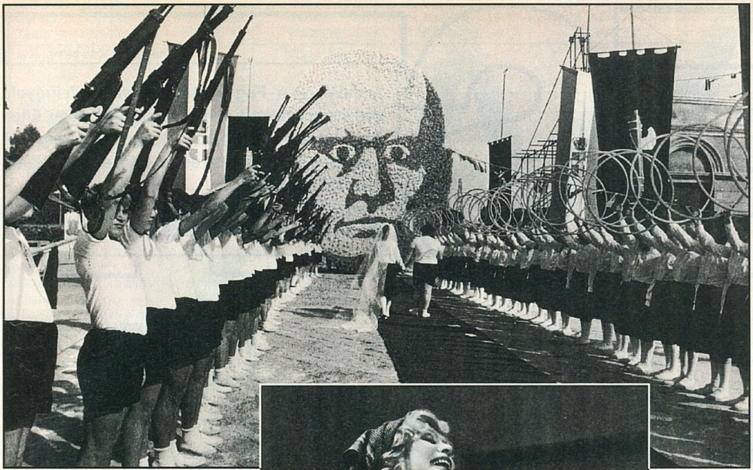
Giulietta Masina csodálatos alakítással kelti életre a fogyatékos lányt, miként a *Cabiria éjszakái* (1956) utcalányát is, aki kétségbeesetten próbál emberi kapcsolatokat kialakítani, társra találni. Egy ősi optimizmustól áthatott árva, akinek portréján Fellini csodákká teszi a legkeményebb hétköznapokat is.

Zenekari próba

Az 50-es évek sikerszériájának méltó lezárása *Az édes élet* (1959), melyben saját társadalmi osztályát, az értelmiséget, s nemzedékét veszi górcső alá a rendező, leleplezve kétszínűségüket, bemutatva vágyaikat és reményeiket, az emberiség jövőjébe vetett hitüket. A képek, a jelenetek önmagukért beszélnek – mint például Sylvia megmártózása az „élet vizét" jelentő Trevi-kútban vagy a Steiner-estély orgiajelenete. Fellini így fogalmazott minderről: *„Vegyünk magunknak egy kis bátorságot. Hagyjuk abba a hazudozást, hagyjunk fel a hamis illúziók kergetésével, a fasiszta gondolkodással, a politikai közömbösséggel, a terméketlen szenvedélyekkel. Mi az, amit Marcello, a film főszereplője tehetne? A kérdésben már a felelet is benne rejlik: nézzen körül végre tárgyilagosan és szeretettel a világban. Élvezze mértékkel az életet."* Ha élvezheti egyáltalán, hiszen a civilizáció megannyi vívmánya sem képes föloldani az ember magányosságát, megoldani erkölcsi konfliktusát. Csak az önmagunkba fordulás segíthet, mint ahogy Fellini is megtartja a maga önvizsgálatát. (*8 és fél*, 1963) Ám Fellini továbbra is önmaga marad, s bár intenzívebb lesz a kapcsolata a

Amarcord

közönséggel, lényegében nem változik. A későbbi filmjeiben – például a *Róma* (1972) vagy *A nők városa* (1980) látványba hajló, barokkos stílusa ellenére – is ugyanaz marad, mint aki a klasszikussá vált mozikat készítette. A titok abban rejlik, hogy mindig nyíltan és őszintén beszél önmagáról, megosztja problémáit a világgal. Más kérdés, hogy a feldolgozás során előszeretettel él a fantasztikus elemek, groteszk képek kínálta lehetőséggel, az egyes szám harmadik személyében való elbeszélésmód eszközével.

Miközben a szimbólumai, metaforái egyik filmről a másikra megújulnak, mindig hű marad kedvencéhez, a kispolgárhoz, aki a megszokott, begyepesedett világából a nagyváros forgatagába csöppen. Értékrendjét kikezdi a megannyi hatás, az értelmiségi lét buktatói, s eljut a züllés határáig, ahonnan csak akkor menekülhet, ha visszatér „gyermeki" ártatlanságához. E folyamat ábrázolásában nyilvánvalóan megmutatkozik Fellini művészetének katolikus jellege, vagyis a tisztaság és gonoszság, a bűn és a megváltás dialektikája, melyben filmbéli alakjai vergődnek. S jól érzékelhető a régi mese – a gyermekkorból a felnőttkorba való átlépés – újraéledése is, melyben fontos szerep jut a szexualitásnak. Mindez elválaszthatatlan sajátos nőképétől, amely az idilli csodálat és érzéki izgalom, valamint a nőgyűlölet félreérthetelen megnyilvánulásai között lebeg.

A változás csak idősebb korára következik be. Az idő elkerülhetetlen múlásával való szembesülés számára is nyilvánvalóvá teszi, hogy semmiféle visszatérés nem lehetséges a letűnt kamaszkorhoz. A *Ginger és Fred* (1986) – bármennyire is szerette volna – nem lett a 80-as évek Édes élete, pedig hatalmas körkép, gyűjtőmedence: ott a helyszín a Via Veneto volt, itt pedig a névtelen tévéstúdió. S itt is, ott is szüntelenül áramlik a tömeg.

Fellinit megérteni, megfejteni egyszerre könnyű is, nehéz is. Művészetét, értékeit szerencsére még életében felismerték, megismerték, elismerték, s filmjeit idehaza is láthattuk moziban, televízióban, s nézhetünk közülük jó néhányat videón is.

Sz. G. G.

Federico Fellini rendezései:

A varieté fényei (Luci del varietà, 1950, társrendező Alberto Lattuadával)
A Fehér Sejk (Lo Sceicco Bianco, 1952)
A bikaborjak (I vitelloni, 1953)
Szerelem a városban – az Egy házasságközvetítő iroda című epizód (Amore in città: Un agenzia matrimoniele, 1953)
Országúton (La strada, 1954) tv
A szélhámosság (Il bidone, 1955)
Cabiria éjszakái (La notti di Cabiria, 1956) tv
Édes élet (La dolce vita, 1956) (MOKÉP Videókiadó), tv
Boccaccio '70 – a Dr. Antonio megkísértése című epizód (Boccaccio '70: Le tentazioni del dottor, 1961) tv
8 és fél (Otto e mezzo, 1962) tv
Júlia és a szellemek (Giulietta degli spiriti, 1964) tv
Rejtelmes történetek – a Toby Dammit című epizód (Tre passi nel delirio, 1967)
Satyricon (1968) (Intervideo) tv
Bohócok (I Clowns, 1970) (MOKÉP Videókiadó)
Fellini – Róma (1971)
Amarcord (Emlékezem) (Amarcord, 1973) (Intervideo), tv
Fellini – Casanova (Casanova di Fellini, 1976)
Zenekari próba (Proba d'orchestra, 1979) (Odeon)
A nők városa (La città delle donne, 1980) (MOKÉP Videókiadó)
És a hajó megy (E la nave Va, 1983), tv
Ginger és Fred (Ginger e Fred, 1986) (MOKÉP Videókiadó)
Az interjú (Le intervista, 1987)
A Hold hangja (Le Voce della Luna, 1990) (MOKÉP Videókiadó)

A nők városa

Ginger és Fred

TESZT

A mérések a **Fogyasztóvédelemi Főfelügyelőség** megbízásából a **Magyar Elektronikai Ellenőrző Intézet (MEEI)** laboratóriumában készültek. A tesztet összeállította és az értékeléseket készítette: **Géczy Géza**
A vizsgálat eredménye teljes egészében a Video Magazinban jelenik meg először.

A technika apró csodái

EZ ÁM A 20!

A szórakoztató elektronika többi ágához hasonlóan a kamkordereknél is mind újabb és újabb irányzatok jelennek meg, egyre magasabb minőségi szinteket és érdekes szolgáltatásokat kínálva. Bár a látóhatáron már kezd feltűnni egy teljesen forradalmi változást jelentő digitális jelrögzítési eljárás, valójában napjaink készülékei várhatóan még jó néhány évig ugyanazzal a Video-8-as vagy VHS-C kazettával fognak működni, amellyel a 80-as évek második felében megindult a házi operatőrködés.

A két kazettafajta végső fokon két jelrögzítési eljárást, pontosabban két videórendszert jelent. Ezek közül a Video-8-as kisebb kazettaméretével és hosszabb (egy kazettára felvehető) játékidejével tűnik ki, de minőségi előnyei közé tartozott, hogy a kísérőhangot FM (frekvenciamodulációs) eljárással rögzítette a szalagra, ami jobb hangátvitelt nyújtott. A VHS-C kazetta, bár vastagabb (1/2 collos), de egy adapterkazetta segítségével felvétel után rögtön be lehet tenni az otthoni VHS videómagnóba, és a kamkorder nélkül is le lehet játszani. Idővel ez a rendszer is kidolgozta a maga Hi-Fi hangrögzítési eljárását, sőt az ilyen rendszerű készülékeknél, mivel megmaradt a hagyományos állófejes (mono) sáv is, utóhangosításokat lehet végezni. Időközben megjelentek mindkét rendszerben a még tökéletesebb képvisszaadást lehetővé tevő továbbfejlesztett változatok: a Video-8-nál a Hi-8, a VHS-C-nél az S-VHS-C. E kamerák – bár a „szuper" felvételekhez ugyanolyan méretű, ám sokkal finomabb szemcsézetű és más elektromos tulajdonságú szalagokat használnak –, normál kazettákkal alkalmasak normál felvételek készítésére is. A Hi-8 vagy S-VHS-C kamkorderek egyébként automatikusan érzékelik a behelyezett kazettát, és rögtön tudják, hogy Hi, illetve szuper vagy normál eljárás szerint kell-e dolgozniuk.

•

Tesztünk során 20 kamkordert tettünk laborasztalra, olyan modelleket, melyek egyrészt jól képviselik a hazai kínálatot, s ezen belül is hű képet adnak a különböző rendszerben dolgozó típusokról. Bár minden rendszernek megvannak a hívei, tesztünk eredményei is bizonyítják, hogy mindig az adott konstrukció határozza meg a minőséget. Vizsgált mintáink közül 15 készülék normál rendszerben rögzítette a jeleket, míg öt modell képviselte a felsőbb kategóriát. Ami közös mintáinkban, hogy mindegyik az

MŰSZAKI JELLEMZŐK, SZOLGÁLTATÁSOK ÉS TESZTEREDMÉNYEK

Gyártó Típus	Hitachi VM-E53E	JVC GR-AX35	JVC GR-AX55	Nokia VS-300	Panasonic NV-S20E
Műszakilag azonos kamerák	Philips M820*	–	–	Sanyo VM-ES88P Fisher FVC-P880 Siemens FA-136	Grundig LC-310 C* Philips M820/01* Siemens FA 274G4*
Jelrögzítési rendszer	Video-8	VHS-C	VHS-C	Video-8	VHS-C
Különleges szolgáltatások	–	8 időpontos vágásvezérlés, 16:9 képarány	8 időpontos vágásvezérlés, 16:9 képarány beépített lámpa	Fuzzy logika autofókuszra, fehéregyensúlyra, blendeszabályozásra	Változó sebességű zoom
KAMERARÉSZ					
Pixelek (képelemek) száma	320.000	320.000	320.000	320.000	320.000
Az objektív fényereje	1:1,4	1:1,8	1:1,8	1:1,2	1:1,4
Az objektív látószöge**	kb. 40°	kb. 42°	kb. 42°	kb. 32°	kb. 49°0
Fókusztávolság (mm)	6–48	6–60	6–60	11–66	5–40
Zoomtartomány	8x/16x digitálisan	10x	10x	6x	8x
Előtétlencse/szűrő átmérője (mm)	34	43	43	37	49
Ellenfénykapcsoló	nincs	–	–	–	van
Blendeszabályozó automatikus/kézi	közepes/–	jó/–	jó/–	jó/van	közepes/–
Fehéregyensúly-állítás automatikus/kézi	jó/–	jó/fix értékek	jó/fix értékek	jó/–	jó/van
Kép ki-be úsztatása (Fader)	–	jó	jó	van	van
Élességállítás automatikus/kézi	jó/–	jó/billenőgombbal	jó/billenőgombbal	jó/optikán gyűrűvel	kiváló/optikán gyűrűvel automatikával
Nagy sebességű zár (a legrövidebb exponálási idő)	automatikus	1/8000-ig	1/8000-ig	1/4000-ig	1/500-ig
Címkép (grafika) bevetítése felvételbe	–	–	–	van	–
Címszöveg-szerkesztés	–	–	–	–	–
Hosszú idejű lejátszás (Long Play)	csak SP	csak SP	csak SP	SP/LP	csak SP
Képkereső üzemmód („Edit search")	–	van	van	van	van
Hangrögzítés módja	mono állófejes	mono (állófejes)	mono (állófejes)	FM mono	mono (állófejes)
Távvezérlővel kezelés	van	van	van	van	nincs
MAGNÓRÉSZ					
Képkeresés	közepes	jó	jó	közepes	nagyon jó
Állókép	közepes	jó	jó	közepes	nagyon jó
Képbeültetés (Inzertsnitt)	–	van	van	kép+hang	–
Utóhangosítás	–	–	–	–	–
Időkód	–	–	–	–	–
Videobemenet	–	–	–	–	–
Mikrofonbemenet	–	–	–	3,5 mm jack	3,5 mm jack
Fejhallgató-csatlakozó	–	–	–	3,5 mm jack	–
Futás-/maradékidő-mutató a keresőben	felvett idő	felvett+maradék/perc	felvett+maradék/perc	felvett+maradék/perc	–
Indexjelek felvétele	van	–	–	–	van
ÁLTALÁNOS JELLEMZŐK					
Méretek (HxSZxM) mm	263x95x114	184x110x120	184x110x120	184x165x75	232x123x120
Tömeg (akkuval, kazettával) kg	0,91	0,90	0,91	0,99	1,17
Akkumulátor kapacitása (mAh)	1200	1200	1200	1000	1200
Akkumulátorral játékidő (perc)	72	66	58	64	70
ÉRTÉKELÉS					
Képminőség	jó 34	jó 35	jó 35	jó 32	jó 3
Hangminőség	jó 12	közepes 8	közepes 8	közepes 10	közepes 9
Szolgáltatások	közepes 1	jó 5	jó 6	jó 5	jó 5
Kezelhetőség	közepes 12	jó 15	jó 15	jó 15	kiváló 16
Tesztminősítés	közepes 59	jó 63	jó 64	jó 62	jó 65

* Tesztünkben is vizsgált modellek
** Mért értékek

ún. mini kategóriából került ki. Ezalól talán egyedül a *Sharp VL-N1S* kamerája lehetne kivétel nyújtottabb „family" vonalával, de súlya alapján végül ezt a készüléket sem zártuk ki a nemes versengésből. Jó két éve a készülékek tömege még elérte, sőt meghaladta a jó másfél kilogrammot, azóta azonban igen jelentős fogyókúrán mentek keresztül. Ma már „tokkal-vonóval", vagyis akkuval és kazettával is egy kiló alatt maradnak, sőt a *Hitachi VM-H38E* típusa még a 80 dkg-ot sem éri el, méretei alapján mint a legkisebb Hi-8-cal találkozhatunk vele az üzletekben. A méretek annyira lecsökkentek, hogy bőven van hely számukra akár az útipoggyászban, akár egy nagyobb kabátzsebben a turistautak élményeinek megörökítésére. Az új konstrukciók igazi szenzációja azonban nemcsak a méretek csökkenése, hanem a szolgáltatások tökéletesedése és bővülése. A változások a tökéletesedő automatikus funkciókon kívül a mind nagyobb kezelési kényelmet nyújtó felvételi és digitális programokban is jelentkeznek.

A kép- és hangjellemzők értékelésén kívül a kameraválasztás alapvető szempontja az is, hogy mit várunk el a készüléktől. Mást vár a kamerától az, aki csak egy-egy családi eseményt kíván megörökíteni, mást, aki úti élményeit akarja lencsevégre kapni, megint mást, aki igazi minőségi, filmszerű anyagot szeretne elérni felvételeivel.

●

Táblázatunkat az optikák főbb paramétereivel kezdjük. Külön sorban tüntettük fel a látószöget, mert belső felvételeknél a kisebb látószögű lencserendszernél kevesebb fér bele a képbe, mint egy rövidebb gyújtótávolságú optikánál. E szempontból a *Panasonic NV-S20* magasan szárnyalóan áll az első helyen, míg a *Nokia VS-300*-as kamerája 11 mm-es gyújtótávolságával jóval szerényebb értéket mutatott.

Táblázatunkban az egyes funkciók részletezésekor a nézőtesztek alapján külön értékeltük az automatikák viselkedését, hiszen különösen a gyakorlatlan videós a felvételkészítés lázában kevésbé tud koncentrálni a korrekciókra, állítgatásokra. A készülékek általában jól megbirkóztak az élességállítással, némi idegeskedést, az optimális helyzet keresgélését éreztük a *Sanyó*knál, a *Nokiá*nál (ez utóbbinál a fókuszmotor hangja csendesebb témáknál a felvételbe is bele-belehallatszott). Biztosan „ráhúztak" a témákra a *Sony*k, de menet közben néha mégis előfordult enyhe, de felesleges optikamozgás. Ami meglepő volt, hogy a *Hitachi VM-E53E* alkotói annyira biztosak a

dolgukban, hogy kézi fókuszállítási lehetőséget nem is tettek a kamerára. Kár volt, mert adódtak olyan bonyolultabb szituációk, amikor nehezen birkózott meg a fókuszmotor a helyes beállással. Mindezzel együtt a próbafelvételek során nem sok kritikus helyzet adódott. A fejlesztők célja a két gomb elhagyásával nem a spórolás, hanem a kezelés egyszerűsítése volt. Sokakat ugyanis éppen a gombok sokasága, a kezeléstől való félelem riaszt vissza a vásárlástól, és olyan kamkordert igényelnének, amelynél csak bele kell nézni a keresőbe, és már indulhat is a felvétel.

Az egyszerű kezelésnek más útja is van, mint amilyen az ún. AE program. Segítségével a különböző témákhoz (portré, távoli felvétel, sport, kevés fény stb.) előre beállított blende- és zársebesség-állások tartoznak, ezeket kiválasztva automatikusan a legoptimálisabb viszonyok állnak be a felvevőben.

Praktikus, ha ezek külön tárcsán vannak, mint például a *Panasonic*nál, *Sony*nál, *JVC*-nél, mert ujjunk hamar megtanulja a megfelelő elfordítást, és máris a kívánt álláson lehetünk. Más készülékeknél egymás utáni gombnyomással válthatunk, ami óhatatlanul nagyobb figyelmet kíván. A kiválasztott beállítások egyébként minden kamkorder keresőjében egy kis szimbolikus jellel megjelennek. Ezeken kívül sok egyéb információ is látható a kis ablakban, például hogy mennyi összidő óta tart a felvétel (van, melynél a még rendelkezésünkre álló idő is megjelenik), milyen az akkumulátor töltöttségi állapota, van-e elég fény, mennyi a zársebesség-állás stb. A most tesztelt kamerák közül egyébként egyedül a *Panasonic NV-R50E* rendelkezik színes elektronikus keresővel, a többi fekete-fehéren rajzol. Megjegyezzük, hogy élességállítás szempontjából a fekete-fehér keresőket könnyebben értékelhetőnek tartottuk, és néhány témát leszámítva (pl. virágfelvételeket) nem éreztük a drágább megoldás értelmét. Az NV-R50E LCD-je azonban új rendszerű, éles rajzolatú miniatűr képcsövével meggyőzött minket az új technika sok praktikumáról.

•

Visszatérve az automatikus blendeszabályozás értékeléséhez, a kamerák általában jól megbirkóztak a fényviszonyok beállításával. A blendeautomatikától tulajdonképpen azt várjuk el, hogy jól adja vissza a kép hangulatát, világosságértékeit; egy-egy nagyobb fényességű részlet mellett ne sötétítse le a kép gyengébben világított részeit, s ne értékelje túl a téma világosságát akkor sem, ha a napsütötte részekről átpásztázunk az árnyékosabb részekre. Nos, különösen ez utóbbi követelmény igazán nehéz feladat a kamerák számára, és az igazi megoldást csak kézi blende (írisz) állítással lehet megvalósítani, mint a *Nokia VS-300*, a *Panasonic NV-S85E* vagy a *Sony CCD-TR 805E* esetében is. A felvételek értékelése alapján kiegyensúlyozott képeket mutattak a *Sanyó*k, a *Nokia VS-300*, ahol az ún. fuzzy logika igen jól állította be a világosságértékeket (ez az áramkör a képmezőt több részre osztva összeveti az egyes részletek fényességértékét és ezek arányaiból korrigál). Szintén szép képeket adott az *NV-R50E*, az *NV-S85E*, a *VM-H38E*, a *JVC*-k és mindkét *Sony*. A *VM-E53E*-nél éreztük leginkább, hogy nagyobb világosság mellett a fényszegényebb részletek besötétednek vagy a szürkébb témák kivilágosodnak.

Külön sorban tüntettük fel az ellenfénykapcsoló létét vagy hiányát. Szerepe igazán ellenfényes felvételeknél van, mert ilyenkor az automatika a főtémánkat lesötétítheti. Igazi megoldást tapasztalatunk szerint csak ügyes képkomponálással lehet elérni.

A fehéregyensúly-állításnál azt érzékeltük, hogy a felvett képen a különböző megvilágítások mellett milyen valósághűen jöttek vissza a fehér felületek. A megvilágítás színhőmérséklete ugyanis erősen befolyásolni tudja a színhűséget. Ezért a kamerák általában a különböző megvilágításokhoz egy fénycsőhöz, izzólámpához, természetes fényhez fixen (elektronikusan) állítható korrekciókkal rendelkeznek, vagy e célra szolgáló szabályozási lehetőségeik vannak. Ilyenkor az adott megvilágításkor egy fehér témára állva végezzük a korrigálást. A *Panasonic* ezt igen szellemesen oldja meg, mivel objektívje áttetsző fehér védősapkájának feltételével egy pillanat alatt elvégezhető a beállítás.

Némi magyarázattal tartozunk kézi élességállítással kapcsolatban a táblázatban feltüntetett meghatározásokhoz. A mai készülékeken már igen ritka, hogy a legélesebb képrajzolást nyújtó lencseállítást közvetlenül végezzük. A belső lencserendszereket parányi motorok mozgatják, s ez így van akkor is, ha ezek vezérlése az optikán lévő gyűrűvel történik. Mégis ezt az állítási módot tartjuk praktikusabbnak, kézenfekvőbbnek, pontosabban kezelhetőnek, mint egy billenőkapcsolót vagy egy élgombot, amellyel

MŰSZAKI JELLEMZŐK, SZOLGÁLTATÁSOK ÉS TESZTEREDMÉNYEK

Gyártó Típus	Panasonic NV-R50E	Sanyo VM-RZ1P	Sanyo VM-KZ 3P	Sharp VL-N1S	Sony CCD-TR202
Műszakilag azonos kamerák	Grundig LC320C* Blaupunkt SCR 250	Siemens FA164	–	–	–
Jelrögzítési rendszer	VHS-C	Video-8	Video-8	Video-8	Video-8
Különleges szolgáltatások	digitális funkciók képstasbilizátor színes kereső	Fuzzy logika autofókuszra, fehéregyensúlyra, blendeszabályozásra	Fuzzy logika autofókuszra, fehéregyensúlyra, blendeszabályozásra	Menürendszer 16:9 képarány	–
KAMERARÉSZ					
Pixelek (képelemek) száma	320.000	320.000	320.000	320.000	320.000
Az objektív fényereje	1:1,8	1:1,8	1:1,8	1:1,8–1:2,6	1:1,6
Az objektív látószöge**	kb. 40°	kb. 41°	kb. 42°	kb. 40°	kb. 39°
Fókusztávolság (mm)	4,6–46	6–48	5,8–58	6,5–78	6,2–62
Zoomtartomány	10x/15x digitálisan	8x	10x	12x	10x
Előtétlencse/szűrő átmérője (mm)	37	37	37	43	37
Ellenfénykapcsoló	van	–	–	–	–
Blendeszabályozó automatikus/kézi	jó/–	jó/–	jó/–	jó/–	jó–közepes/–
Fehéregyensúly-állítás automatikus/kézi	kiváló/van	jó/–	jó/–	közepes/van	jó/–
Kép ki-be úsztatása (Fader)	van	–	–	van	jó/–
Élességállítás automatikus/kézi	kiváló/jó	közepes/billenőkapcs.	közepes/billenőkapcs.	jó–közepes/gombbal	–
Nagy sebességű zár	automatikával	automatikával	automatikával		jó/élgombbal
(a legrövidebb exponálási idő)	1/500-ig	1/10000-ig	1/10000-ig	1/4000-ig	1/4000-ig
Címkép (grafika) bevetítése felvételbe	van	–	–	–	–
Címszöveg-szerkesztés	–	–	–	–	–
Hosszú idejű lejátszás (Long Play)	SP/LP	SP/LP	SP/LP	SP/LP	SP/LP
Képkereső üzemmód („Edit search")	van	van	van	van	van
Hangrögzítés módja	mono állófejes	FM mono	FM mono	FM mono	FM mono
Távvezérlővel kezelés	nincs	van	van	van	van
MAGNÓRÉSZ					
Képkeresés	közepes	közepes	közepes	közepes	közepes
Állókép	közepes–gyenge	közepes	gyenge	közepes	közepes
Képbeültetés (Inzertsnitt)	–	van	van	van	–
Utóhangosítás	–	–	–	–	–
Időkód	–	–	–	–	–
Videóbemenet	–	–	–	–	–
Mikrofonbemenet	3,5 mm jack	–	–	3,5 mm jack	3,5 mm jack
Fejhallgató-csatlakozó	–	3,5 mm jack	3,5 mm jack	–	–
Futás-/maradékidő-mutató a keresőben	felvett+maradék/perc	felvett idő	felvett idő	felvett idő	n felvett idő/graf.
Indexjelek felvétele	van	–	–	–	van
ÁLTALÁNOS JELLEMZŐK					
Méretek (HxSZxM) mm	235x75x114	256x112x110	256x112x110	309x104x105	176x104x111
Tömeg (akkuval, kazettával) kg	0,84	0,97	0,97	1,00	0,95
Akkumulátor kapacitása (mAh)	1300	1000	1000	1100	1000
Akkumulátorral játékidő (perc)	56	57	55	57	75
ÉRTÉKELÉS					
Képminőség	jó 37	jó 32	jó 33	jó 31	jó 33
Hangminőség	közepes 9	jó 13	jó 13	közepes 11	jó 12
Szolgáltatások	jó 5	közepes 3	közepes 3	közepes 3	közepes 3
Kezelhetőség	kiváló 10	jó 15	jó 15	jó 15	jó 15
Tesztminősítés	jó 67	jó 63	jó 64	közepes 60	jó 63

* Tesztünkben is vizsgált modellek
** Mért értékek

könnyen túlfutunk a legjobb rajzolaton. E szempontból leginkább az *NV-S20E*, az *NV-S85E* és a *CCD-TR805E* kezelése volt a legjobb.

A kép ki-be úsztatási lehetősége, a címkép, grafika bevetítése a képbe vagy a címgenerátor már azon sajátosságok körébe tartoznak, melyek felvételeink komponálását teszik érdekesebbé vagy színesebbé.

Táblázatunkban szerepeltetjük, de nem súlyoztuk túlzottan a külső mikrofoncsatlakozó hiányát, gondolván arra, hogy az átlag videós ritkán „hangosítja be" felvételét, bár némely kameránál – mint azt már említettük – a zoom vagy az autofókusz hangja bizony hallható enyhébben, határozottabban a felvételben. Sok esetben pedig a némi pluszköltség megéri a ráfordítást. A külső csatlakoztatáson keresztül ugyanis pl. a *VS-300*-nál a táblázatban szereplő közepesnél jobb átvitelű felvétel készíthető, de az állófejes kamerák is jobb mélyátvitelt fognak produkálni. A beépített mikrofonok ugyanis általában egy alacsony frekvenciás „szélszűrőn" át működnek, hogy külső felvételeknél a széllökések dohogását el lehessen kerülni.

Némi magyarázatot kell fűznünk az akkukapacitás/játékidő értékeléshez. Mindegyik készüléket saját, gondosan kisütött, majd feltöltött akkumulátorról járattuk, menet közben két kazettacserét is végeztünk, és kb. percenként teljes zoomolás és fókuszolás történt. Adataink mégis inkább összehasonlítható jellegűek, mert a különböző hosszúságú snittek, az újraindítások befolyásolhatják az akkucsere nélküli felvételi időt.

Több gyártó, így a *Panasonic* az *NVS20E*-nél, a *JVC*, a *Hitachi*, a *Sharp*, a *Sony* az akkumulátortöltőn nem véletlenül alkalmaz egy külön „Refresh" gombot, amelynek az a szerepe, hogy a behelyezett akkumulátort először ennek segítségével kisütött állapotba lehet hozni, majd ezt követően kezdődik meg a teljes feltöltés. Ezt persze úgy is el lehet érni, hogy használat közben csak teljesen lemerült akkut töltünk, sok videós viszont, hogy biztos legyen a dolgában, használat előtt „rátölt" az akkura. Ezt viszont az Ni-Cd akkuk nehezen viselik és előbb-utóbb „ellustulnak", ami a rövidebb játékidőben jelentkezik. A *Panasonic* az *NV-R50E*-nél és az *NV-S85E*-nél már változtatott az akkuján, ez jobban bírja az utántöltést, viszont a teljes feltöltési idő is hosszabb lett.

●

Még mindig a szolgáltatásoknál maradva, tesztalanyaink közül nem egy rendelkezik digitális funkciókkal. Ezek egy része különleges, érdekes hatásokat kelt, így szolarizált képet, szakaszos mozgást, más részük a zoom optika által nyújtott határokon túl is tovább nagyítja a képet, vagy éppen a kézremegés kiküszöbölésére stabilizálja a gépet. Tapasztalataink szerint a digitális funkciókkal mégis csínján kell bánni.

A digitális zoom a látványt elektromosan nagyítja fel, és egy bizonyos határon túl egyre észrevehetőbben romlik a kép bontása.

A készülékek ára forintban

A táblázatunkban értékelt kamerák ára		A műszakilag azonos, hazai piacon kapható kamerák ára	
Video-8 és VHS-C típusok			
Hitachi VM-E53E	119.900	Philips M820	119.990
JVC GR-AX35	124.900	–	
JVC GR-AX55	134.900	–	
Nokia VS-300	99.000	–	
Panasonic NV-S20E	94.900	Grundig LC-310C	115.990
		Philips M620/01	119.990
		Siemens FA 274G-4	109.900
Panasonic NV-R50E	139.900	Grundig LC320C	139.900
Sanyo VM-RZ1P	99.690	–	
Sanyo VM-RZ3P	105.990	–	
Sharp VL-N1S	99.000	–	
Sony CCD-TR202	139.000*	–	
Hi-8 és S-VHS-C			
Hitachi VM-H38E	199.900	–	
Hitachi VM-H57E	149.000	Philips M870	149.990
Panasonic NV-S85E	159.900	–	
Sony CCD-TR805E	210.000*	–	

* javasolt ár

Némi bontáscsökkenéssel jár mind a *Hitachi*nál, mind a *Panasonic*nál a digitális képstabilizálás. Ilyenkor a képátalakító CCD képelemeinek egy része (a széle) a káros remegéseket értékeli. A *Sony* más utat jár, itt maga a lencserendszer kompenzálja kézhibáinkat. A probléma egyébként nem elhanyagolható, mert különösen a nagyobb zoomtartományokban éppen a kamerák kis tömege miatt kezünk hajlamos felesleges bemozgásokra. Nem véletlenül alkalmazzák a *Nokiá*nál a kétkezes, látcsőszerű kivitelt, ami stabilabb kamerakezelést tesz lehetővé.

Táblázatunkból kitűnik, hogy az összes Video-8-as rendelkezik távvezérlővel, amelynek praktikus magyarázata, hogy e készülékek egyben a lejátszó magnók is, hiszen kazettájuk a VHS-C-től eltérően nem helyezhető el asztali VHS magnóba. A *Hitachi* kameráihoz egészen kis távvezérlő tartozik, s míg a kamerán csak az alapvető funkciók vannak, a távvezérlővel lehet például pillanatállj parancsot adni. A *Sanyó*knál nem is tettek magnófunkciókat a kameraházra, minden a kézi egységre van bízva. A *Sharp VL-N15* megint más utat jár, itt a lapos „csekk-kártya" becsúsztatható a kamera fiókjába, és az ott lévő gombok így kelnek életre.

Jónak értékeltük a *JVC* kamerák szolgáltatásait és ezen belül a távvezérlőt is. Ezzel ugyanis nemcsak a magnórész működtethető, hanem beállított sorrendű vágásvezérlést is lehet végezni másoláskor, egyszerűen úgy, hogy beprogramozhatók a szalagról az átmásolni kívánt részek kezdeti és befejezési időpontjai. (A távvezérlőt a *JVC GR-AX35*-nél külön kell megvásárolni.) A szolgáltatás annyiból nagyon praktikus, hogy a felvételeknél óhatatlanul kerülnek olyan snittek a szalagra, amelyekről átmásoláskor szívesen megfeledkeznénk. A *GR-AX55*-nek egyébként egy beépített lámpája is van. Ez ugyan egy nagyon jó hatásfokú kis halogén izzó, mely közeli felvételeknél rásegít a világításra, de fénye erősen irányított, és kiegészítő világítás nélkül a képszélek észrevehetően sötétebbek lesznek, másrészt jó 1 wattjával fogyasztja az akkut is.

A vizsgált készülékek közül egyébként csupán az *NV-S85E* rendelkezett ún. VITC jelekkel, melyek későbbi utómunkálatoknál a vágásvezérlést a vágópult részére biztosítani tudják.

●

Örökzöld téma a csatlakoztatások szabványossága.

A Hi-8-nál ill. az S-VHS-C-nél a szélesebb sávú jelek egy speciális négypólusú csatlakozón jelennek meg. A *Panasonic*nál és a *Sony*nál az ide csatlakozó kábel másik végén is ez a négypólusú dugó található, míg a *Hitachi*k 21 pólusú euro-dugókat mellékeltek modelljeikhez. A *Hitachi*, a *JVC* egyébként a normál jelek kiadására is speciális video-audio aljzatokat használ kameráin. Ezek előnye, hogy általában kisméretűek, de gondosan kell őket kezelni, mert pótlásuk csak a márkának megfelelően történhet. A többi készülék a normál kép- és hangjeleket RCA- vagy más néven harangcsatlakozókon adja át a videónak vagy tv-nek.

Itt említjük meg, hogy a Hi-8- vagy az S-VHS-jel is megjelenik a normál videókimeneten, ha nem is „szuper" minőségben, de különösen átmásoláskor jobb minőséget nyújtva, mintha a felvétel normál Video-8-ban vagy VHS-C-ben készült volna.

●

Képminőség szempontjából a legjobb minősítést az S-VHS-C rendszerben dolgozó *NV-S85E* kapta, képrajzolása határozott volt, jó volt a színhűsége, a testszínt nagyon jól adta vissza, ugyanakkor sok szolgáltatása ellenére igen jól kezelhető volt. Szép a képrajzolása mindkét Hi-8 rendszerben felvevő *Hitachi*nak is, és annak ellenére, hogy a *VM-H57E* egy árnyalattal élesebb képet rajzolt, összhatásában elsősorban jobb blendeautomatikájával a *VM-H38E* képe mégis kiegyensúlyozottabb volt. A *Sony TR805E*-nél tetszett a kép hangulata, különösen jónak találtuk a képstabilizálást, könnyű volt a fókuszállítás, rajzolatvizsgálatkor

MŰSZAKI JELLEMZŐK, SZOLGÁLTATÁSOK ÉS TESZTEREDMÉNYEK

Gyártó Típus	Hitachi VM-H38E	Hitachi VM-H57E	Panasonic NV-S85E	Sony CCD-TR805E
Műszakilag azonos kamerák	–	Philips M870*	Grundig LC355SC Blaupunkt CCR080S	Grundig LC285HE Blaupunkt CCR285HE Nikon VN-7500
Jelrögzítési rendszer	Hi8/Video-8	Hi8/Video-8	S-VHS-C/VHS-C	Hi80Video-8
Különleges szolgáltatások	Képstabilizátor Digitális effektusok 64x digitális zoom	–	Képstabilizátor Digitális effektusok	Képstabilizátor Digitális effektusok
KAMERARÉSZ				
Pixelek (képelemek) száma	470.000	470.000	420.000	470.000
Az objektív fényereje	1:1,4	1:1,4	1:1,6	1:1,6
Az objektív látószöge**	kb. 39°	kb. 40°	kb. 40°	kb. 38°
Fókusztávolság (mm)	6,5–52	6–48	6–60	6,2–62
Zoomtartomány	8x/20x digitálisan	8x/16x digitálisan	10x/20x digitálisan	10x
Előtétlencse/szűrő átmérője (mm)	34	34	37	52
Ellenfénykapcsoló	van	–	–	–
Blendeszabályozó automatikus/kézi	jó/–	jó/–	jó/van	jó/van
Fehéregyensúly-állítás automatikus/kézi	jó/–	jó/–	jó/van	jó/van
Kép ki-be úsztatása (Fader)	van	van	van	van
Élességállítás automatikus/kézi	jó/élgombbal	jó/nyomógombbal	kiváló/obj. gyűrűn	jó/obj. gyűrűn
Nagy sebességű zár (a legrövidebb exponálási idő)	1/250-ig programban	1/250-ig programban	1/4000-ig	1/10000-ig
Címkép (grafika) bevetítése felvételbe	–	–	van	van
Címszöveg-szerkesztés	2 lap	2 lap	–	–
Hosszú idejű lejátszás (Long Play)	csak SP	csak SP	csak SP	SP/LP
Képkereső üzemmód („Edit search")	van	van	van	van
Hangrögzítés módja	FM sztereó	FM sztereó	FM sztereó/állófejen	FM sztereó
Távvezérlővel kezelés	van	van	–	van
MAGNÓRÉSZ				
Képkeresés	közepes	közepes	jó	közepes
Állókép	közepes	közepes	jó	gyenge
Képbeültetés (Inzertsnitt)	kép és hang	kép és hang	–	kép és hang
Utóhangosítás	–	mono sávon	–	
Időkód	–	–	VITC	–
Videóbement	–	–	–	–
Mikrofonbemenet	–	–	3,5 mm jack	3,5 mm jack
Fejhallgató-csatlakozó	–	–	3,5 mm jack	3,5 mm jack
Futás-/maradékidő-mutató a keresőben	felvett idő	felvett idő	felvett/maradék perc	felvett idő/grafikusan
Indexjelek felvétele	–	–	van	
ÁLTALÁNOS JELLEMZŐK				
Méretek (HxSZxM) mm	241x85x104	263x95x114	212x109x113	195x108x106
Tömeg (akkuval, kazettával) kg	0,79	0,92	0,99	1,07
Akkumulátor kapacitása (mAh)	1200	1200	1300	1200
Akkumulátorral játékidő (perc)	45	69	44	55
ÉRTÉKELÉS				
Képminőség	kiváló 41	jó 40	kiváló 43	jó 39
Hangminőség	jó 13	jó 12	kiváló 16	kiváló 16
Szolgáltatások	jó 4	közepes 3	kiváló 8	kiváló 7
Kezelhetőség	jó 15	jó 12	kiváló 16	kiváló 16
Tesztminősítés	kiváló 73	jó 68	kiváló 83	kiváló 78

* Tesztünkben is vizsgált modellek
** Mért értékek

azonban kevéssel elmaradt a riválisoktól.

A normál rendszerben felvevő típusok között az *NV-R50E*-nek volt a leghatározottabb a képrajzolása, és jónak ítéltük a színvisszaadást és a fehéregyensúlyt is. Jól érvényesült a készüléknél a sok tudomány ellenére a jó kezelhetőség. Jó volt a képrajzolása a két JVC-nek és a *Panasonic NV-S20E*-nek. Az előbbieknél a színhűség (fehéregyensúly) votl a jobb (a Panasonicnál ez lassabban állt be), az utóbbinál az autofókusz volt igen határozott. Blendeautomatika és a színvisszaadás a *Sanyó*knál és a *Nokiá*nál jó volt, itt az idegesebb fókusz vitte le a pontszámokat. Kiegyensúlyozottan viselkedett viszont a *Sony TR-202.* A hangrögzítés minőségénél előnyben voltak az FM hangrögzítésű típusok, bár a mikrofonok minősége, a konstrukció sajátosságai a végső eredményt erősen befolyásolják. Az értékeléskor figyelembe vettük az akusztikus átvitelt, a zajok arányát a hasznos jelben és a nyávogást.

Kiválónak találtuk a *Panasonic*-ok és a *Sony CCD TR-805* kezelhetőségét. E típusoknál jól érvényesült az adott kategórián belül nyújtott szolgáltatásokhoz a könnyű kezelhetőség. Alapvető szempont: a gombok jól megkülönböztethetően ujjvégre essenek, hogy a programokat könnyen ki lehessen választani. A túl kicsi, a ház síkjába besüllyedő mikrokapcsolók ugyanúgy zavarokat okozhatnak, mint ha ugyan széles a szolgáltatási skála, de a funkciókat nem vonták jól össze. Általában ezek a kialakítások riasztják el az egyszerűbb kamerát keresőket.

●

Tesztünk elején 20 típusról beszéltünk, táblázataink mégis csak 15 készülékről szólnak részletesen. Ennek az az oka, hogy több típus – mint műszakilag azonos kamera – más gyártók védjegyével is forgalomba kerül. E típusokat külön csillaggal jelöltük és az ellenőrzéseket ezeken is elvégeztük. A műszaki paraméterek, a mért értékek egyenletessége tette lehetővé és indokolta, hogy feleslegesen ne növeljük táblázatunk méreteit. Éppen ezért, ahol az alaptípusról szólunk, ott oda kell érteni a *Grundig*, a *Philips* vagy a *Hitachi* azonos modelljét is. Külön táblázatban közöljük viszont az összes modell árát, amelyeket a forgalmazóktól vagy a márkakereskedőktől gyűjtöttünk össze. Ennek alapján a normál kategóriában igen jó ár/teljesítményviszonyú készüléknek ítéljük az *NV-S20* típust, míg a felsőbb osztályban a szintén *Panasonic* gyártmányú *NV-S85E* árát találjuk kedvezőnek, de várhatóan a *Hitachi VM-H57E* és a *Philips M870* is többeket fog jogosan gondolkodóba ejteni.

●

Az értékelés során a képminőséget 50, a hangot és a kezelhetőséget 20–20, míg a szolgáltatásokat 10 ponttal vettük figyelembe.

Chris O'DONNELL

Az ifjúság édes illata

Ki ez a fiatalember *Al Pacino* oldalán? – kérdezik világszerte, az *Egy asszony illata* című film láttán. Nos, egy egészen egyszerű 22 éves egyetemista Illinois államból, Winnetkából, neve *Chris O'Donnell.* Tanulmányait tekintve kereskedelmi marketinget hallgat egy szigorú hagyományú bostoni kollégiumban, amikor éppen nem filmezik. Márpedig elég gyakran megteszi. A nálunk videón is látható *Sült zöld paradicsom*ban játszott egy kicsiny, ám figyelemre méltó szerepet, s korábban 1990-ben *Jessica Lange* 18 éves fiát alakította a kritikusok által nagyrabecsült *A nő nem felejt* című alkotásban, mely szintén kölcsönözhető idehaza videón.

„A suliban csak zöld paradicsomnak csúfolnak társaim, pedig azóta már a School Ties (Iskolai nyakkendő)-ben is játszottam, perse az is csak amolyan diákszerep volt."

Chris O'Donnell nem túlságosan gyakorlott filmszínész. Ezt az előnyt használták fel, amikor az Egy asszony illata című filmhez a másik főszerepre kiválasztották *Al Pacino* mellé. A fiatalember erre így emlékszik: *„Sokunkat hívtak be meghallgatásra. Szerintem mindenki jobb volt, mint én. Aztán semmi sem történt. Néhány nap múlva ismét behívtak, és az egész könyvet össze kellett olvassuk Al Pacinóval. Folyt a hátamról az izzadság és remegett mindenem. Reméltem, nem veszik észre, ezért állandóan rágtam a szám. Semmi próbafelvétel, semmi megbeszélés vagy instrukció. Napokig nem mozdultam otthonról a telefon mellől. Már feladtam az egészet, amikor végül behívtak."*

A felvételeken az akkor még csak többszörös Oscarra jelölt nagy színész, Al Pacino megbarátkozott a kezdővel. Speciális kézfogással üdvözölték egymást minden felvételi napon. Amolyan apafiú kapcsolatféle alakult ki közöttük, a filmesek legnagyobb örömére. Amikor Chris tanácsért fordult Al Pacinóhoz, egyetlen mondattal súgott varázslatot a fiúnak: *„Soha ne randevúzz színésznővel!"*

Instrukciót nem kapott még a rendező *Martin Brest*től sem. Szándékosan magára hagyták problémáival. Chris később tudta meg: azért, mert a lényében rejlő szerénység és zavar remekül találkozott a szereppel.

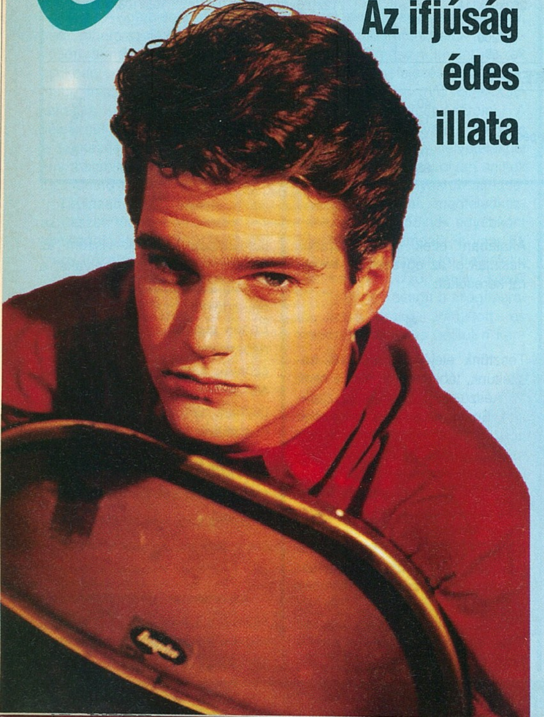
A filmforgatás után azonnal rohant vissza az egyetemre, mert éppen vizsgaidőszak volt. A kollégiumban csak annyit tudtak róla, hogy egy bizonyos az Egy asszony illata című készülő filmben játszik. *„Velem nem is törődtek, csak Al Pacinóról kérdezgettek, meg hogy én vagyok-e a NŐ a filmben. Ki az a nő, hiszen a plakáton csak a kettőtök neve látszik, márpedig a címben nőről van szó és az így csak te lehetsz!"*

Aztán a diáktársak megnézték a filmet és folyton azt kérdezték tőle, hogyan mert Al Pacino csak úgy átrohanni az úttesten a rohanó kocsik között?

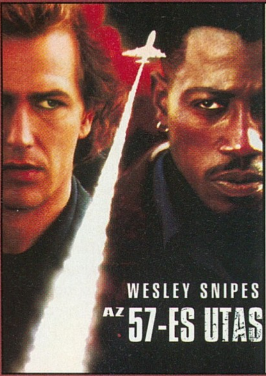
„Nekem is csak később mondta meg, hogy nem tudott erről a jelenetről. A rendező az utolsó pillanatig nem avatta be. Alnak van egy nagy lánya, akiről nem beszélt, de azt mondta, egész idő alatt ő járt az eszében és az, hogy ha ezt a jelenetet élve megússza, soha többé nem ismétli meg. Nem is kellett, igaz, hogy utána Pacino elesett, és ez nem volt benne a forgatókönyvben. Úgy megszúrta a szemét a kukásvederből állítólag kiálló fenyőág tűlevelével, hogy a forgatás végén csupa vér lett a szeme. Négy napra leállt a forgatás. Al azt mondta: »Tudod, azt hittem, még tán meg is vakulok. Ez azért sok lett volna.« Különben a vakságot azzal a trükkel érte el, hogy csak periferiálisan nézett és nem pislogott. De ez az ember akkora színész, hogy én elhiszem neki, a felvételek idején csakugyan világtalan volt." – meséli Chris.

Egyszer talán mások is úgy beszélnek majd Chris O'Donnellről, a tehetséges ifjú színészről, ahogyan ő beszél most Al Pacinóról...

T. E.

WESLEY SNIPES

AZ 57-ES UTAS

(PASSENGER 57)

**Öntörvényű,
mocskos
szájú
exzsaru
rossz időben
jó helyen.**

A 163-as járat terroristáinak ez a lehető legrosszabb kombináció

WARNER HOME VIDEO

VIDEO PREMIER: JANUÁR 13.

INTERCOM

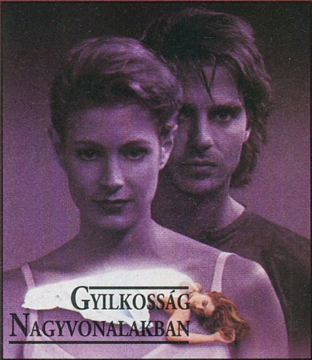
InterCom 1113 Budapest, Karolina út 65.
Tel.: 209-0933 Fax: 209-0930 Tlx: 22-6761

GYILKOSSÁG NAGYVONALAKBAN

(SKETCH ARTIST)

Jack a rendőrségnél fantomképeket készít a szemtanúk elmondása alapján. Élete alaposan megváltozik, amikor az egyik gyilkossági ügy kapcsán felesége arcképe köszön vissza rá a fantomképről. Jack képtelen elhinni, hogy a felesége gyilkos és kicseréli a rajzot egy fiktív vázlatra, hogy időt nyerjen magánnyomozásához. De az események veszélyes fordulatot vesznek: hamis vázlata alapján egy ártatlan nőt tartóztatnak le. Jack kapcsolatba lép a nővel, de ezzel még nagyobb bajba sodródik, amikor a nő hullájára bukkan a rendőrség.

Motion Picture Corporation of America

HARRISON FORD

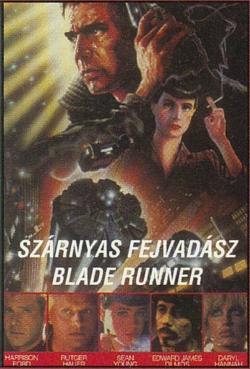
BLADE RUNNER
SZÁRNYAS FEJVADÁSZ

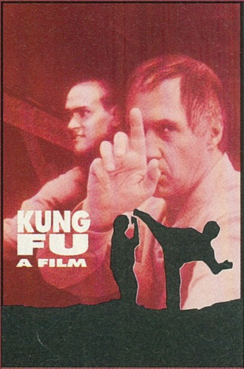
AZ EREDETI RENDEZŐI VÁLTOZAT

A futurisztikus akciófilm eredeti változata
HarrisonFord Rutger Hauer Sean Young
Edward James Olmos Daryl Hannah

A sci-fi műfaj alapműve, Ridley Scott filmje most egy évtized múltán az eredeti, a rendező első verziójában kerül bemutatásra.

WARNER HOME VIDEO

DAVID CARRADINE BRANDON LEE

Évekig az ősök harcművészeti filozófiája szerint élt. Itt az ideje, hogy mindezt átadja fiának.

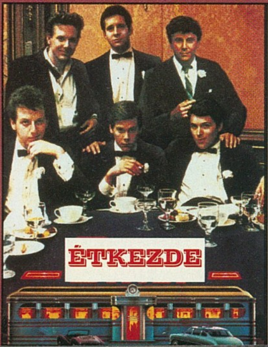
KUNG FU: A FILM

(KUNG FU THE MOVIE)

Az ősi keleti harcművészet találkozása a Vad Nyugattal.

A legendás Bruce Lee szintén titokzatos körülmények között elhúnyt fia, Brandon Lee egyik utolsó filmje a Kung Fu, melyben David Carradine oldalán csillogtatja meg feledhetetlen harcművészi technikáját.

WARNER HOME VIDEO

ÉTKEZDE

(DINER)

1959. Baltimor. Egy zenétől hangos országúti étkezdében gyűlnek össze a fiatalok, akik lassan egy évtizede egy bandába tartoznak. Persze nem maradhatnak el csajozások, a bunyók, a szerelmek és a balhék. Barry Levinson (Esőember, Játékszerek) kultuszfilmjében olyan híresség szerepelnek, mint **Mickey Rourke, Kevin Bacon, Steve Guttenberg és Ellen Barkin.**

MGM/UA

Ügynökeink:

InterFilm 1126 Bp. Németvölgyi út 66. Tel: 155-9094 Fax: 155-8686

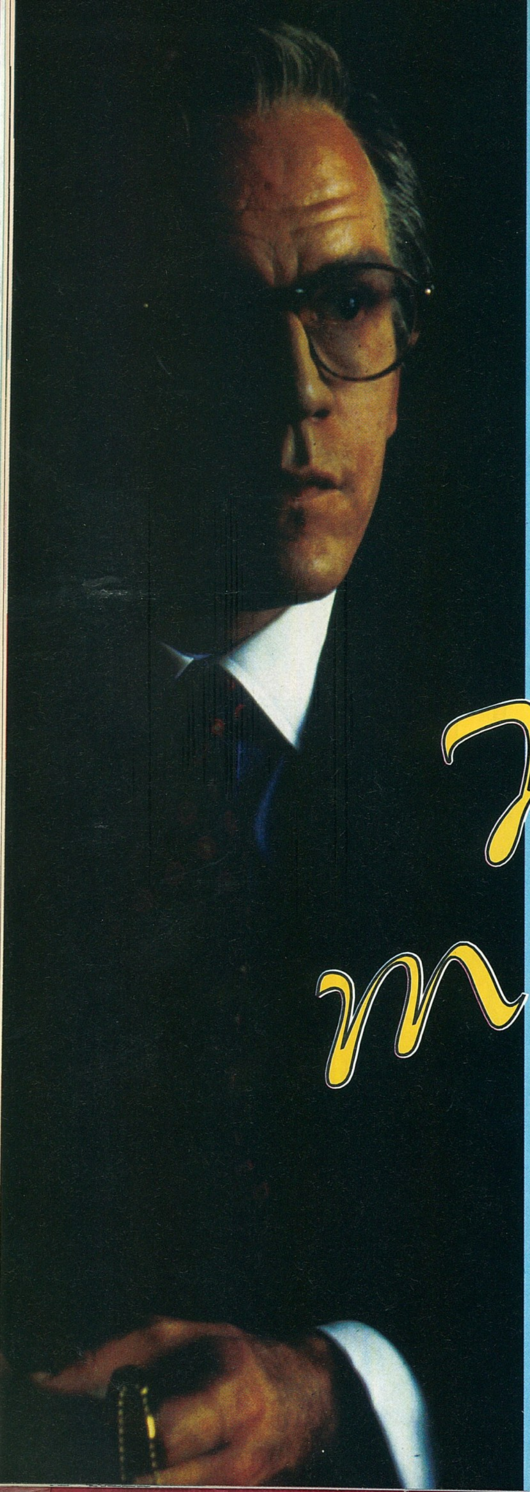
Alpine Piton Gmk Video Nívó ügynöki iroda 1081 Bp. Köztársaság tér 10. Tel.: 113-9837

Video Nívó Bt. 1134 Bp. Váci út 19. (Könyvesház) Tel.: 111-5002

S.I.COOP Kft. 1147 Bp. Lőcsey utca 12/b. Tel.: 164-2055

Hungaroton Gong Kft. 1087 Bp. István u. 42-43. Tel.: 141-4734

Heves Megyei Moziüzemi Vállalat

Nemcsak sztár — művész is

John Malkovich

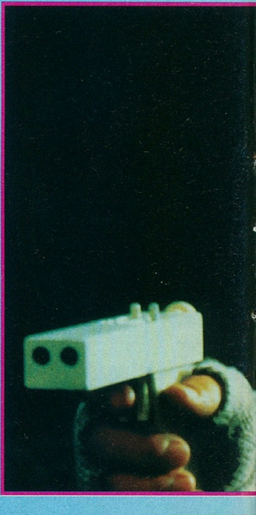
Amikor felkerestem, hogy egy cikk megírásához interjút készítsek vele, akkor lepődtem meg csak igazán.

John Malkovich középkorú, erősen kopaszodó, sápadt, sminktől agyonmart bőrű, látszatra jelentéktelen külsejű férfi. Rendkívül szerénynek, sőt gátlásosnak tűnt. Halkan és lassan beszélt, nehezen fogalmazva gondolatait. Ha nem tudnánk, hogy ő... Ő, szinte észre sem vennénk.

Pedig érdemes, nagyon is érdemes.

Akik látták játszani filmen vagy színpadon, elismerik rendkívüli képességeit. Nagy művész! Átalakulózseni, a bőrükből kibújók fajtájából. E művész rendkívül vonzó férfi tud lenni. Kipirult, elfulladt, felizgatott nőket hagy maga mögött; a színpadon, a filmekben és az életben egyaránt. Ez a férfi sokoldalú tehetség. Színész, író, színházi rendező, díszlet- és jelmeztervező, festőművész. Ő John Malkovich.

Szerepei ismeretében némi csalódást okoz a megjelenésével. Szerencsémre kétszer is találkozhattam vele Londonban. 1990 végén, amikor a *Burn This* (Égesd el) című színműben egy vad, szertelen, gyors beszédű, sistergősen eleven és határtalanul szexis étteremtulajdonost játszott Lyric színpadán, majd néhány év elteltével a Shaftesbury Theaterben, ahol a *Slip of the Tongue* (Nyelvbotlás)-ban lépett fel. Ekkor egy önkéntes rabságban élő cseh írót személyesített meg, akit az évek megtörtek, de akit a nők még egy elhagyott erdei kunyhóban sem hagynak békén. Részint, hogy testük különböző pontjain elrejtett mikromagnó segítségével lehallgassák, részint, hogy híresen nagy férfi-„tehetségét" kipróbálják. A történet során az író természetesen megtalálja a még olyan rafinált helyekre elbújtatott masinákat is, és bebizonyítva potenciáját, elégtételt vesz. Malkovich mindkét alakításában lenyűgöző volt.

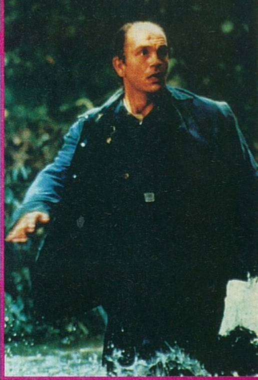
Egy arca a sok közül: a Célkeresztben

Született amerikai, bár saját bevallása szerint ősei valahonnan a Balkánról vándoroltak ki az Egyesült Államokba. 1953. december 9-én Bentonban, Illinois-ban látta meg a napvilágot. Zajos, örökké vitatkozó, nagycsaládos intellektuel környezetben nőtt fel. Kövér, csendes fiúcska volt. Középiskolás koráig bírta a fiúk gúnyolódásait, a lányok érdektelenségét, majd, kamaszodva, egy sajátságos egyéni diétába fogott, hogy lefogyjon. Hónapokig nem evett mást, csak gyümölcszselét. Nem tudni, hogy ezért-e, vagy mert hirtelen növésnek indult, de tetemes súlyt adott le.

„Soha más nem érdekelt, csak a színészet. Középiskola után azonnal a színházi mesterséget kezdtem tanulni. 22 évesen a chicagói Steppenwolf Theather alapító tagjai közé kerültem. Egy régi, kopott kis színház volt ez, ahol még jóformán elegendő szék sem volt, nemhogy díszlet. Rendületlenül hittük, hogy mi fogjuk megváltani a polgári posványtól a színházat" – mesélte öltözőjében.

Ez a Steppenwolf Theater amolyan avantgárd, lendületes és szemtelen színház volt. Célja volt, hogy gyomorszájütésként ható, sokkoló előadásokkal lepje meg egyre szélesedő táborát. Sajátságos felfogásban játszották az akkorra már klasszikussá vált amerikai drámákat, mint például Az ügynök halálát. Persze valamennyit eredeti módon, két székkel és egy asztallal.

„Nem voltak díszletfalak. Egyszerűen csak leültünk a színpad szélére, amikor a szerep szerint kimentünk. Az volt a legnagyobb baj, hogy nagyon alacsony, mintegy három méter magas volt csupán a mennyezet és nem voltak színpadtechnikai berendezéseink sem. Mégis jó pár évig játszottunk ott. Ott ismertem meg első feleségemet, Glenn Headley-t. Díszleteket kezdtem tervezni a sajátos körülményeknek megfelelően, majd jelmezeket is. Borzasztó szegények voltunk. Már úgy tűnt, hogy örökké a küszködők között maradunk, amikor hirtelen felfedeztek" – folytatta tovább.

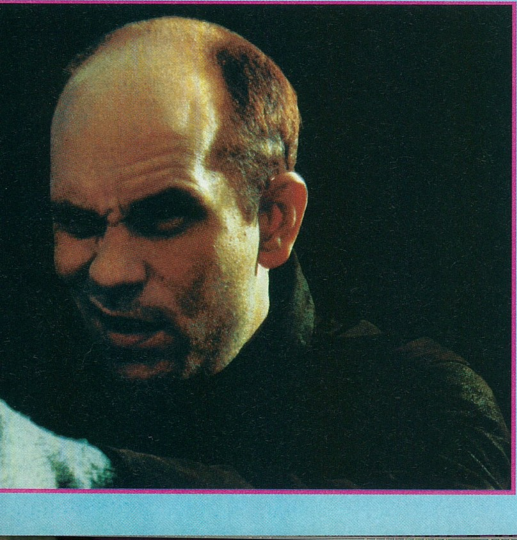

Egerek és emberek: Lennie-ként, Sherilyn Fenn oldalán (alsó kép)

A Steppenwolf színházat néhány éve teljesen kibővítették, átalakították és modernizálták. Mára irigylésre méltóan korszerű épületben játszik az azóta felfrissült együttes. Malkovich ugyan már nem dolgozik velük, de olykor-olykor rendez, s egykori igazgatói tapasztalatait átadja az utódoknak.

A Steppenwolf-éveknek köszönheti Pinter *Gondnok* című drámájában alakított főszerepét, a *Július 5-én* című színműben pedig olyan jelentős sikert aratott, hogy 1985-ben *Dustin Hoffman* Malkovichot választotta *Az ügynök halála Biff* szerepére.

John Malkovich ezután egyre gyakoribb filmszerepeiben olyan változatos és egymástól teljesen eltérő alakokat formált meg, hogy a kritikusok egy része Robert De NIróhoz és Marlon Brandóhoz hasonlítja.

Malkovich nem sokra tartja a kritikusokat, és hasonlataikat is visszautasítja, eképpen:

„Hát persze, éppen olyan álszent vagyok, mint bárki más ebben a szakmában. Elolvasom a pletykarovatokat – már-már vallásos szorgalommal –, de saját nevem nem szívesen látom köztük. Rendkívül utálom, ha írnak rólam. Nem is olvasom el a kritikákat. Nem csupán azokat, amelyek rólam szólnak, de a másokról írottakat sem. Tudják, sok éve már annak, hogy hivatásos színész vagyok. Meglehetősen pontosan tudom, mi az, amit csinálok. Mi benne a jó és mi a rossz. Tudom, hogy még néhány lépcsőt kell megmásznom felfelé. Ezért nem érdekel, szidnak-e vagy dicsérnek a kívülállók, akik nem tudhatják, mi megy végbe bennem."

Arra a kérdésre, nem szeretné-e, ha sorban állnának a mozipénztárak előtt, ha Malkovich-filmeket játszanak, így válaszolt:

„Nem okoz álmatlan éjszakákat, hogy nem törik be a pénztárablakokat, hogy olyan filmeket lássanak, mint az én Object of Beautym (A Szépség tárgya) vagy a Queen's Logic (A királynői logika). Különben is ezek szinte egyenesen a videopolcokra kerülnek. Nem izgat a suttogás, ha Glenn Close-zal vagy Michelle Pfeifferrel párosítanak össze. Úgy állítanak be, mintha minden partneremmel viszonyom lett volna. Hízelgő, de nem igaz! Sajnos!"

S hogy mennyire fontos számára a pénz?

„Nem hoz lázba. Ami kell, az bőven megvan már. Jó lakás New Yorkban és Los Angelesben. Család... kocsi... munka. Egyszerűen szeretném a tőlem telhető legjobbat nyújtani, ha dolgozom. Különben hagyjanak élni. Ne hasonlítsanak össze se De Niróval, se Brandóval. Az egy más kategória.

Mi a véleménye az elkészült filmjeiről? – kérdeztem tőle.

John Malkovich

„Vannak olyan filmjeim, amelyeket soha nem láttam. Ilyen az Oltalmazó Ég is. Az oka? Nem értem rá, amikor éppen vetítették, aztán mikor már ráértem volna, rég nem játszották már a mozikban. Nem lep meg. Elolvastam a könyvet, mielőtt a forgatókönyv készült belőle. Nagyon komplikált és lehangoló az a történet a haldokló házasságról, a sivatagi környezetről, a bizarr szerelemről. Nem erre vágynak a mozilátogatók."

*

Érdekes, de fanyar kijelentései hallatán az ember arra gyanakszik, mintha a színházat jobban szeretné a filmnél.

„Tudják, én nem vagyok nagy mozirajongó. Szabadidőmben inkább olvasok vagy kosárlabdameccset nézek. Játszom a kislányaimmal. Nekem a színház az élet. Az embernek ott és akkor kell jelen lennie, amikor játszik, amikor nézik. Még akkor is így van ez, ha a színház nem olyan látványos, mint egy mozi."

Nem hízeleg önnek az a tagadhatatlan tény, hogy van Önben valami brutális, mágikusan vonzó erő, amire buknak a nők? – kérdeztem, ám a válasz roppant rövid volt: *„Tényleg?"*

Ezek után már nem mertem megkérdezni, hogy ezt mire értette: a brutális erőre vagy nőkre.

Az biztos, hogy közönségének java része nő. Jelenlegi feleségét egyébként az Oltalmazó Égbolt forgatásának idején ismerte meg. Akkoriban éppen Debra Wingerrel hozták szóba. A script girl, aki a produkcióban Malkovich egyik rajongója volt, elérte, hogy a híres és hírhedett férfifaló Wingertől „elvegye" Malkovichot. Két éve házasok, két kis gyermekük van.

Malkovich első mozifilmje a Roland Joffe rendezte *Gyilkos mezők* volt. A következő szerepét a *Hely a szívemben* című filmben kapta, és rögtön Oscar-díjra jelölték érte. Ebben egy vak embert alakított. A rendező, Robert Benton hallott már Malkovich gondosan kimunkált, megfigyeléseken alapuló színészi módszereiről, ezért elintézte, hogy a pontosabb alakítás érdekében Malkovich látogasson el időnként a vakok intézetébe, hogy elsajátítsa a jellegzetes fejtartást, mozgást és vakírást.

„Egész idő alatt lógtam. Amikor az intézetbe kellett volna mennem, helyette elegáns autószalonokat kerestem fel, és potyán a legszebb kocsikat próbaútra vezettem. A producer azt hitte, szorgalmaskodok az intézetben."

A vakszerep ennek ellenére olyan remekül sikerült, hogy bár Oscart még nem kapott rá, viszont a nézők többsége meg volt győződve arról, hogy a művész valóban vak. Később Emmy-díjat érdemelt a szerep színpadi megformálásáért.

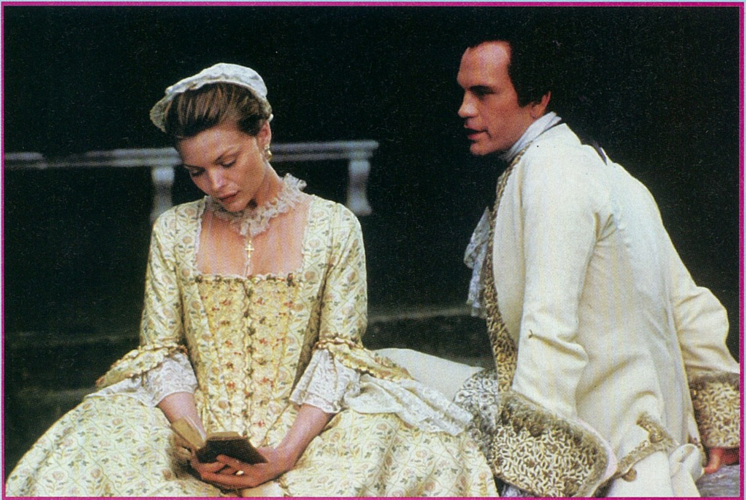
A magyar televízióban is láthattuk 1985-ben készült *Eleni* című, izgalmas filmjét. A történet egy Amerikában élő görög származású íróról szól, aki sok évvel a II. világháború után hazatér Görögországba, hogy édesanyja titokzatos halálának körülményeire fényt derítsen.

Malkovich sajátságos humorral rendelkezik, melyet a *Tökéletes férfiú* című filmben bizonyította be. A gyengére sikerült mű egyedüli értéke Malkovich alakítása.

A kritikusok azt a kemény, jég hátán is megélő amerikai pilótát dicsérik leginkább a nyolcvanas évek második felében játszott filmszerepei közül, amelyet *A Nap birodalmá*ban nyújtott. A japán megszállás alá került Kínában bizonyítja be e hős életrevalóságát, a II. világháború idején.

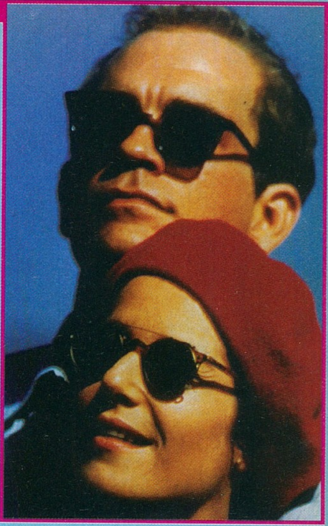
A Veszedelmes viszonyokban gaz csábítóként, Michelle Pfeifferrel

John Malkovich filmjei:

Word of Honor (1981) r.: Mel Damski
American Dream (1981) r.: Mel Damski
Hely a szívemben (Place in the Heart, 1984) r.: Robert Benton (tv)
Gyilkos mezők (The Killing Fields, 1984) r.: Roland Joffe (februártól videón, Flamex Interstar)
Eleni (1985) r.: Peter Yates (tv)
Az ügynök halála (Death of a Salesman, 1985) r.: Volker Schlöndorff (Intervideo)
Tökéletes férfi (Making Mr. Right, 1987) r.: Susan Siedelman (jön videón tavasszal, Columbia TriStar)
The Glass Menagerie (1987) r.: Paul Newman
A Nap birodalma (Empire of the Sun, 1987) r.: Steven Spielberg (Intervideo)
Miles from Home (1988) r.: Gary Sinese
Veszedelmes viszonyok (Dangerous Liaisons, 1988) r.: Stephen Frears (Intervideo)
Oltalmazó ég (The Sheltering Sky, 1990) r.: Bernardo Bertolucci (InterCom)
Együtt a banda! (Queen's Logic, 1991) r.: Steve Rash (InterCom)
The Object of Beauty (1991) r.: Michael Lindsay-Hogg
Árnyékok és köd (Shadows and Fog, 1991) r.: Woody Allen (Columbia TriStar)
Egerek és Emberek (Of Mice and Men, 1992) r.: Gary Sinese (InterCom)
Jennifer 8 (1992) r.: Bruce Robinson (UIP-Duna Film)
Életben maradtak (Alive, 1992) r.: Frank Marshall (UIP-Duna Film)
Célkeresztben (In the Line of Fire, 1993) r.: Wolfgang Petersen (már a mozikban, még idén videón, Columbia TriStar)

Hamarosan videón is láthatjuk: Gyilkos mezők

Bertolucci filmjében: Oltalmazó ég, Debra Wingerrel

Első igazi világsikerét a *Veszedelmes viszonyok*ban aratta. Pedig a márki szerepe papírforma szerint nem Malkovichnak való. Megjelenésében sokan alkalmatlannak tartották a kissé dekadens, kifinomult, szívtelen szívtipró férfi megformálására. Ő azonban minden várakozást felülmúlt. Hűvösen romlott, erotikus figurát formált meg, akinek kígyószerű mozgása, veszélyes mosolya és bűvös tekintete szinte elsöpörte a film női szereplőit. Malkovich ettől kezdve ellenállhatatlan férfi hírébe került a filmvásznon és a magánéletében egyaránt. Első feleségétől akkor már jó néhány éve elvált, és ekkor szinte megrohanták a nők. A híres partnerek és az ismeretlen asszonyok egyaránt. Ezt követően forgatta Marokkóban Bertoluccival az Oltalmazó eget.

Munkásságából kiemelkedik a John Steinbeck kisregényéből, az *Egerek és emberek*ből készült film, amelyben Gary Sinese színész-rendező társa mellett a gyengeelméjű, nagyerejű Lennie-t játszotta.

*

1993-ban az *Életben maradtak* narrátor szerepében is feltűnt. Ekkorra Malkovich már igazi világsztár. Nem csoda, hogy legutóbbi munkája kapcsán *Clint Eastwood* így beszélt *Malkovich*ról: *„Örülök, hogy a Célkereszt című filmben végre együtt dolgoztam vele. Mindig is kedvenc színészem volt. Már sokszor szerettem volna rendezni valamelyik filmemben, de erre valahogy nem került sor. Most tudom, hogy ebből a filmből a nézők az ő arcát viszik haza."*

Malkovich e filmben egy pszichopata gyilkost alakít – életében először.

„Izgatott a dolog, hogyan lehet képes valaki gyilkosságra. Mi a belső rugó? Aztán rájöttem, a másik feletti tökéletes uralom miatt ölnek ezek a fickók. Amikor két nőt megöltem a filmben, megkérdeztem a rendezőmet, mi lenne, ha a kutyájukat is megölném. Ez igazán jellemző lenne erre a pasasra. Akkora pánik keletkezett, hogy csak! Azt mondták, hogy a vásznon elkövetett gyilkosság nem számít. Akár tömegmészárlásra is sor kerülhet, de ha egy kutyát öl meg valaki, azt az emberek nem tudják elviselni."

John Malkovich ma világsztár. Kedvére válogathat, hol és mikor lép fel színpadon és mikor áll kamerák elé. Ő az a sztár, aki színházban és filmen nemcsak sztár, hanem igazi művész. Büszkeséggel tölt el, hogy személyesen is beszélgethettem vele.

Tatár Eszter

West Travel

KANÁRI SZIGETEK

repülővel, apartmanban vagy 3, 4, 5 csillagos szállodában. Indulás hetente Budapestről, charterral.

1 hét csak 31 900 Ft-tól
2 hét csak 38 900 Ft-tól

Budapest, III.,
Szépvölgyi út 3/a
(Kolosy tér)
Tel/fax: 168-6051, 188-850
Budapest, VI., Teréz krt. 24.
Tel.: 111-7662

W WEST

Az alábbi videótékákban és videó-kereskedőknél is megvásárolható a video

Budapesten:

HUNYADI Bt.	– III., Csobánka tér 5.
Miami Vice Videótéka	– XIV., Adria sétány 8/a
	XVII., Pesti úti üzletsor
Fehér Kalóz Videótéka	– III., Silvánus sétány 19.
LAPSZTÁR Kft.	– VI., Jókai tér 7.
Videovox	– II., Hűvösvölgyi út 64.
Csortos Gyula Videókölcsönző	– II., Kapás u. 47.
Fókusz	– III., Tóga u. 8.
	III., Szérűskert u. 29.
	III. Huszti út 17.
	XIII., Esztergomi u. 46.
	XVI., Csömöri út 186.
	XVIII., Fórum mozi
	XVIII., Havanna u. 50.
	XXI., Erdősor u. 36.
Fényszolg	– IV., Megyeri út 224–226.
	VIII., Szigony u. 12. (ABC-ben)
	X., Hungária krt. 5–7.
Interfilm	– V., Steindl I. u. 6.
Video Club	– VI., Jókai tér 7.
Televideo	– VII., Erzsébet krt. 30.
James Dean filmkölcsönző	– VII., Király u. 77.
Video Nivo Alpin Piton	– VIII., Köztársaság tér 10.
Bohus Kálmán	– XIII., Thurzó u. 5/c
R-Press	– VIII., Auróra u. 23–25.
FOTIFON	– XI., Eszék u. 9–11.
	XIII., Pannónia u. 13.
	XIV., Erzsébet királyné útja 41/a
	XVI., Szlovák út 86.
Medvecz és Tsa.	– XIII., Váci út 1.
Figyelő Szemek Filmkölcsönző	– IX., Török P. u. 2.
BMK	– XI., Etele út 55.
Multi Video	– Hegyvidék Központ, XII., Apor Vilmos tér
Video Nívó Bt.	– XIII., Váci út 19. (Könyvesház)
New Press	– XIX., Álmos u. 6.
Patagónia Filmklub	– XX., Kossuth L. u. 30.
Szivárvány Videótéka	– XXII., Nagytétényi út 183.
Color Kft.	– XIII., Reitter F. u. 188.
IHI Videotéka	– II., Pasaréti út 11–13.

Vidéken:

ZEFI Videotéka	– Mátészalka, Szalkai L. út 14.
Videó és Ajándék	– Kecskemét, Március 15. u. 1/b.
	Kecskemét, Búzavirág u. 3.
Videotéka	– 2170 Aszód, Falujárók útja 5/1.
Fénypont	– Pécs, Tímár u. 3/1.
Tisza Mozi – Video	– Szolnok, Koltói A. u. 4.
Fotifon	– Fót, Vörösmarty tér 15.
Videótéka	– Siófok, Szabadság tér, Sió Áruház
LOBI Video	– Szeged, Algyői út 3/d
Piktor Videótéka	– Dunavarsány, Kossuth u. 7.
Adria Kölcsönző	– Balatonfüred, Ady u. 10.
Plan Video	– Keszthely, Bercsényi M. u. 9.
Galla Videótéka	– Tatabánya, Gál ltp. 707.
Frici téka	– Pomáz, Eötvös u. 4.
B & B Videotéka	– Mór, Vértes u. 10.
Becoker Kft.	– Szeged, Mozdony u. 31/b.
Centrum Áruházak Rt., Egri Áruház	– Eger, Dobó tér 1.
Csipet Videótéka	– Gyomaendrőd, Kossuth u. 61–63.
Duzsi János Videótéka	– Pécs-Somogy, Búzakalász u. 13.
	Pécsvárad, Szentháromság tér 2.
Bukics & CO BT. Videotéka	– Pécs, Wallenstein pavilonsor, Bambinó fagyizó
Videogarázs	– Szeged, Ág u. 2.
M & F Bt. Videotéka	– Balatonlelle, Kossuth L. u. 61.

Ez itt az Ön videótékacímének helye!

a TELEHOLD

a Magyarországon fogható műholdas tv-műsorok közül a LEGTÖBBET és a LEGRÉSZLETESEBBEN közöl.

ARD, ZDF, RTL 2, DSF, VOX, TNT, SKY NEWS, CARTOON, HBO (amerikai mozicsatorna), EUROSPORT, SUPER CHANNEL, CNN, MTV Europe, TV 5, SAT 1, RTL, PRO 7, 3 SAT, OSZTRÁK 1, OSZTRÁK 2, N 3, MTV 1, MTV 2, DUNA TV, SZLOVÁK TV, (STV 1, STV 2), TV 4, ATV, SZÍV TV, és a többi kábeltévé műsora

- Részletes tartalomismertetők az eredeti, idegen nyelvű címmel, a színészek, rendezők nevével, a gyártási évvel stb.
- A műholdas televízióval kapcsolatos praktikus információk, frekvenciatáblázatok, technikai tanácsok stb.
- Ingyen hirdetési lehetőség magánszemélyeknek.

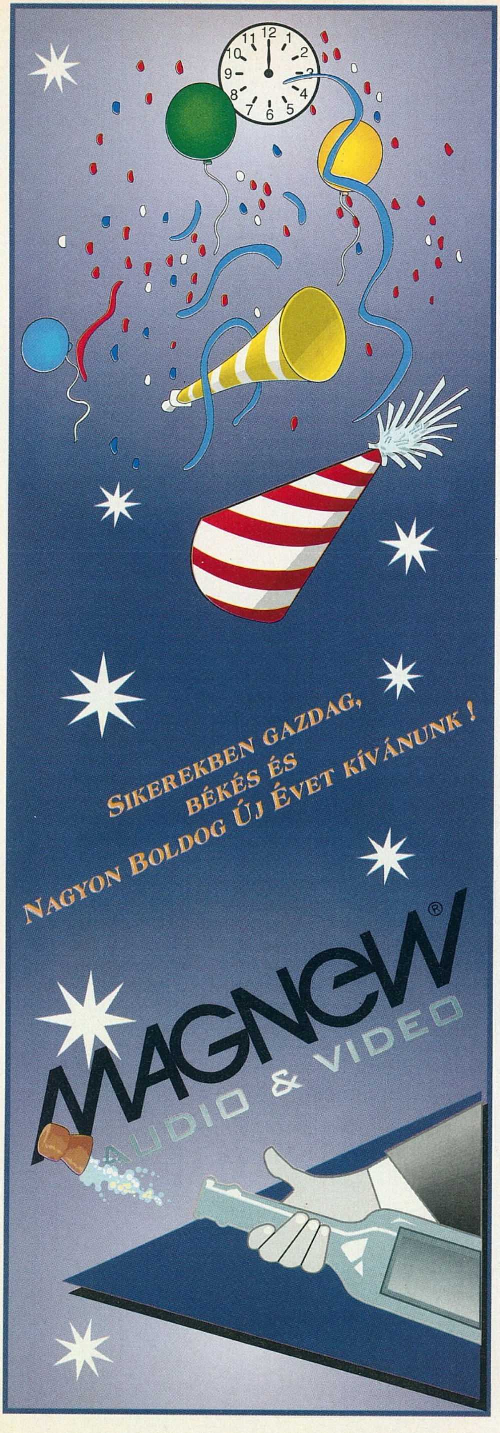
Legyen az előfizetőnk!

Ha egy évre előfizet – 5 HÉT INGYENES!

TELEHOLD

Rendelje meg vagy keresse szerdától az újságárusoknál!

SzenzÆci 1994-ben

Kárpotlási jegyet

+10%-kal

magasabb értékben

**számítjuk be
mint a napi tőzsdei árfolyam,**

HA NÁLUNK VÁSÁROL!

Mabedu Line
Kereskedelmi Kft.

Mabedu Line Kft.
Budapest XI., Sztoczek j. u. 13.
(a Műszaki Egyetem mellet)
Tel.: 165-6189

MITSUBISHI
TV • VIDEO • CAMCORDER

SHURE®

BOSE®

UHER

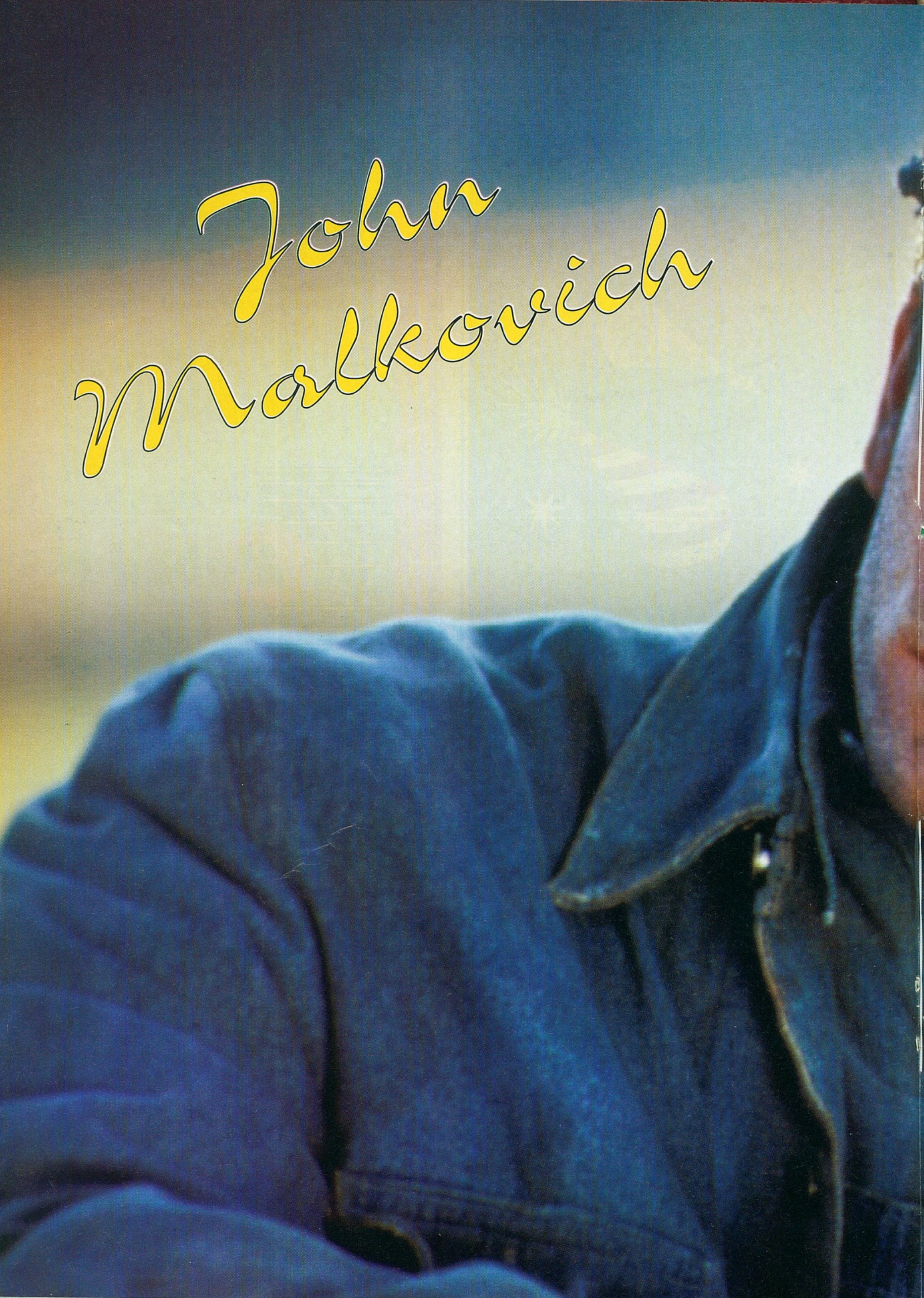
CÉGEK MAGYARORSZÁGI

VEZÉRKÉPVISELETE

Világmárkás televíziók, videorekorderek, videokamerák, HI-FI berendezések, hangfalak, stúdióberendezések és egyébb akusztikai berendezések

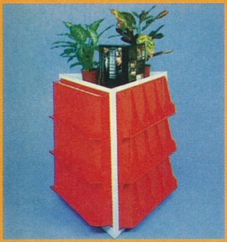
AKÁR 5 ÉV
GARANCIÁVAL

SzenzÆci 1994-ben

John
Malkovich

video
magazin

ILYEN MÉG NEM VOLT!

Rendezze be üzletét, videókönyvtárát színes, mobil, eredeti angol polcrendszerrel! Audio-, videó-, CD-elemek!

Kizárólagos hazai forgalmazó: Alpin Piton Gmk. Video Nívó ügynöki iroda Importőr: Top Video Bt.

További információval szolgálunk a 113-9837-es telefonszámon, telefon és fax: 134-5426.

ALPINE
PITON GMK
VIDEO NÍVÓ
ÜGYNÖKI
IRODA

1081 Budapest
Köztársaság tér 10.
Tel./Fax: **134-5426**
Tel.: **113-9837**

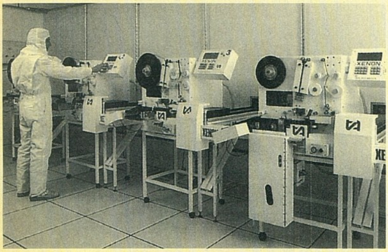
Videótékák, viszonteladók figyelem!

Tájékoztatjuk minden kedves eddigi és leendő partnerünket, hogy felújított irodánk, mely Magyarországon elsőként lépett piacra – szolgáltatásával – továbbra is szeretettel vár mindenkit!!! Reméljük, felkelti figyelmét ajánlatunk! – 1200 Ft-tól 2700 Ft-ig: InterCom, VideoRent, JLX, Artic, Drive In, C.B.C. Video-filmek. Kérésére részletes címlistát küldünk!

MINDEN HÉTEN PREMIER! Segíthetünk videótékájának megnyitásában–korszerűsítésében? Filmet – Polcrendszert – Kölcsönzői programot egy helyen! KÉRJEN TÁJÉKOZTATÁST!!! – EZT NE HAGYJA KI!!! Rendeljen a MAGNEW szenzációs színes gyermekkazettáiból! Ezeket irodánkban is megvásárolhatja!

Minőségi rajzfilmek, üres kazetták egyenesen Finnországból!

Máris sikert arattak az egyik legnagyobb finn videóforgalmazó cég rajzfilmjei Magyarországon. A Backlund and Co. magyarországi leányvállalata folytatja a mesefilmek megjelentetését, s üres, Finnországban gyártott VHS minőségi kazettákkal is megjelenik a magyar piacon. A BASF krómdioxid szalagok az igényes videózókat is elégedetté teszik. A rajzfilmek közül kiemelkedik az Ezüst nyíl, melynek összesen hét epizódja lát napvilágot idén.
A Backlund and Co. ügynöki hálózatán keresztül terjeszti kazettáit, de azok megvásárolhatók, megrendelhetők címünkön is. A cég egyébként Budapest, Győr, Szombathely, Miskolc és Székesfehérvár környékére további ügynökök jelentkezését is várja!

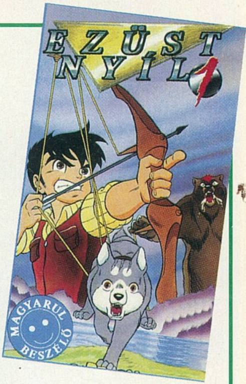

Így töltik a kazettákat Finnországban

**Backlund and Co. Hungary
7634 Pécs,
Kővirág u. 47.
Tel.:
72-450-176,
72-433-422/114**

BCo
BACKLUND & CO

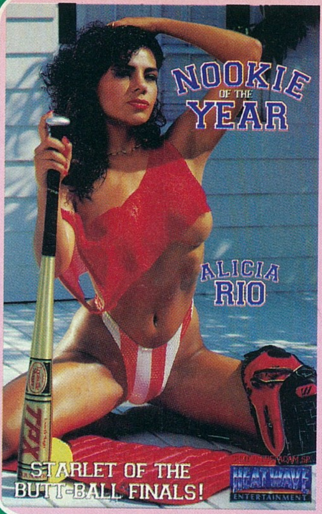

Candyt és Annie-t egy szép napon a PONYS HOUSE nevű gyermekotthon lépcsőjén találják meg. Egyikőjük kosarában sincs semmi származásukról, kilétükről. Befogadják őket ebbe a gyerekotthonba, s szépen növekednek Pony kisasszony gondozásában. A napok vidáman telnek, játszással és kézimunkával. De mégis mindkét lánynak titkos vágya az, hogy egyszer saját apja és anyja legyen. Mindketten áhítatosan erre vágynak, bár egymás legjobb barátnőiként el sem tudják képzelni, hogy egyszer elváljanak egymástól. Mi lesz a lányok sorsa? Filmünkből megtudhatod!

A filmek megvásárolhatók:
Fókusz Video, Budapest, Andrássy út 107. ● Interfilm 1054. Bp., Steindl I. u. 6. Tel.: 111-7440 ● Alpine Piton Gmk. Video Nívó 1081 Bp., Köztársaság tér 10. Tel.: 113-9837, 134-5426 ● S. I. COOP Kft. 1147 Bp., Lőcsey u. 12/b. Tel.: 165-2055 ● ALBA VIDEO 8000 Székesfehérvár, Benke Ferenc u. 3. Telefon: 22/320-678 ● Video Nívó Bt. 1134 Bp., Váci út 19. (Könyvesház). Tel.: 111-5002

Az év bombázója

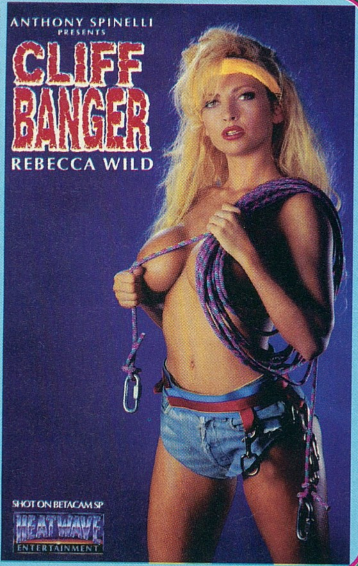
(Nookie of the year)

Helyezd magad kényelembe, engedd el magad, hiszen Alicia Rio következik, az „Év bombázója"! **Színes, szinkronizált amerikai erotikus film**

Heatwave Entertainment

Cliff Banger

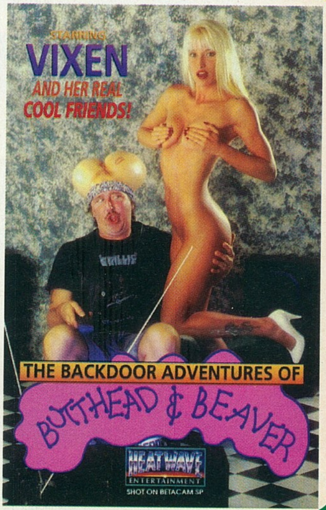

Donald szeretne ugyanolyan sikeres lenni a nőknél, mint Cliff, de ez reménytelennek látszik egészen addig, amíg egy varázsital segítségével személyiséget nem cserélnek. **Színes, szinkronizált amerikai erotikus film**

Heatwave Entertainment

Seggfej & Dugika

(Butthead & Beaver)

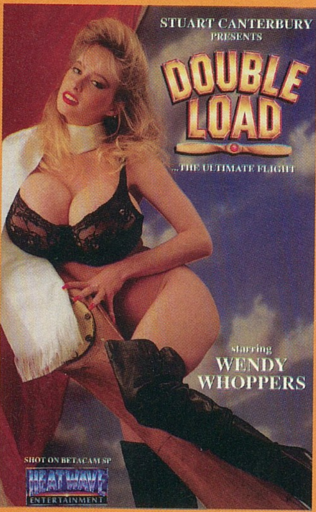

Az izgalmas tv-műsor még a jéghideg Dugikát is felpezsdíti, szerencsénkre, mert így tanúi lehetünk egy fantasztikus akciónak. **Színes, szinkronizált amerikai erotikus film**

Heatwave Entertainment

Veszélyes méretek

(Double load)

Dél-amerikai drogkereskedelem és szex együtt, egy filmen, különleges élményt ígér. Az izgalmakat csak fokozza Wendy Whoppers, aki a férfiakat nemcsak az orruknál fogva vezeti... **Színes, szinkronizált amerikai erotikus film**

Heatwave Entertainment

FÓKUSZ VIDEO

MEGRENDELŐLAP

A megrendelőlapot kitöltve, címmel ellátott borítékban kérjük elküldeni a Fókusz Video címére. Köszönjük.

KAZETTA CÍME: .... DARAB

....

....

....

Név: ....

Utca, hsz.: ....

Helység: .... Ir. szám.: ....

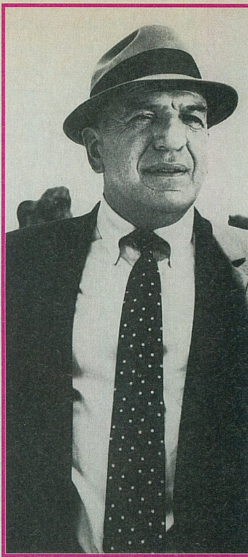
Kérjük nyomtatott betűkkel kitölteni!

Dátum: .... Aláírás: ....

Fókusz Video, 1062 Budapest, Andrássy út 107. Ára: 1920 Ft+ÁFA

A bűnügy színeváltozásai

A detektívfilmek története I.

Telly Savalas, mint kalapos-kopasz Kojak

A detektív a bűnügyi filmek egyik legérdekesebb figurája, hiszen rendőr, de civilben jár, fegyvere van és veszélyes. S az intellektuális nyomozómunka sem áll távol tőle. Számtalan típusával találkozhattunk már, s mi tagadás, a legtöbbjük a szívünkhöz is nőtt.

A történet jó fél évszázaddal a mozi születése előtt kezdődött. 1841-ben, a Morgue utcai borzalmas kettős gyilkosság bravúros felderítésével mutatkozott be a nagyközönségnek C. Auguste Dupin lovag, a világirodalom első nagy detektívje, a zseniálisan bomlott elméjű *Edgar Allan Poe* teremtménye. Megjelenésével új műfaj született: a detektívregény, mely, ellentétben a pitavalokkal és a törvényszéki tudósításokkal, nem egyszerűen csak leírta az eseményeket, hanem részleteiben is bemutatta azt az összetett folyamatot, hogyan nyomozzák ki egy bűncselekmény tettesét.

A rendszer lényeges elemei a következők: Adott egy tökéletesen felépített bűntett – az esetek többségében gyilkosság –, a szereplők bemutatásától a bűncselekmény elkövetésének pontos kidolgozásán, a holttest megtalálásán át a gyilkos tevékenységének megrajzolásáig. Ezt követi a detektív színre lépése, a tettes utáni nyomozás, mely végül az eset megfejtéséhez, a bűntény rekonstruálásához vezet.

Humphrey Bogart is sokat nyomozott

Ez az út kétféle módon járható be: vagy az első pillanattól kezdve tudja a néző, hogy ki a gyilkos, s az esetek többségében azt is, hogy miért és hogyan gyilkol. Így a történet arról szól, hogy rengeteg fordulat után miként válik ismertté a tettes a bűn üldözői előtt, illetve – mint a Columbo-filmek esetében – a játék a tettes és a detektív közötti intellektuális párviadalra van „kihegyezve". Ez a típusú film igazából akkor érdekes – a hadnagyról most nem beszélve –, ha eléggé fordulatos, akciódús cselekménnyel kompenzálják a lelőtt poént, mint például a Piszkos Harry-filmek egy részében. A másik sablon tagadhatatlanul vonzóbb, hiszen a tettes ebben az esetben ismeretlen, a néző a detektívvel együtt, lépésről lépésre deríti fel a tényeket, egészen a végső pillanatig élvezve a feszültséget.

A detektívfilm, készüljön az bármelyik sablon felhasználásával is, a filmműfajok egyik leghálásabb ága, hiszen témájánál fogva szinte mindig magában hordozza a siker reményét, a népszerűséget. A detektívfilm azonban mindenekelőtt a menekülés művészete, a menekülésé a valóság problémái, gondjai elől, a való világ szürkeségéből az álomvilág képzelgéseibe, a munka utáni fáradtságból a felfrissítő, szellemi kikapcsolódást kínáló pihenésbe.

Mennyire komoly, elismert műfajról van tehát szó? Már régen megdőlt az a nézet, miszerint a detektívfilmek másodrendű, stílustalan filmek lennének. A mozi majd száz esztendeje alatt a műfaj bebizonyította életképességét, azt, hogy helye van a műfajok színes palettáján, sőt nemcsak helye van, de esetenként meghatározó jelleggel is bír. A világ vezető filmes nemzeteinek legjobbjai is szívesen áldoztak oltárán, remekművek sorát hozván létre. Persze a nagy számok törvénye ebben az esetben is érvényesül, a népszerű műfaj rengeteg selejtet, fércművet is termel, ám arányaiban nem több, mint más, „komolyabb" testvére.

Realizmus ide, kiglancolt cselekmény oda, a detektívfilmek mindenkori sikere alapvetően a főszereplő személyén, a Nagy Detektív alakján áll vagy bukik. Mert a huszadik század városi népmeséje főhősének, akárcsak a mesék kedvelt alakjának, a minden nehézséget legyőző legkisebb fiútestvérnek, különleges, mással össze nem téveszt-

Peter Falk, aki összenőtt Columbo figurájával

hető egyéniségnek kell lennie. Ez egyfelől megnyilvánulhat külsőségekben, mint például *Columbo* ballonkabátja, *Kojak* kopaszsága vagy *Sherlock Holmes* pipája. Ám ezek tényleg csak külsőségek, melyek önmagukban még nem képesek „eladni" a figurát, de nélkülük az stílustalan, egysíkú lenne. A lényeg a Nagy Detektívet alakító színész játékán, személyiségének varázsán múlik, mennyire képes rabul ejteni a nézőket. Nem véletlen, hogy egy-egy jó alakításban megjelenő detektív személye fogalommá válik, a közönség azonosítja a figurát a színésszel. (*Peter Falk* = Columbo, *Basil Rathbone* = Sherlock Holmes, *Clint Eastwood* = Piszkos Harry.) Talán ezért is választjuk a rajtuk keresztül vezető utat, amikor a műfaj feltérképezésére indulunk.

A detektívfilm gyökerei a harmincas évek elejére, a hangosfilm kezdetére nyúlnak vissza. Nem mintha korábban nem készültek volna ilyen alkotások, hiszen elég legyen csak a franciák népszerű Nick Carter-sorozatát (1908) említeni. Amerika leghíresebb detektívje az első igazi detektívhősök egyike, a tipikus amerikai pionír megtestesítője: kemény az ökle, pontos a fegyvere, s észbeli képességei is meggyőzőek. Ponyvaregényei milliós példányszámban keltek el, kimeríthetetlen témát szolgáltatva a filmeseknek. Szinte alig volt olyan évtized, melyben ne készült volna film a főszereplésével, melyek közül a magyar néző mindössze egyet, az Oldrich Lipsky rendezte fergeteges paródiát láthatta – *Nick Carter, a szuperdetektív* (Adéla jeste nevecerela, 1977) –, melyen jókat nevethetett anélkül, hogy tudta volna, milyen is az eredeti.

A harmincas években egymás után léptek színre a szakma jeles művelői. Sikerükben meghatározónak bizonyult a filmhang megjelenése, hiszen legyen bármilyen izgalmas kalandokban is részük, hajszoljanak bármilyen veszedelmes bűnözőt, egy apró „technikai" probléma mindig hátráltatta őket az előrelépésben, nevezetesen, hogy néma detektívnek a néző sem érti a szavát. Márpedig a klasszikus detektívhősök – *Hercule Poirot*-tól Columbóig – igencsak szeretik járatni a szájukat, lévén a megfejtést legtöbbször összefüggő magyarázat formájában adják elő. Így van ez a szűkszavú *Charlie Chan* esetében is.

A kínai származású hawaii detektív nyomozásai sajátos keverékét adják a korszak ismert detektívjeitől átvett, illetve az Earl Derr Biggers által kitalált új módszernek. Így például Hercule Poirot-tól vette át a szürke agysejtek megmozgatásáról szóló tézist, Sherlock Holmestól pedig a nyomok aprólékos felderítését és a deduktív következtetést. Mindezt megspékelte egy adag udvariassággal és bölcs mondásokkal, melyek úgy hozzátartoznak ehhez a kis alacsony, köpcös kínaihoz, mint Kojakhoz a nyalóka. Mert Charlie Chan kicsit az ő előfutáruk is, hiszen az elsők között volt, kinek az egyénisége legalább akkora – ha nem nagyobb – hangsúlyt kapott, mint maga az egyedül az ő megoldására váró bonyolult feladat. Egyébként az agymunka előtérbe kerülése az akciók rovására az időszak egyik legfontosabb jellemzője. A legendás detektívnek számos követője is akadt, így például az ugyancsak kínai származású *Mr. Wong* és a japán *Mr. Moto*, aki *Boris Karloff*, illetve a magyar származású *Peter Lorre* alakításában emelkedett a halhatatlanok sorába.

A nevezetes harmincas évek hozták meg Sherlock Holmes diadalmenetét is. A sovány, karvalyorrú, a pipájával, a nagyítójával és a szarvascserkésző sapkájával összenőtt különc és gunyoros figura, aki ír whiskyt ivott, kokaint szedett, tűrhetően hegedült és fantasztikusan éles elméjével képes volt a legagyafúrtabb, legkörmönfontabb módszerekkel elkövetett bűntények szálait is kibogozni, maga a megtestesült halhatatlanság.

Minden idők legismertebb detektívje, Arthur Conan Doyle szülötte volt az első, aki a rejtélyek megoldása során a logikát, az intuitív következtetést használta legfőbb fegyverül. Ő a világ legtöbbször megfilmesített irodalmi hőse, akinek főszereplésével már több mint kétszáz játékfilmet forgattak, a felmérhetetlen mennyiségű tv-filmről és -sorozatról nem is szólva. 1900 óta gyakorlatilag megszakítás nélkül készülnek a Holmes-mozik, melyekben több mint hetvenen keltették életre a legendás hőst, köztük japán és fekete (!) színész is. Kalandjait számtalan műfaji formációban feldolgozták, a leggyakrabban természetesen bűnügyi filmként vagy krimiként, de készültek thriller-, horror-, burleszk-, vígjáték-, paródia-, sőt pornó- és rajzfilm-változatok is.

Charlie Chan, a nagy előfutár

Ifjú Sherlock Holmes munkában

(folytatjuk)

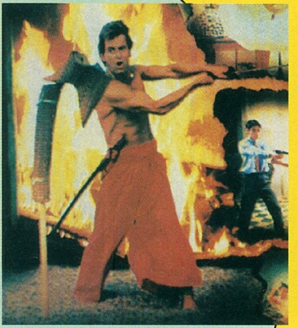
Szilágyi G. Gábor

Az Ön szórakoztatására a

BEST Hollywood

ajándéka:

BUSIDÓ KARDJA

(The SWORD OF BUSHIDO)

Színes, szinkronizált amerikai akciófilm
Rendezte: ADRIEN CARR
Szereplők: RICHARD NORTON, ROCHELLE ASHAVA, TOSHISHIRO OBATA

A történet 1945-ben Távol-Keleten kezdődik, amikor egy amerikai pilóta lezuhan és a japánok kultikus értékű kardot találnak nála. Ez a kard itt el is tűnik, míg 45 évvel később megjelenik az amerikai pilóta unokája, aki a kardot eredeti helyére szeretné juttatni.
De van, aki nem így gondolja...

NUKIE

Színes, szinkronizált amerikai sci-fi
Rendezte: SIAS ODENDAL és MICHAEL PAKLEPPA
Szereplők: GLYNIF JOHNE, STEVE RAILSBACK

Két kis földönkívüli lény érkezik bolygónkra, és a sikertelen landolás az egyiket az amerikai kontinensre, a másikat pedig Afrikába veti. A két kis kedves lény bolygónkon megismerkedik az emberrel és mindennel, ami emberi. Számukra az itt-tartózkodás sok bonyodalmat okoz és az egymástól való távollét is csak bonyolítja helyzetüket. Szerencséjükre a történetbe belekeveredik két kis néger benszülött, akik segítenek a két földönkívüli lénynek, hogy kiverekedjenek a földi kalandokból.

JÖN! JÖN! JÖN! JÖN! JÖN! JÖN!

Bruce Lee

A sárkány útja
Halálos játszma II. rész

Forgalmazza:
BEST Kft. 6701 Szeged, Pf.: 1167

Szeretne videófilmet nyerni? Szeretne plakátot nyerni?

Játsszon velünk!

Ha helyesen válaszol az alábbi kérdésekre, a válaszokat az oldalon található szelvényen feltünteti, s azt elküldi szerkesztőségünk címére, könnyen nyerhet! A helyes megfejtők között számos ajándékot sorsolunk ki.
A *Flamex Interstar* **3 db Hullajó kazettát** ajándékoz a legjobbaknak.
A *UIP-DUNA FILM* ajándéka a **Flashdance videókazetta.**
A szerencsés megfejtők közül az *InterCom* ajándékaként egy-egy nyertes a **Szárnyas fejvadász** és a **Bugsy című filmet** nyerheti műsoros kazettán, valamint 10-en az ***InterCom* plakátját** nyerhetik.

A megfejtések beküldési határideje: 1994. február 15. Cím: 1134 Budapest, Kassák L. u. 78.

Kérjük, a borítékra vagy levelezőlapra írják rá: Video Magazin „videórejtvény". Megfejtést csak a kivágott szelvényen fogadunk el, de egy megfejtő akár több szelvénnyel is pályázhat. A nyertesek névsorát a Video Magazin 1994/3., márciusi számában közöljük. Kérjük, az Ön által helyesnek ítélt válasz sorszámát tüntesse fel a szelvény adott rubrikájában. (A válaszadást nagyban megkönnyíti, ha látta a filmeket és olvasta a Video Magazin cikkeit)

Az 1993/11. számunkban közölt rejvényünkre a sok megfejtés közül 47 helyes válasz érkezett. A nyereményeket a helyes megfejtők között sorsoltuk ki:

A **FLAMEX INTERSTAR** ajándékát, a 3 db **Külvárosi kommandó** című műsoros kazettát nyerték:
Szabó Csaba, 4031 Debrecen, Halastó u. 23.
Bognár Tibor, 6041 Kerekegyháza, Széchenyi u. 109.
Vincellér Tibor, 1208 Budapest, Erzsébet u. 49.

A **UIP-DUNA FILM** ajándékát, a Babe című film **baseballsapkájá**t nyerte:
Csertus Imre, 6900 Makó, Hosszú u. 5.

Az **INTERCOM Alvajárók** kazettáját *Szabó László*nak sorsoltuk ki (6775 Kiszombor, Móricz Zs. u. 45.).

Az **INTERCOM Játékszerek** című kazettájának nyertese:
Polóczi Imre, 4080 Hajdúnánás, Irányi út 1. 2/1.

A **MOKÉP** 5 db plakátját nyerték:
Lukács Róbert, 7900 Szigetvár, Munkás u. 30.
Bernáth Zsolt, 2400 Dunaújváros, Lajos király krt. 21. 3/2.
Nagy Kálmán, 8900 Zalaegerszeg, Uzsla-parki út 25. X/76.
Zahemszky András, 3300 Eger, Rákóczi 56. V./14.
Kollárné Mészáros Edit, 3535 Miskolc, Kuruc u. 1. 8/3.

Az **INTERCOM** 10 db plakátjának nyertesei:
Turburás Péter, 9023 Győr, Földes u. 6/b.
Nagy Róbert, 3534 Miskolc, Árpád út 14. 4/2.
Bakos László, 2235 Mende, Dózsa Gy. út 124.
Braun Lajos, 2191 Bag, Nefelejcs u. 26.
Sági Zoltán, 1155 Budapest, Mézeskalács tér 1. VIII. 12.
Mutyánszki Tibor, 3371 Ábány, Bem u. 49.
Kis Kós Antal, 1027 Budapest, Varsányi Irén u. 1.
Nagy Zoltán, 1163 Budapest, Kolozs u. 39. VI./97.
Csertus Imre, 6900 Makó, Hosszú u. 5.
Bayer Yvette, 7626 Pécs, Sándor u. 3.

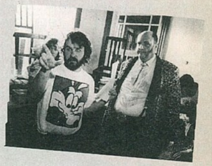
(Egy pályázó továbbra is tetszés szerinti szelvénnyel pályázhat.)

Az 1993/11. számunkban közölt rejtvény helyes megfejtése: I/2: A Babe című filmben baseballjátékos George Herman „Babe" Ruth; II/1: Stephen King alakítja a halottkémet az Alvajárókban; III/1: John Candis, a Harapós nő rendezője szerepel az Alvajárókban; IV/3: transzvesztita Gerald, a Micsoda nő ez a férfi című filmben; V/3: Robert De Niro az Angyalszív főszereplője.

I. JENNIFER BEALS, A FLASHDANCE SZTÁRJA, MELYIK, A KÖZELMÚLTBAN MEGJELENT VIDEÓFILMBEN JÁTSZOTT FŐSZEREPET?
1. Jennifer 8
2. Perverz játék
3. Végzetes kapcsolatok

II. KI RENDEZTE A HULLAJÓ CÍMŰ FILMET?
1. Neil Jordan
2. Peter Jackson
3. Norman Jewison

III. MELYIK VÁROSBAN ÉPÍTI FEL ELSŐ HOTELJÉT BUGSY A BUGSY CÍMŰ FILMBEN?
1. Los Angeles
2. Las Vegas
3. San Francisco

IV. MILYEN PAPÍRBÓL HAJTOGATOTT ÁLLATKÁT TALÁL HARRISON FORD (DECKARD) A SZÁRNYAS FEJVADÁSZBAN?
1. dinoszauruszt
2. pókot
3. egyszarvút

?

V. KI A FEKETESZAKÁLL SZELLEME ÉS A QUO VADIS CÍMŰ FILMEK KÖZÖS FŐSZEREPLŐJE?
1. John Gielgud
2. Richard Burton
3. Peter Ustinov

video REJTVÉNY video REJTVÉNY video

1994/1.

I.	II.	III.	IV.	V.
video	video	video	video	video

Winona Ryder

Drakula szerelme

Winona Ryder az elmúlt néhány évben Hollywood legígéretesebb sztárreménységévé nőtt fel, s miután betöltötte a 21. életévét, már a nagyok mezőnyében indulhat. Ám felnőtté válása szerinte valójában sokkal előbb kezdődött, mint ahogy azt a sajtó és a szakma észrevehette volna

„Nem igazán követtek, nem nőttek fel velem együtt. Amikor meghallották azt a nevet, hogy Winona Ryder, mindig azt mondták, ja, igen, az a lány a Beetlejuice-ből” – említi kissé rosszallóan. Neve ma már Francis Ford Coppola Bram Stoker-féle Drakulájához tapad, mivel ő személyesíti meg a vámpír gróf rég elveszett, majd a viktoriánus Angliában egy tanárnő képében reinkarnálódott szerelmét. Ő, Mina Murray, a központi alakja Coppola színpadias rémfilmjének. Eleinte naiv és illemtudó, odaadó, de kissé prűd menyasszonya Jonathan Harkernek (Kenau Reeves), aki ügyvédként Erdélybe utazik, hogy ingatlanokat adjon el a baljóslatú Drakula grófnak (Gary Oldman). Harper gróf (felismerve benne aráját) Angliában terem, hogy megvacsorázzon. Minában feltámad a szerelem a farkasokat becéző és idegen akcentussal beszélő „herceg” misztikus jelenlététől, és a szigorú erkölcsű tanárnő egyszerre érzéki nővé válik. Átalakulása könnyed, s ahogy Coppola vámpírtörténete túllép a horror hagyományos kliséin – amikor a vérszopót a történelem, kárhozat, erotika és szerelmi románc szemüvegén át láttatja –, úgy toppan elénk az új Winona Ryder, első érett, női szerepében.

Misztikus szerelem

„Amikor először olvastam Hart filmnovelláját, az volt az érzésem, hogy körülöttem kavarog az egész történet, hallottam az angol akcentust, s szinte magam előtt láttam a jelmezes színészeket” – meséli Winona. Kevesen tudják, Winona nélkül talán nem is létezne Coppola Drakula-adaptációja, ugyanis ő adta át a világhírű rendezőnek Hart filmnovelláját, amit, ügynökséget váltva, új ügynöke ajánlott. Coppola akkoriban épp túl volt a *Keresztapa III.* utolsó simításain, Winonát az utolsó pillanatig szereplőként tartották számon, ám az utolsó pillanatban visszalépett. (A találgatások szerint elvonókúrára ment vagy terhes.) Emiatt alig merte remélni, hogy a rendező egyáltalán belenéz a paksamétába, mert tudta, mennyire elfoglalt. Coppoláról azért köztudott, hogy a horror kedvenc műfaja, de az már a film előmunkálatai alatt derült ki, hogy nagy Bram Stoker-rajongó, s gyermekkorában maga is játszott Drakula-darabban egy New York-i nyári tábor keretei között. A téma valamennyi filmfeldolgozását ismeri, amelyek többnyire a könyv színpadi átiratából készültek. Kivéve Murnau *Nosferatu*-ját, amely után a rendező nyilván úgy érezte, nem érdemes még egy adaptációt előállítani Bram Stoker könyvéből. De ha mégis, annak többet kell nyújtania.

Winona és Coppola első beszélgetéseik során megegyeztek abban, hogy a Bram Stoker Hart-átirata nem egy hétköznapi horror, amelyben egy vámpír válogatás nélkül szedi áldozatait, hanem egy szélsőséges, végletekig feszített, misztikus szerelmi történet. Ebben a vámpír egyben valóságos történelmi személy is (a kegyetlenkedéseiről hírhedt Vlad Tepes, Mátyás

Ollókezű Edwarddal

Az ártatlanság kora

király kortársa), aki a sötétség erőit hívja segítségül, hogy bosszút álljon szerelmi tragédiájáért. Mina szerepében Ryder szinte mai figura, aki mindkét lábával a földön jár ugyan, de amikor Gary Oldman Drakula grófja megízlelteti vele a földöntúli szerelmet, vállalva a vámpírsorsot, végül egy idegtépő hajsza után együtt szabadulnak meg árnylétüktől egy kápolnában.

Vivien Leigh szépségével

Winona fiatal hősnőként jelenik meg a filmben, aki legalább annyira kirobbanó és szép, mint a fiatal Vivien Leigh. Ráadásul annyira csillogó és tehetséges – véli Coppola, míg Gary Oldman (aki a JFK-ban még Kennedy feltételezett merénylőjét alakította s itt Drakula grófot) tömören egy „tízen túli tízest" adott partnernője játékára. A Lucy Westenart játszó *Sadie Frost*, Winona új barátnője is elismerte: *„a forgatáson Winona egyszer sem próbálta bebizonyítani, mennyire intelligens, ám egész idő alatt nem hagyott kétséget efelől.* Nonnya – ahogy vőlegénye, a nálunk is ismert színész, *Johnny Depp (Arizonai álmodozók, Benny és Joon)* becézi, valóban szerencsés, mert San Franciscó-i születésű lévén nem kellett messzire mennie ahhoz, hogy eljegyezhesse magát először a színjátszással, majd a filmezéssel, melyet 13 évesen meg is tett. A Beetlejuice-*Kísértethistóriá*val ugrott ki, és a folytatás is elég színvonalasra sikerült. Johnny Depppel, szőkén, szerelmi párost alkotott az *Ollókezű Edward*ban, Cherrel a *Sellők* forgatásán barátkozott össze, és a tehetséges *Jim Jarmusch* is beválasztott az *Éjszaka a Földön* (Night On Earth) első epizódjába. Csillagzata azóta is tovább emelkedik. A Drakula, Martin Scorsese *Az ártatlanság kora* és a dán Bille August *The House of The Spirit* (Szellemház) című mozija nyomán, amelyben *Meryl Streep, Jeremy Irons, Vanessa Redgrave* méltó partnere, sokan generációja első számú színészét látják benne.

Nem terhes ez egy színésznőnek, aki épp csak túl van a húszon? – kérdezte tőle aggodalmasan nemrégiben az egyik riporter. *„Miért lenne terhes?* – kérdezett vissza Winona. – *Persze értem, mire gondol. Néha valóban rémes. De hozzátartozik a dologhoz, és nem csinálok ügyet belőle."*

Olyan, mint egy kisbaba

Winonával újabban New Yorkban találkozhat a szerencsés járókelő, ahová Los Angelesből költözött át. Gazdag fiatal nő benyomását kelti, mint ahogy az is. Mint nyilatkozta, Johnny Depp volt az első és egyetlen komoly fiú barátja, s tapasztalatát e téren neki köszönheti. *„Johnny a gyémánt! Egyébként a legnagyobb tévedés velem kapcsolatban, hogy sok fiúm volt."* Legutóbb, *Az ártatlanság kora* kapcsán *Daniel-Day Lewis*-szal gyanúsították meg. *„Amikor ilyenekről olvasok az újságokban, fel tudnék robbanni a dühtől."* S nemcsak tudna, hanem néha robban is. Az egyik forgatáson nekiugrott egy férfinak a technikai stábból, mert az

Winona Ryder

megjegyzéseket tett a testére. *„Nagyon nehéz jelenetem volt, és tele voltam érzelmekkel"* – mentegetőzött utólag bocsánatkérően az alig 160 centi magas, törékeny alkatú leányzó.

És bármennyire hangsúlyozza is, hogy felnőtt, idősebb barátai ezt másképp látják. Coppola azt mondja, néha olyan, mint egy kisbaba, akit az ember a térdére ültet és dúdolgat neki. Cher úgy látja, színésznőként sokkal érettebb, mint önálló személyiségként. *Michelle Pfeiffer* ezt egy bájos történettel is alátámasztotta. Amikor Cher és Winona elmentek egy művészeti iskolába szobrászatot tanulni, és beléptek a tanterembe, ahol egy férfi aktként állt modellt, mindketten kuncogni kezdtek, míg Winona irulva-pirulva a terem legtávolabbi végébe vonult.

Életkor ide vagy oda, elég korán kialakult véleménye lehetett a világ dolgairól, ha nyolc éve részt vesz az Amnesty International akcióiban. Járt Dél-Amerikában, sőt egy ideig élt is ott, így ugyancsak fogalma lehet azokról a viszonyokról, amelyek között legújabb filmje, The House of the Spirit játszódik. A sztori egy gazdag chilei család napjain keresztül ad képet a forradalomról. Winona Ryder a Santiagók közül a nagylányt alakítja első politikai témájú filmjében.

„... már minden meg vagyon írva ..."

Filmről egy szót sem

Szerencsés embernek tartja magát, mert eddig csupa olyan filmben játszhatott, amelyben hitt is, míg lányismerősei közül sokan vacak vagy pornográf mozikban jutnak kamera elé. Száz közül egy olyan film van – mondja –, amelyben érdemes részt venni. Nem is beszélve arról, hogy a nőket alig vonják be a filmkészítés folyamatába: *„Ha már komoly karrier áll mögötted, beleszólhatsz olyan kérdésekbe, amelyek másodrendűek, vagy még kevésbé fontosak, de akkor számíthatsz arra, hogy kétszer-háromszor olyan nehéz dolgod lesz, mint ha férfi lennél."*

Színészkapcsolatairól így vall: *„Nem lógok együtt színészekkel, de igaz, hogy barátkozom színészekkel, ám sohasem gondolok ekként rájuk, csak mint barátokra. Amikor élem a hétköznapokat, szüleimmel, szerelmemmel, aki szintén színész, sohasem beszélünk ilyen témákról. Így nem vesz körül olyan atmoszféra, ami azt sugallná, hogy én híres vagyok és az egész világ szeme rajtam. Még Michelle Pfeiffer, Cher vagy Scorsese társaságában is alig beszélünk filmekről."*

Winona Ryderre nem lehet ráfogni, hogy misztifikálja hivatását vagy saját magát. A filmezéssel együtt nőtt fel, és a tinédzsermozik után, könnyen és természetesen oldja meg nehezebb szerepeit is, amelyekért sem talpalnia, sem kilincselnie nem kell, és olyan tekintélyes rendezők, mint Coppola, Scorsese, értékes munkatársra és barátra találnak benne. A tervek szerint, amint idejük és elfoglaltságuk engedi, összeházasodik Johnny Deppel, mert *„már minden meg vagyon írva"*, akivel Nonnya esküvő után sok időt szeretne szabadon együtt tölteni, stúdióktól távol...

Varga Mária

Winona Ryder filmjei:

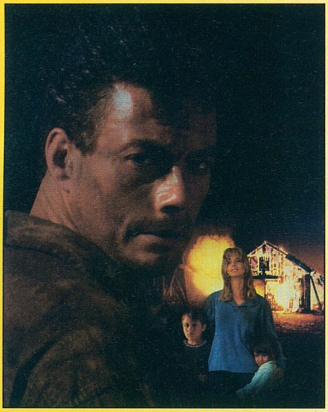
Lucas (1986) r: David Seltzer
Square Dance (1987) r: Daniel Petrie (HBO)
Beetlejuice–Kísértethistória (1988) r: Tim Burton (Intervideo)
1969 (1988) r: Ernest Thompson
Nagy tűzlabdák (Great Balls of Fire, 1989) r: Jim McBride (jön videón nyáron, InterCom)
Heathers (1989) r: Michael Lehmann
Welcome Home, Roxy Carmichael (1990) r: Jim Abrahams
Sellők (Mermaids, 1990) r: Richard Benjamin (jön hamarosan videón, Columbia TriStar)
Ollókezű Edward (Edward Scissorhands, 1990) r: Tim Burton (Guild)
Éjszaka a Földön (Night on Earth, 1991) r: Jim Jarmusch
Drakula (Bram Stoker's Dracula, 1992) r: Francis Ford Coppola (Columbia TriStar)
Az ártatlanság kora (Age of Innocence, 1993) r: Martin Scorsese hamarosan a mozikban, még idén videón is)
The House of Spirit (1993) r: B. August

COLUMBIA TRISTAR HOME VIDEO

VIDEO PREMIER • JANUÁR 27.

VAN DAMME

Ha már a törvény sem tudja megvédeni az ártatlanokat, a törvényen kívülieken a sor.

Sam Gillen (JEAN-CLAUDE VAN DAMME) börtönéből megszökve olyan búvóhelyet keres, ahol sokáig lapithat feltűnés nélkül. Menekülése közben vetődik Clydie, a gyerekeit egyedül nevelő fiatal özvegy háza közelébe. Ott bújkálva nemcsak az asszony életének intim mozzanatait lesi ki, hanem annak is szemtanúja lesz, hogy lelkiismeretlen üzletemberek milyen módszerekkel akarják lakhelyéről elüldözni a családot. Sam egy percig sem tétovázik. Feladja rejtekhelyét és a védelmükre kel, pedig tudja, a brutális támadók rövid időn belül kideríthetik személyazonosságát és rászabadíthatják a velük összejátszó helyi rendőrséget. Van Damme robbanékony akciófilmjének forgatókönyvét a magyar származású Joe Eszterhas írta, aki többek között az Elemi ösztönért is felelős.

HIÁBA FUTSZ

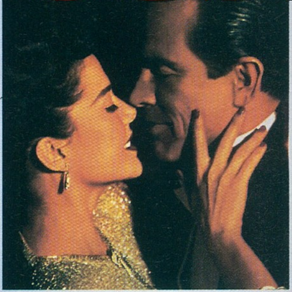
(NOWHERE TO RUN)

A MOSOLY CSAK ÁLARC

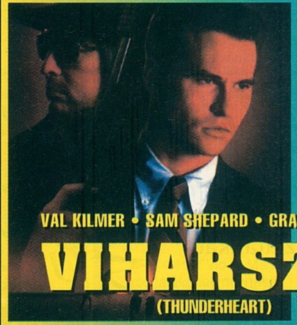
WARREN BEATTY • ANETTE BENING

BARRY LEVINSON FILMJE

BUGSY

Hollywood! Az Álom, melynek bűvköréből nem vonhatja ki magát senki – még Bugsy Siegel (Warren Beatty) sem. Hiába óvják társai – köztük Lucky Luciano és Meyer Lansky, kikhez mérhető nagyságok még nem ültek a szervezett alvilág trónján – hogy a hírnév ártalmas a Siegel-féléknek. Bugsy nem hallgat a jó szóra. Lefegyverző charme-jának és kiszámíthatatlan viselkedésének köszönhetően hamarosan jobb sajtóval büszkélkedhet, mint akármelyik filmsztár vagy politikus. A kriminálpszichológusok a mai napig is vitatkoznak, hogy Bugsy Siegel mi lett volna inkább: színész vagy gengszter. Barry Levinson (Esőember, Játékszerek) filmjéből választ kaphatunk a kérdésre. Ebben vannak segítségére olyan hírességek, mint a szívtipró Warren Beatty, a gyönyörű Anette Bening (Csak egy lövés), valamint az Oscar-díjas Ben Kingsley (Ghandi) és Harvey Keitel (Thelma & Louise).

Mindkét ember másik világból jött. Mindkét zsaru ugyanarra a gyilkosra vadászik. Együtt kell felfedniük a titkot. Együtt kell felfedezniük az igazságot.

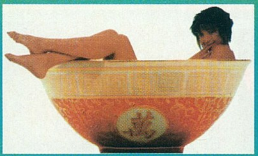
VAL KILMER • SAM SHEPARD • GRAHAM GREENE

VIHARSZÍV

(THUNDERHEART)

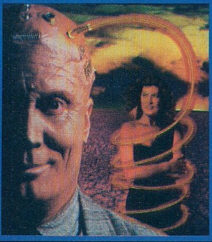
Először a magyar videokiadás történetében! Digitális hangátvitel, Dolby Stereo hang!

Nem kell a rizsa!

MÉG A SZEMÜK SEM ÁLL JÓL

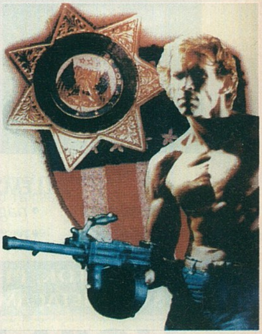
(EAT A BOWL OF TEA)

ÁRAMEMBER

(CIRCUITRY MAN)

GYORS-TÜZELŐ

(FAST GUN)

ÜGYNÖKEINK:

INTERFILM	HUNGAROTON-GONG	INTERCOM	HEVES MEGYEI M. V.	ALPIN PITON GMK	VIDEO NIVÓ	S.I. COOP Kft.
1126 Budapest, Németvölgyi u. 66. T.: 155-9094	1087 Budapest, VII. István u. 41-43. T.: 141-4734	1113 Budapest, Karolina út 65. T.: 209-0933	3300 Eger Sándor Imre u. 2. T.: 36/310-553	VIDEO NIVO ÜGYNÖKI IRODA 1081 Budapest, Köztársaság tér. T.: 113-9837	1134 Budapest, Váci út 19. (Könyvesház) T.: 131-5100-5109/176m.	1147 Budapest, Lőcsey u. 12/b. T.: 164-2055

FOTIFON BONUS

Ha kivágja ezt a szelvényt, egy műsoros kazetta díjtalan kölcsönzésére jogosítja a FOTIFON bármelyik tékájában.
Érvényes 1994. január 31-ig.
A szelvény tagságival érvényes!

BMK BONUS

Ha kivágja ezt a szelvényt, egy műsoros kazetta díjtalan kölcsönzésére jogosítja a BMK tékájában.
Érvényes 1994. január 31-ig
A szelvény tagságival érvényes!

FÓKUSZ BONUS

Ha kivágja ezt a szelvényt, egy műsoros kazetta díjtalan kölcsönzésére jogosítja a Fókusz üzletekben.
Érvényes 1994. január 31-ig.
A szelvény tagságival érvényes!

VIDEOKAZETTA

amatőröknek és profiknak!
Próbálja ki új típusú másolókazettánkat!

ÚJ!

JELLEMZŐK:

- könnyű szerkezet
- *nagy felület a feliratozáshoz*
- kedvező árfekvés
- max. 68 perc játékidő

FUJI, BASF, TDK, PHILIPS, SONY, JVC
VHS, SVHS, BETACAM, BETA SP, VIDEO 8

HOLLANDRT®

1124 BP., MEREDEK U. 27., T.: 185-3755, FAX: 166-7641
MINTABOLT: 1085 BP., BLAHA L. TÉR 3., T./FAX: 138-4947

FOTIFON

Nyitva 0–24-ig!
Fót, Vörösmarty tér 15-
Budapest, XIII., Pannónia u. 13.
(T.: 132-5027)
XI., Észék u. 9–11.
(T.: 1613-859)
XIV., Erzsébet királyné útja 41/a.
(T.: 251-9496)
XVI., Szlovák u. 86. Csömöri út sarok)

3

1. Úszó erőd (InterCom)	11. Jennifer 8 (UIP–Duna Film)
2. Több, mint testőr (InterCom)	12. Veszett kutya és Glória (UIP–Duna Film)
3. Férfias játékok (UIP–Duna Film)	13. A három amigó (Columbia TriStar)
4. Holt költők társaságas (Buena Vista)	14. A misszió (Flamex InterStar)
5. Halhatatlan szerelem (InterCom)	15. Nagy durranás (Guild)
6. Hideg, mint a kő (Guild)	16. Sólyomasszony (Guild)
7. A mélység titka (Guild)	17. Teledili (InterCom)
8. Fehér sivatag (InterCom)	18. Drakula (Columbia TriStar)
9. Fenegyerekek (Flamex InterStar)	19. Lorenzo olaja (UIP–Duna Film)
10. 1492 (Guild)	20. Semmit a szemnek... (InterCom)

bmk VIDEOTÉKA
1000 film

Budapest, XI., Etele (volt Szakasits Á.) út 55.
Telefon: 186-9444
Nyitva: H–P 9–19,
Sz 9–12

1

1. A Szépség és a Szörnyeteg	(Buena Vista)	11. Charlie	(Flamex InterStar)
2. Nagy durranás	(Guild)	12. Több, mint testőr	(InterCom)
3. Quo vadis	(InrterCom)	13. A mélység titka	(Guild)
4. Férfias játékok	(UIP–DUNA Film)	14. 54. hadtest	(Columbia TriStar)
5. Gyilkosság lólépésben	(MOKÉP Videókiadó)	15. Egyik kopó, másik eb	(Buena Vista)
6. Úszó erőd	(InterCom)		
7. Jennifer 8	(UIP–DUNA Film)	ART FILMEK:	
8. Fehér sivatag	(InterCom)	1. Howards End	(InterCom)
9. Fenegyerekek	(Flamex InterStar)	2. Baraka	(Odeon)
10. Holt költők társasága	(Buena Vista)	3. Brazil	(Odeon)

FÓKUSZ VIDEO

FÓKUSZ üzletek címei:
1131 Budapest, Esztergomi u. 46.
1031 Budapest, Tóga u. 8.
1031 Budapest, Szérűskert u. 29.
1031 Budapest, Huszti út 17.
1161 Budapest, Csömöri út 182.
1181 Budapest, Margó T. u. 1. Fórum mozi
1181 Budapest, Havanna u. 50.
1214 Budapest, Erdősor u. 36.

1

1. Megcsalatva	(Buena Vista)
2. Egyedülálló nő megosztaná...	(Columbia TriStar)
3. Nagy durranás	(Guild)
4. Tűzerő	(Flamex InterStar)
5. Férfias játékok	(UIP–Duna Film)
6. Amerikai cyborg	(Drive In 2000)
7. Halhatatlan szerelem	(InterCom)
8. 83 óra múlva kialszik a fény	(HVS Stúdió)
9. Több, mint testőr	(InterCom)
10. Fehér sivatag	(InterCom)

Keres-kínál

Rovatunkban ingyen tesszük közé magánszemélyek 100 szónál nem hosszabb szövegű hirdetéseit. Felhívjuk a Kedves Olvasó figyelmét, hogy e rovatban nem áll módunkban közölni olyan hirdetéseket, amelyekben megvételre ajánlanak vagy díjazás ellenében keresnek szerzői jog-

Keresem a Video Play magazin 1992/11., 12. számát és a 100 x Szép újság 1990/3. számát.
Ajánlatokat Holló Mariann, 3200 Gyöngyös, Kócsag út 13. címre kérem.

MEGÚJUL A CINE-JAVA

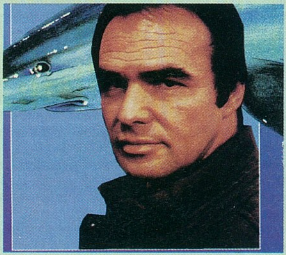
Januártól megújulva jelentkezik a TV4-en a Cine-java, az egykori Reggel című tv-műsor Start csapata segítségével. A filmmagazin kalauz lesz a moziba járóknak, hírt ad a forgatásokról, fesztiválokról, videóújdonságokról, s érdemes figyelni a Cine-java és a Video Magazin közös játékát is!

Minden hétfőn magyar film a TV4 műsorán

január 17.: *András*
Páger Antal, Csortos Gyula, Tímár József főszereplésével
január 24.: *Azúrexpressz*
Főszereplők: Páger Antal, Szeleczky Zita, Tolnay Klári
január 31.: *A tökéletes férfi*
Jávor Pál, Simor Erzsi, Bilicsi Tivadar, Pethes Sándor főszereplésével

Cápa
(SHARK)

A film főszereplője Burt Reynolds, aki egy török kisfiú segítségével kutat egy elsüllyedt hajó aranykincse után. A kincsre azonban másoknak is fáj a foguk, ráadásul a hajót még egy – a partvidéket rettegésben tartó – emberevő cápa is „őrzi". Hőseinknek így nemcsak a gengszterekkel, lefizetett rendőrökkel, hanem még a vérengző fenevaddal is meg kell küzdeniük a „betevő aranyért".
Színes, szinkronizált amerikai film
január 20-án és 23-án

Elátkozott család

Hamisítatlan CHARLES BRONSON-film – remek színészi alakításokkal. Bronson egy profi bérgyilkost alakít, akitől régebbi megbízói meg akarnak szabadulni. Izgalmas autós üldözés után megsebesítik, de ő végez támadóival. Kiderül, hogy leleplező fotók készültek róla, és a negatívok egyik fő „megrendelőjénél" (TELLY SAVALAS) vannak. Bronson rájön arra, hogy barátnője közreműködésével tőrbe akarják csalni. Elkerüli a csapdát, és véres bosszút forral...
Színes, szinkronizált amerikai film
január 28-án és 30-án

A TV4 és a video magazin közös játéka

Január 27-én, csütörtökön este (január 30-án vasárnapi ismétléssel) újra jelentkezik a TV4 műsorán a megújult Cine-java műsor, mely bemutatja a hazai mozik filmújdonságait. A programban látható lesz egy rövid részlet **John Malkovich** egyik filmjéből. Önnek nincs más dolga, mint hogy az alábbiakban felsorolt filmek közül *aláhúzza* annak címét, amelyből a részletet látta. A megfejtést nehezítendő, a címek között elrejtettünk egy kakukktojást is, egy olyan filmcímet, amely alkotásban nem játszott John Malkovich. Kérjük, *keretezze be* a film sorszámát!
Aki helyes feleleteivel megjelölve kivágja az alábbi szelvényt és legkésőbb február 7-ig elküldi a TV4 címére: 1992 Budapest, Pf. 59., sorsoláson vesz részt.

A nyeremény 5 db VICO műsoros kazetta és 3 db meglepetés kazetta a Video Magazin ajándékaként.

Novemberi számunk helyes megfejtése: **Zöld kártya** (a filmrészlet), **Nagyokosok** (ebben a filmben nem szerepel Depardieu)

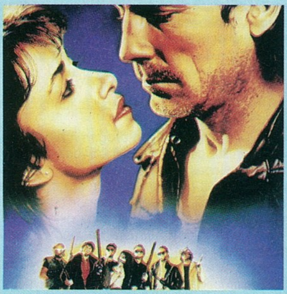
A TV4 és a Video Magazin novemberi közös játékának nyertesei:

Kazettát nyertek:

Orova Péter	4031 Debrecen, Derék u. 104.
Pocsaji Erika	7624 Pécs, Veres Péter u. 16.
Keresztes Andrea	1037 Budapest, Orbán B. u. 31. III/10.
Vesszős István	1041 Budapest, Szigeti J. u. 12. II. 7.
ifj. Papp György	7630 Pécs, Mohácsi út 30.

CD lemezt nyertek:

Benkó Tamás	2660 Balassagyarmat, Hét vezér út 24.
Gerse József	1078 Budapest, Murányi u. 51. fsz. 2.
Kádi Marianna	8200 Veszprém, Damjanich u. 5/b.

Halálos övezet
(DANGER ZONE)

Egy adminisztrációs hiba folytán börtönbe zárt motoros kiszabadulása után bosszút esküszik. Arra a hekusra utazik, aki őt tévedésből lecsukatta...
Elkezdődik a hajsza.
Színes, szinkronizált amerikai film
január 21-én és 23-án

Túlélők
(SURVIVALIST)

Szibéria elhagyott részén atombomba robban. A Szovjetunió az USA-t teszi felelőssé, és megtorlásra készül. Az elnök vészhelyzetet hirdet meg, és az Államokban szigorú hadiállapotot vezetnek be. Jack Tillman azon kevesek közé tartozik, akik felkészültek a helyzetre. Elhatározza, hogy fiát kimenekíti a több száz kilométerre fekvő kempingből. Ez akár az életébe is kerülhet...
Főszereplők: STEVE RAILSBACK, SUSAN BLAKELY
Színes, szinkronizált amerikai film
január 27-én és 30-án

1. **Eleni**
2. **Célkeresztben**
3. **Jennifer 8**
4. **Mondvacsinált hős**
5. **Egerek és emberek**

NÉVJEGY

A cég neve: UIP-DUNA Nemzetközi Film Kft.
Alapításának éve: 1989
Tulajdonos: UNITED INTERNATIONAL PICTURES B.V.
A cég ügyvezetője: Bálint Péter
Eddig megjelentetett műsoros videókazetták száma: 263
Legnagyobb sikereik: Beverly Hills-i zsaru I–II., Éjszakai rohanás, Ikrek, Szerepcsere, Ghost, Beethoven, Komputer-
Amerikába jöttem, 48 óra, Megint 48 óra, Kutyám, Jerry Lee, Ghost, Beethoven, Bumeráng
kémek, Jól áll neki a halál, Férfias játékok, Bumeráng
1994-es tervek: havi hat videó- és két mozifilm

UIP DUNA NEMZETKÖZI FILM KFT.

UIP—DUNA FILM

– Mit illik tudnunk a cég külföldi tulajdonosairól? – kérdezzük elsőként Bálint Péter ügyvezető igazgatótól.

– A UIP-t 1981-ben három amerikai filmstúdió hozta létre, a Paramount, az Universal és a Metro-Goldwyn-Mayer, hogy filmjeiket forgalmazza az egész világon, az Egyesült Államokon és Kanadán kívül. Úgy gondolták, hogy a három stúdió együttesen, londoni székhellyel, jobban kézben tudja tartani a filmeket, mint ha külön-külön kellene a piacon lenniük, s leányvállalataik révén hatékonyabban tudnak dolgozni. És igazuk is lett. Olyannyira, hogy nemrégiben az Általános Vámtarifa és Kereskedelmi Egyezmény – GATT – Uruguay-fordulóját lezáró megállapodás szövegéből ki kellett venni az audiovizuális termékek kereskedelmét, mert abban nem tudott még megegyezni az Egyesült Államok az Európai Közösség országaival. A UIP 1989-ben alapított vegyesvállalatot Magyarországon a Budapest Filmmel, amely a mozihálózatot és a magyar piacismeretet adta, míg London nyújtotta a forgalmazás know-how-ját és a filmeket. Később, ahogy mindenütt a világon, a külföldi tulajdonos kivásárolta a társ részét. A vállalat így most száz százalékos UIP tulajdonban van. Ez azt jelenti, hogy nem kell a filmeket megvásárolnunk, filmvásárokra járnunk, hanem a három stúdió munkáiból tudunk választani.

– Mennyire dönthetnek szabadon Önök, a cég magyar munkatársai, mikor mi jelenjen meg moziban, videón?

– Nem erőltetnek ránk semmit, de az is tény, hogy a három stúdió nem ad ki a kezéből olyan filmet, amelyre nekünk azt kellene mondanunk, nem üti meg a minőségi mércét. Ám igenis van lehetősége a magyar stábnak azt mondani, hogy egy filmet nem javasol bemutatásra. Indokainkat eddig minden esetben el is fogadták. A mi felelősségünk viszont, ha egy alkotás forgalmazását elvállajuk, azt sikerre is kell vinnünk. Videófilmek esetében ismerjük jó előre a műsort, van csoportosítási lehetőségünk, időpontokat választhatunk.

– Említene példát a visszautasításra?

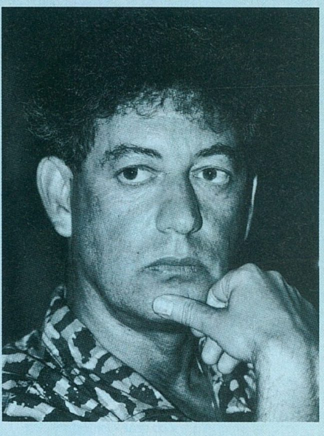
– 1992-ben például két filmet nem javasoltunk Magyarországon bemutatni. Az egyik egy kábítószerreklámnak is minősíthető mű volt, mely eredetileg az elrettentés szándékával készült, de hazai környezetben kedvcsinálónak is tűnhetett volna. A másik egy olyan amerikai college – bentlakásos iskola – belső életéről szólt, amely szellem teljesen ismeretlen idehaza. 1993-ban pedig volt egy gyermeteg vígjáték, amely egy kisközösség életéről szólt, amerikai szlengben elhangzó poénokkal, melyeket szinte csak az a szűk közösség érthet. Itthon értetlenül fogadták volna, s Európa más országaiban sem javasolták. Videóban nem javaslunk megjelenést, ha a tervezett filmet a magyar televízió nem sokkal korábban vetítette, vagy ha olyan, mára elfáradt műfajú az alkotás, mint amilyen ma a kung-fu.

– Mi határozza meg, hogy egy filmet moziban is bemutatnak, mások meg csak a videóforgalmazásban jelennek meg?

– Egyfelől vannak azok a filmek, amelyeket moziban mutatunk be, s már tudjuk, hogy idővel videókazettán is kiadjuk őket. Esetenként akadnak olyan mozifilmek, melyek nem jelennek meg videón, mert nem „videófogyasztásra" valók. Vannak olyan alkotások, amelyeket jó ideig nem adunk ki videón, ilyen a *Jurassic Park*, mert az egész világon csak 1995-ben jöhet ki videókazettán. Azután akadnak mozira nem alkalmas tv-produkciók vagy olyan filmek, melyekben nincsenek sztárok, de videón jól megélnek. Érdekes, hogy vannak olyan művek, melyek videókazettán arányaiban jóval nagyobb sikert aratnak, mint moziban. Legutóbb ilyen volt a Lorenzo olaja.

– Mennyire tekinti a UIP jelentős piacnak Magyarországot?

– A tőke természetesen olyan, hogy minden piacot jelentősnek ítél, s terjeszkedni kíván. A magyar piac is fontos, de még nem tart ott, ahol tarthatna, vagy ahol néhány év múlva fog tartani. Ennek oka elsősorban a mozihálózat, a mozikultúra helyzete és a fizetőképes kereslet korlátozott volta. A videóban annyiban más a helyzet, hogy ugyanazokat a

képmagnókat, televíziókat lehet megvásárolni, mint a nyugat-európai országokban. A videótékák kínálata is ma már hasonló, mondjuk a belgákéhoz. Akad azért különbség. Nyugat-Európában a vevő a kölcsönzőből nem lenyúzott kazettát visz haza, s a forgalmazók, saját piaci megfontolások miatt, nem feltétlenül közepes színvonalú, hanem kifogástalan minőségű kazettán jelentetik meg a filmújdonságokat.

– Ez egyben akkor a hazai forgalmazók önkritikája is?

– Igen, de azt azért nem szabad elfelejtenünk, hogy magasak az előállítási költségek. Minden videózással kapcsolatos termék import, talán a kazettatest és a tok kivételével. Drága a másolóstúdió, a szalag, így drága lesz a kész műsoros kazetta is. Ilyenkor a forgalmazó eldöntheti: drágán, maximum jelképes haszonnal minőségi árut nyújt, vagy a piaci tűrőképesség mértékig mérsékeli a minőséget, hogy a kazetta némi hasznot is hozzon, amely azonban még messze van az extraprofittól. A Btk. 329/A, szerzői jogokról szóló törvény hatására ugyan nőtt a videótékák forgalma, de még korántsem úgy működik a piac, ahogy kellene. Normális viszonyok között majd megfelelő forgalmat tudnak elérni a tékák, mert nem lesz számottevő a feketepiac, mely elszívja a közönséget, megfelelő bevétel fog áramlani a forgalmazóhoz, a lakosság pedig eljut arra a kulturális és anyagi szintre, hogy nem a feketepiacról vásárol, hogy ad a minőségre és nem fogja másolni a filmet.

– A videótéka-tulajdonosok ma azt vetik a forgalmazók fejére, hogy drágák a műsoros videókazetták, hosszú a megtérülési idejük, s azt javasolják, hogy az ugyanabból a filmből vásárolt második, harmadik, negyedik példány olcsóbb legyen számukra. Ön, mint forgalmazó, azt mondja, hogy drága a kazetták előállítása. Lehet-e kompromisszum a forgalmazó és a kölcsönző között?

– Erre azt kell felelnem, hogy nem. Az előző okfejtésből pedig kimaradt, hogy *mennyivel* lehet olcsóbb a további kazetták ára ugyanabból a filmből. A forgalmazó nem bírja el a jelentős árcsökkenést, mert a negyedik kazetta előállítása is ugyanannyiba kerül, mint az elsőé. Akkor lehetne számottevően mérsékelni az árakat, ha a kalózipar által elszívott 60–70 százalékos forgalom nagy része a legális piacon jelentkezne. Akkor ugyanis a maihoz képest akkora többletigény jelenne meg a piac összes résztvevőjénél, hogy az árak nagymértékű csökkentésével is megérné videófilmet forgalmazni. Amíg azonban nincs rend, nem fér bele a költségkeretbe az árcsökkentés. Ma nem arról van szó, hogy a kapitalisták dörzsölik a tenyerüket, milyen jó, hogy kirabolják Magyarországot, hanem éppen ellenkezőleg: tűrnek, vesztenek és arra várnak, hogy majd megfordul a szél. Most már fordulgat. Mindezt más országokban már átélték; ahol rendbe lehetett hozni a piacot és kialakult a normális piacgazdaság, mely megengedett másfajta árképzést, kedvezményrendszereket, propagandaköltségeket. De ez nem a tyúk vagy a tojás esete, hiszen amíg nincs rend, nem lehet még további engedményeket tenni, mert csak a kalózok járnak jobban.

– A UIP-Duna Film az elmúlt években számos olyan filmet jelentetett meg, amely ugyan mára már lefutott a tékákban, de amelyet sokan szívesen őriznének otthon, videókönyvtárukban, A keresztapától a Végzetes vonzerőig. Nem gondoltak-e a filmek eladására a lakosság számára, elérhető áron?

– De igen, szeretnénk a külföldi gyakorlatot folytatni, melyben a lakossági eladás fontos helyet foglal el. Nálunk azonban ez azért késik, mert a mi műsoros videókazettáinkat annyiért kellene értékesítenünk, amennyibe ma egy CD kerül, vagyis kétezer forint körüli áron. Ennyi pénzt pedig az emberek többsége nem ad érte. Inkább kiveszik egy százasért a kölcsönzőből, átmásolják maguknak egy ötszáz forintos kazettára és hatszáz forintból megvan a könyvtárukban a film.

– De miért kellene ilyen drágán kínálni?

– Ebben az esetben a külföldi jogtulajdonosok döntéséhez, tapasztalatához és árképzéséhez kell igazodnunk, akik azt mondják, a magyar piac még nem érett meg a lakossági eladásra. Ők úgy látják, ennek másfél, két év múlva jön el az ideje.

– Mennyire optimistán látja a magyar videópiac helyzetét 1994-ben?

– Nagyon! Annak ellenére, hogy az utóbbi hetekben felerősödött a feketepiac tevékenysége a piacokon, megint lehet, igaz, már pult alól, külföldről behozott mozifilmet kapni kazettán. De idén már lezajlanak az első perek a kalózok ellen, melyeknek további visszatartó erejük lehet. Másrészt, úgy vélem, az emberek előbb-utóbb mind nagyobb számban jönnek rá, nem érdemes öt-hatszáz forintért ócska minőségű, hangalámondásos kazettát venni, melynek sokszor semmi köze az eredetihez. Érdemesebb bemenni a moziba, vagy megnézni a filmet legális videókazettán. Szerencsére ma már kialakulóban van nálunk is a videókultúra, s az emberek többsége, ha videón kíván filmet nézni, akkor a videókölcsönzőt választja.

Falus Tamás

A szerzői jogokkal, így a filmekkel és egyéb videóműsorokkal összefüggő jogszabályok is kihatnak arra, mit, mikor és milyen formában láthatunk a jövőben képmagnóinkon. Ezért is hisszük, hogy az alábbi írás nemcsak a videósszakma érdeklődésével találkozik

Megújul a szerzői jog

Szakmai berkekben régóta beszédtéma, hogy a negyedszázados (1969-ben megjelent) magyar szerzői jogi törvény, ha alapjában nem is, de bizonyos rendelkezéseiben elavulttá vált, és szükség lenne a szerzői jog átfogó reformjára. Ez egyben összefügg az európai jogharmonizációs törekvésekkel is. A Római Egyezmény előírásai szerint az ún. szomszédos jogok birtokosait, tehát az előadóművészeket, a hangfelvétel-előállítókat, valamint a rádió- és televízió-szervezeteket meghatározott felhasználások esetében részben kizárólagos jogok illetik meg, részben díjigényre jogosultak. De összefügg a Büntető Törvénykönyv 1993-as módosításával is, amely szigorú büntetéseket helyez kilátásba a szerzői jogok megsértőivel szemben.

Az új szerzői jogi kódex egyelőre várat magára: az Igazságügyi Minisztérium most csak a régi törvény néhány paragrafusának módosítására tett előterjesztést, ugyanakkor a kormány döntése értelmében 1994. december 31-ig az érintett szaktárcáknak el kell készíteni a szerzői és a szomszédos jogok kollektív (közös) kezeléséről szóló törvény tervezetét.

A leglényegesebb változás mindenképpen az, hogy a készülő törvény az 50 esztendős védelmi időt 70 évre tolja ki, vagyis a vagyoni jogok a szerző életében és halálától számított hetven éven át részesülnek védelemben. Filmek, videóművek esetében a védelmi idő a mű bemutatását követő év első napjától számított hetven év.

A törvénynek nincs visszaható hatálya, azaz nem terjeszthető ki a fél évszázados védelmi idő eltelte miatt mára közkinccsé vált művekre. Ellenben az 1944-től datált szerzői alkotások védelmi ideje az új szabályozás alapján kitolódik 2014-ig. A módosítás célja elsősorban az, hogy viszonossági alapon ilyen időtartamra védetté válnak a magyar művek mindazon külföldi országokban, amelyek ugyanilyen tartalmú védelmi időt vezettek be.

Itt szeretnénk eloszlatni egy tévedést, miszerint a védelmi idő letelte után minden külföldi film szabad prédává válik és engedély nélkül, minden díjfizetést mellőzve kihozható videóváltozatban. A tételes jog és a nemzetközi joggyakorlat számára éppenséggel nem ismeretlen ez a forma (public domain), ám ennek szigorú feltételei vannak.

Az amerikai filmregiszterbe tartozó filmek például különleges, időkorlátozás nélküli védelmet élveznek, míg az 1944 előtt készült európai klasszikus alkotások általában belefértek a körbe, amennyiben az adott ország csatlakozott a Berni Uniós Egyezményhez.

A mozgóképekre vonatkozó további lényeges változás, hogy a filmalkotások (műsoros videókazetták) és más audiovizuális művek, valamint a hangfelvételekben foglalt művek példányainak haszonkölcsönbe adása csak a költségvetési szervként működő nyilvános közkönyvtárakban minősül szabad felhasználásnak. Erre a pontosító szabályra azért van szükség, mert a mű példányainak engedély nélküli és díjmentes kölcsönzése sok esetben sértheti a szerzők (jogtulajdonosok) érdekeit.

A szabad felhasználás ugyanis csökkentheti a keresletet a mű pénzdíjas felhasználása iránt, ezért a – lényegében ingyenes – könyvtári kölcsönzést kivéve, a mű mindennemű bérbeadásához vagy az egyes példányok haszonkölcsönbe adásához a szerző hozzájárulása szükséges.

Az előadóművészek jogait korlátozza a már nyilvánosságra hozott mű változatlan formában történő sugárzása és a nyilvános előadás közvetítése a rádióban és a televízióban. Ezért a jövőben ez a felhasználás is engedélyköteles lesz. További korlátozás, hogy a sugárzási szerződés alapján a rádió- vagy a televíziószervezet nem szerez jogot a műről való bárminemű hang- illetve képfelvétel készítésére, hanem csupán arra válik jogosulttá, hogy a műről saját eszközeivel saját felhasználás céljára, rövid időre szóló felvételt készítsen. A jogfejlődést és a technikai haladást szolgálja az az új szabály is, miszerint a mű sugárzásának minősül az műhold útján történő sugárzás is, ha a sugárzott műsor a nyilvánosság számára közvetlenül fogható. (E rendelkezéssel a magyar jogban is megszűnik a különbségtétel a távközlési és a közvetlen vételre szánt műsorszóró műholdas sugárzások között.) A fenti szabályok érvényesek a saját műsort készítő és nyilvánossághoz átvivő kábeltelevíziókra is.

További szabályok az előadóművészek engedélyéhez kötik rögzítetlen előadásaik felvételét, illetve a rögzített hang- és képanyag többszörözését és forgalomba hozatalát (pl.: a videóváltozat árusítását).

Az előadóművészeket az említett felhasználásokért – ha a törvény másként nem rendelkezik – díjazás illeti meg. E hozzájárulási és díjfizetés kötelezettség alól csak azokban az esetekben van kivétel, amikor a törvény a szerzői jogi védelem alatt álló alkotás felhasználásához sem kívánja meg a szerző hozzájárulását (szabad felhasználás esetei).

Ugyancsak engedélyköteles a hangfelvételről történő másolatkészítés, illetve az elkészült másolat forgalomba hozatala. Az engedélyt a hangfelvétel előállítója adja meg és természetesen díjazásra is igényt tarthat.

A jövőben szigorúan engedélyhez kötötté válik a kereskedelmi célból kiadott hangfelvétel közvetlen sugárzása vagy egyéb módon történő nyilvánossághoz közvetítése, továbbá a hangfelvétel forgalomba hozott példányainak haszonkölcsönbe adása és bérbe adása.

A szomszédos jogok védelmi körébe tartoznak végül a rádió- és televíziószervezetek. Az ő hozzájárulásuk szükséges ahhoz, hogy műsorukat más rádió- és televíziószervezetek, illetve kábeltelevíziók sugározzák vagy nyilvánossághoz közvetítsék, rögzítsék és rögzítés után többszörözzék. A befolyt díjakat pedig felosztják a szerzők, az előadóművészek és a rádió- vagy televízió-szervezetek között.

A törvénytervezet egyértelműen kimondja, hogy a szerzői és a szomszédos jogok birtokosait a hang- és képfelvételeik magáncélú másolása után is díjazás illeti meg. Ez lényegében eddig is így volt, és az említett díjat az üres hang- és videókazetták beszerzési ára után kellett megfizetnie az importőrnek. Az új szabályozás szerint a Szerzői Jogvédő Hivatal által megállapított díjat az üres kép- vagy hanghordozó gyártója, külföldön gyártott kép- vagy hanghordozó esetén pedig a vám fizetésére kötelezett személy fizeti be. Belföldön készült kazettáknál a forgalomba hozataltól, külföldön gyártott audio- és videókazetták esetében a vámkezeléstől számított nyolc napon belül kell az összeget az SZJH-hoz befizetni.

A befolyt díjakat meghatározott kulcsok szerint osztják fel a szerzők, az előadóművészek, és a hangfelvételek, illetve képhordozók előállítói között. Nem tisztázott még a felvételek előállítóit megillető díjazás felosztásának módja és mikéntje. Jó lenne, ha az érdekeltek meg tudnának állapodni abban, hogy a videókazetták utáni összeg közvetlenül a kiadók érdekvédelmi szervezeteihez (Magyarországi Videó Kiadók Egyesülete, FILMOSZ Független Videó Kiadók Tagozata) folyjon be, és egyesületi célokat szolgáljon. Így végre el lehetne érni azt, hogy az állandó pénzzavarral küszködő szakmai szervezetek – belharcok helyett – folyamatos érdemi munkát végezzenek tagjaik és a mozgóképszakma megelégedésére.

A felsorolt jogszabályi változások várhatóan 1994. július 1-én lépnek hatályba. E törvény végeredményben csak a nemzetközi szervezetekhez és különböző egyezményekhez való csatlakozásból adódó legszükségesebb változtatásokat tartalmazza, miközben az elektronikus mozgókép továbbítás folyamatos kihívásaira, a növekvő jogfelhasználási csatornák (pl. műhold) szerzői jog problémáira nem reagál. A mai napig rendezetlen a szinkronanyagok szerzői jogi és tulajdonjogi helyzete, de nem egyértelmű a műholdon keresztül sugárzott filmek után fizetendő jogdíjak kérdése sem. Mindezeket a hézagokat csakis egy új, átfogó szerzői jogi kódex képes ideig-óráig beforrasztani.

dr. Kiss Zoltán

video magazin TANÁCSADÓ 1.

Vásárlás előtt

Most induló tanácsadó sorozatunk első részében megkíséreljük összefoglalni azokat az alapvető tudnivalókat, amelyek ismeretében bátrabban indulhatunk el vásárolni. Nem ajánlunk konkrét márkákat, típusokat, nem térhetünk ki minden apróságra, inkább olyan apróbb-nagyobb dolgokra szeretnénk felhívni a figyelmet, amelyek megkönnyítik az eligazodást, a választást.

Általánosságban érvényes, hogy ne vegyünk soha nem hallott márkájú, import bóvlit. Még akkor sem, ha az olcsó ára miatt hajlanánk is erre. Nemcsak azért beszélünk le erről mindenkit, mert nem biztos, hogy e készülékek megfelelnek a hazai normáknak, szabványoknak, hanem mert legtöbbször gyatra minőségűek, s meghibásodásuk esetén nincs megfelelő szervizháttér a javításra (a szervizek nem ismerik a kis mennyiségben behozott sokféle tévét, videót, és szinte lehetetlen felkészülni az alkatrészellátásra).

TELEVÍZIÓK

— ami fontos, és ami nem

Sokak szemében a tv-vásárlás legdöntőbb szempontja az, hogy befér-e a szekrénysorba. Ezt az érvet nem szabad lebecsülni, de tudnunk kell, hogy a túl nagy vagy túl kicsi képernyőjű televízió a legjobb műsorokon is sokat tud rontani. Érdemes tehát meggondolnunk, hová vesszük a tévét, illetve hogy milyen messziről fogjuk nézni. A tévénézési távolság akkor optimális, ha a képcsőátló 3,5-4-szeresének megfelelő távolságra vagyunk a képernyőtől. Ilyen távolságról még látszanak a kép apró részletei, de már nem látszik a kép sorstruktúrája.

Ne engedjük, hogy a sok szolgáltatás megtévesszen bennünket! Rengeteg vonzó „flikkflakkot" tudnak manapság a készülékek, amelyek jelentősen drágítják, ráadásul nehezen kezelhetővé teszik őket, de a gyakorlat során kiderül, hogy nincs szükség az egyébként látványos trükkökre. Ilyen, nem túl fontos szempont például az is, hogy tévénk földi sztereó tv-adásokat tudjon venni. Jelenleg ugyanis nincs ilyen adás Magyarországon. (A videó bemenete viszont hasznos, ha sztereó, mert ha műholdvevőnk vagy képmagnónk sztereó, akkor hangjuk így szólhat a tv hangszóróiból).

Feltétlenül legyen viszont legalább kétnormás: színrendszerében is (Pal, Secam), hangját illetően is (OIRT, illetve CCIR). Ez teszi lehetővé, hogy a műholdas adások, a videófilmek, a kamerával készült felvételek és a hazai tv-adások is színesben legyenek élvezhetők, s ne sistergés szóljon a hangszórókból.

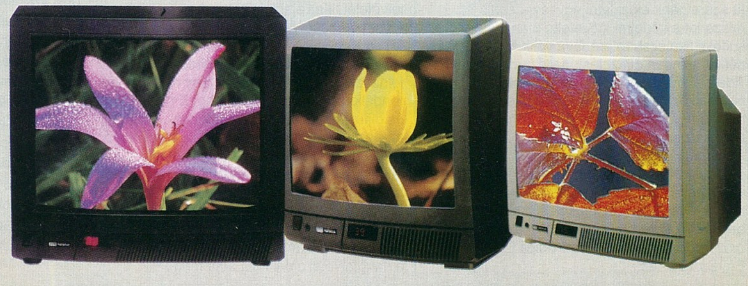
Tudja venni a VHF-sáv 1–12. és az UHF-sáv 21–69. csatornáin kívül az ún. kábelcsatornákat (esetleg hypercsatornákat) is, hogy le ne maradjunk a ma már szinte természetes kábeltelevíziós műsorokról. A vehető műsorokat tárolnunk is kell tévénk memóriájában: ma már minimum 40 programhelyre van szükség.

Nagyon jó, ha teletextes a készülék: a magyar képújságon kívül a műholdas adások túlnyomó részében is lapozgathatunk a teletextoldalakon (lásd RTL, Sat 1., Music TV, NBC-Super, Sky, Eurosport stb.). Ha mást nem is, azt megnézhetjük, hogy mikor mi lesz a tv-műsor.

A csatlakozókról: minél több van, annál jobb. Az ún. AV (Audio-Video, azaz hang- és kép-) bemenetek fontosságát nem lehet eléggé hangsúlyozni: a videómagnót ide dugva lényegesen jobb képet, hangot kapunk, mint ha az antennabemenethez csatlakoznánk. Az a jó, ha egy televíziónak legalább két AV-bemenete van. Az egyikhez képmagnó, a másikhoz műholdvevő csatlakoztatható. A leggyakoribb a Scart, vagy más néven Euro-AV csatlakozó (téglalap alakú, 21 érintkezős aljzat). Az ideális állapotot megközelíti, ha van egy harmadik AV-bemenet is, lehetőleg az előlapon: ide csatlakoztathatjuk a kamerát, ha valamit nem a parányi keresőjében akarunk megnézni. Nagyon kényelmetlen ugyanis a csatlakozókábel végével a tévé mögé nyúlva „vakon" tapogatózva beletalálni a megfelelő lyukba. Ha igényesebb televíziót választunk, akkor érdemes arra is tekintettel lenni, hogy legyen ún. S-videó (Super-video) csatlakozója is. Ide csatlakozhatunk – esetleg később megvásárlásra kerülő – a normál rendszereknél lényegesen jobb, részletgazdagabb képet nyújtó S-VHS vagy Hi-8-as videómagnónkkal vagy kamkorderünkkel.

A hangfrekvenciás kimenet magnófelvételek készítését is lehetővé teszi, de a Hi-Fi berendezés bemenetével összekötve jobb lesz a hangzás is. A tévézés fejhallgatóval néha bizony körülményes (rövid a fejhallgató „madzagja", kényelmetlen a fülünknek, fejünknek, nem halljuk, ha szólnak hozzánk stb.), de mindenképpen hasznos, ha a család szobában tartózkodó tagjait nem akarjuk zavarni.

KÉPMAGNÓK

– van kétfejű, háromfejű, négyfejű

Mivel a videómagnók túlnyomó többsége VHS rendszerű, az alábbiakban erre külön nem térünk ki.

A legegyszerűbbek (és legolcsóbbak) a hangolóegység nélküli videók. Egy részük csak lejátszik, a másik részüknek van videóaudio bemenete, így tévé, videó, kamera jelével „megtáplálva" őket, képesek felvenni. E készülékek nyűhető másodkészülékek, és átjátszáshoz ajánlhatók.

A legtöbbeket érdeklő kategória a két videófejes, mono hangú videók csoportja. A vételkészséggel (Pal, Secam, vehető csatornák stb.) és a csatlakozókkal szembeni követelmények szinte azonosak a tv-készülékeknél leírtakkal.

E készülékek kapcsolóórával, *timer*rel rendelkeznek, amely arra szolgál, hogy az előre beállított időben automatikusan készítsenek felvételt. (A tévét nem kell ilyenkor bekapcsolni, sőt az a furcsaság is megtehető, hogy a tv-n például az 1-es műsort nézzük, míg a videó a 2-esről vesz fel.) Vannak egy évre előre programozható videók, de általában minimum két hétre előre, nyolc műsor rögzíthető. A gyakorlatban ez elég, mert a későbbi műsorokat úgysem ismerjük és a kazetta játékideje is korlátot szab az előreprogramozásnak.

Fontos vásárlási szempont, hogy a távvezérlő gombjai áttekinthető elrendezésűek, könnyen megtalálhatók legyenek. A komolyabbak folyadékkristályos kijelzőjükön mutatják az előreprogramozáskor az adatokat, s egy gombnyomással átküldhetők a videóba.

Igen jó szolgálatot tehet a VISS (VHS INDEX SEARCH SYSTEM) rendszer. Lényege, hogy a film kezdete és egy-egy érdekesebb jelenet megjelölhető és lejátszáskor gyorscsévéléssel megkerestethető (a képernyőn ez a jel természetesen nem látszik, csak a magnó érzékeli).

Akinek fontos, hogy kevésbé zavarcsíkos képet lásson képkereséskor, hogy jó legyen az állókép és léptetéssel a mozgásokat ki tudja elemezni, annak háromfejes videó ajánlható.

A négyfejesek ezenkívül egy gombnyomással „szalagtakarékos", LP üzemmódra állíthatók, így akár tízórányi műsoranyag is rögzíthető egy 300 perces kazettára.

Extra minőségi és árkategóriába tartoznak a Hi-Fi sztereó videók, még „feljebb" pedig a „super"-rendszerű S-VHS videók állnak. A velük készített felvételeket átmásolva is igen jó marad a képminőség.

KAMKORDEREK

– VHS-C? Video-8?

A napjainkban oly divatos minikamerák vásárlása előtt e kérdés eldöntése okozza talán a legtöbb fejtörést. S joggal, mert mindkét rendszer mellett szólnak érvek és ellenérvek. Lássuk, melyek ezek, s ez talán majd a választást is megkönnyíti.

A tesztek tanúsága szerint döntő minőségi különbség nincs a két rendszer között. Gondos konstrukció esetén VHS-C készülékek is lehetnek olyan jók, sőt akár jobbak, mint a Video-8-asok.

A VHS-C kamkorderek nagy előnye, hogy ugyanolyan robusztus felépítésű szalagra készítik a felvételt, mint amilyen a normál VHS-kazettában van, csak a kazetta mérete kisebb. Így egy kazettaadapterrel a nagy VHS-magnón lejátszhatók. Játékidejük csak 45 perc, ezt hátrányukként szokták említeni, de ha belegondolunk, ez nem is oly kevés idő.

A Video-8 rendszerű kamerák valamivel könnyebbek, a kazetták kisebbek, játékidejük hosszabb (90 perc), viszont a kamerát kell lejátszáskor is használni, mivel asztali videóban nem túl elterjedt ez a rendszer. A 8 mm-esek mellett szól a jobb hangminőség is.

Amit a szolgáltatásokról tudnunk kell: tévhit az, hogy annál jobb egy kamera, minél több automata funkciója van. Ez így nem igaz, de tény, hogy akkor a legkellemesebb felvételt készíteni, ha minél kevesebb kezelési funkcióra kell koncentrálni. Az automatikus beállítás azonban csak bizonyos határok között lehetséges, és előadódhatnak olyan szélsőséges fényviszonyok is, amikor az automatika csődöt mond. Ilyen esetekben szükséges a beállításokat manuális üzemmódban elvégezni.

Sok szolgáltatást kínálnak a kamkorderek, amelyeket érdemes szemügyre venni vásárlási döntésünk előtt: változtatható záridő, távvezérelhetőség, önexponálási lehetőség, képremegésgátló automatika, digitális állókép-tárolás, képúsztatás, intervallumfelvétel, karaktergenerátor, utóhangosítás, inzert (utólag beilleszthető) felvételi lehetőség, külsőmikrofon-csatlakoztathatóság, hogy csak a legfontosabbakat említsük.

Vágást és másolást is magában foglaló utómunkálatokra nyugodt szívvel csak az S-VHS-C és Hi-8 rendszerű, úgynevezett szuperkamkordereket ajánljuk, mert ezek rendelkeznek olyan műszaki tartalékokkal, amelyek nem okoznak látható-hallható minőségromlást.

(Következik: a televíziók, képmagnók, kamkorderek elhelyezése, tárolása)

Várjuk felmerülő kérdéseiket, melyekre levélben vagy lapunk hasábjain válaszolunk.

MINDENT EGY HELYEN!

Már a UIP-Duna Film kazettái is a VIDEO NÍVÓ BT-NÉL!
(Könyvesház)

Nálunk valamennyi – mind a 40 – hazai videókiadó filmjeit megtalálja
a kiadókkal megegyező áron!
(UIP-Duna Film, InterCom, Flamex-Interstar, Drive In, Zoom, VICO, Mokép Videókiadó stb.)

Részletfizetési lehetőségek!
Szeretettel várjuk!

VIDEO NÍVÓ
Magyarország Első Műsoroskazetta-Terjesztő Ügynöksége

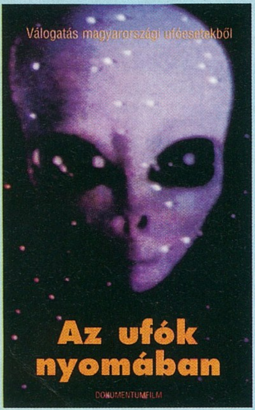
Tisztelettel:
Bt. Szlobodnik László
Video Nívó
1134 Budapest, Váci út 19.
KÖNYVESHÁZ
Tel.: 111-5002
Fax.: 111-5004
Nyitva: H–P 9.30–17.30.

Kiváló parkolási lehetőség!

NEM KELL A KIADÓKHOZ MENNIE, VÁRJA A VIDEO NÍVÓ BT. ÜGYNÖKSÉGE!

Szenzációs magyaroszági ufóesetek videón!

A 90 perces dokumentumfilmben nyilatkoznak a szemtanúk!
- Fényjelenségek
- ufófelvételek
- Találkozások a kis szürkékkel

Ezt a filmet Önnek is látnia kell!

Kiadja az UFO-CONTROLL

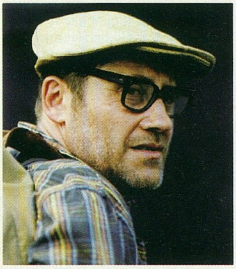
Ára
– lakosság számára: 1290 Ft (áfával) + postaköltség
– kölcsönzési joggal: 2400 Ft + áfa + postaköltség

Megrendelhető, akár telefonon is!

Cím: UFO-CONTROLL
6771 Szeged–Szőreg,
Pf. 6.,
Telefon: 62-328-876

Koltai és az Oscar

Az Oscar-díjat odaítélő Amerikai Filmakadémia tagjainak figyelmébe 35 ország ajánlotta filmjét a legjobb külföldi film kategória mezőnyébe. Ez kettővel több az előző évi ajánlatnál, s ugyancsak kettővel marad el az eddigi 1989-es nevezési rekordtól. Mint ismeretes, Magyarország *Koltai Róbert* Sose halunk meg című alkotását nevezte e nemes versengésbe. A kiírás értelmében e kategórián kívül a bírálók akkor jelölhetnek idegen nyelvű filmet az összes többi kategóriába, ha a művet legalább egy hétig vetítette egy Los Angeles megyei mozi. Mivel a Sose halunk meg tavaly október második felében egy hétig szerepelt egy Santa Monica-i filmszínház műsorán, így a tekintélyes számú zsűri akár a legjobb rendező, legjobb színész vagy legjobb dal ötös mezőnyébe is jelölheti a magyar film alkotóit. Nagy verseny lesz, hiszen Koltai Róbert műve előkelő környezetbe került. Franciaország például a *Germinalt* jelölte, Claude Berri mamutköltségvetéssel készült filmjét, melynek *Gerard Depardieu* a főszereplője. Angliából Paul Turner *Hedd Wynje* szerepel, Németországból pedig Hans W. Geissendorfer filmje, címe *Justiz*. Érkezett nevezés többek között Horvátországból, Szlovéniából, Olaszországból, Izraelből, Bulgáriából, Tajvanból, Hollandiából, Svédországból és Izlandból is.

Nyereményjáték

VIT video

A VIT Video nyereménykazettákat sorsolt ki azok között, akik a Video Magazin 1993/11. száma alapján rendeltek kazettát a kiadótól. Sparky csodazongorája és Alice varázslatos tükre videókazettát nyert a Karády Katalin Videószalon tulajdonosa, 4400 Nyíregyháza, Szabadság tér 9.; a Szinkron Videótéka gazdája, 5630 Békés, Piac tér 5.; Kerekes György, 2310 Szigetszentmiklós, Jókai út 27. A-2 I. 3.

Phoenix helyett Slater

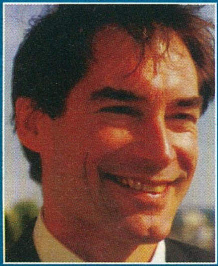
River Phoenix tragikus halála miatt félbeszakadtak a *Dark Blood* című film felvételei, amelyben River a főszerepet alakította. A producerek úgy döntöttek, nem folytatják a produkciót, nem keresnek új színészt a filmhez. River Phoenix következő alakítása az *Interview with a Vampire* című alkotásban lett volna. Tervezett szerepét most *Christian Slater (Négykezes géppisztolyra, Robin Hood – A tolvajok fejedelme)* veszi át.

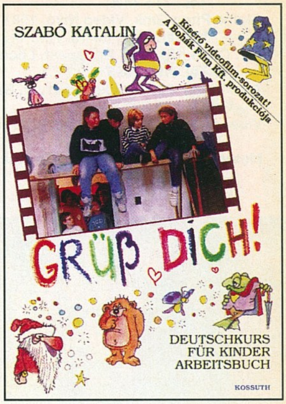

Folytatódik az Elfújta a szél

Az Elfújta a szél regénybéli folytatását, a Scarlettet is elérte a megfilmesítés végzete. A 40 millió dolláros költségvetéssel készülő változat először nyolcrészes televíziós sorozat lesz, nagy nemzetközi összefogással. Az RHI Entertainment vállalkozás egyebek mellett a CBS-szel, a BetaFilmmel, a Silvio Berlusconi Communicationsszel, az ORF-fel és a Sat 1-gyel karöltve kezdi meg a forgatást e januári napokban. Rövidebb-hosszabb gondolkodás után már megvannak a főszereplők is: Scarlett megformálója Joanne Whalley Kilmer lesz, míg Rhett Butlert Timothy Dalton személyesíti meg. Scarlett ír nagyapját Sir John Gielgud fogja alakítani.

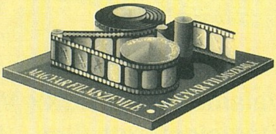

Videóval németül

Grüß Dich címmel jelent meg nemrégiben egy sikerre számot tartható német nyelvkönyv, egy 240 perces videókazetta társaságában, mely a nyelvtanulást kezdő gyermekek és felnőttek számára egyaránt hasznos lehet, s egy évnyi tananyagot kínál. A Kossuth Könyvkiadó bocsátotta útjára Szabó Katalin könyvét, melyet a magyar mellett a bajor kulturális minisztérium is támogatott, a szakmai lektori feladatokat pedig a Goethe Intézet vállalta magára. A Bohák Kft. készítette a videófelvételeket, melyek egyébként ezekben a hetekben huszonhárom részben a Magyar Televízióban is láthatók. A könyvhöz kapható videókazetta e filmeket tömöríti.

Startra kész a filmszemle

Immáron huszonötödször rendezik meg a Magyar Filmszemlét, február 5. és 9. között, a Budapesti Kongresszusi Központban. Várhatóan több mint húsz magyar és külföldi koprodukcióban készült játékfilm, s legalább kétszer ennyi dokumentumfilm vesz részt a nemes versengésben. E filmek többsége egyébként már videóra készül. A videókat a százszemélyes Pátria teremben fogják vetíteni, míg a többi műnek az 1750 fős Pátria és a 300 nézőt befogadni képes Bartók terem ad otthont. Az ünnepélyes díjkiosztó gálaelőadáson – melyet a Magyar Televízió és a Duna TV is közvetít majd – a magyar filmművészet legjelesebb alkotóit életműdíjjal tüntetik ki. A díjazottak névsorát máris tudni lehet: *Fábri Zoltán* rendező, *Illés György* operatőr, *Jancsó Miklós* rendező, *Makk Károly* rendező, *Nemeskürty István* producer, *Szőts István* rendező, *Törőcsik Mari* filmszínésznő. Filmjeik egy részét szerencsére megtaláljuk a videótékákban is.

Interbright '94

Március 10-e és 13-a között immáron hatodik alkalommal rendezik meg Budapesten az Interbright nemzetközi könyv-, videó- és könyvtári kiállítást, mely a Budapesti Tavaszi Fesztivál egyik kísérő rendezvénye lesz. A Pesti Vigadóban a tudományos, szakmai, ismeretterjesztő és szépirodalmi kiadványok mellett a szervezők fontos feladatnak tartják, hogy bemutassák a tudományhoz, a művelődéshez kapcsolódó műsoros videókazettákat is, melyek remekül egészíthetik ki a könyveket. Az ismeretterjesztésnek és a szórakozásnak napjainkban már mind meghatározóbb eszköze a videó, ezért is várják a kiállítás rendezői a videókiadók és -forgalmazók jelentkezését. A kiállításon a látogatóknak lehetőségük lesz a kiállított könyvekből, videókazettákból vásárolni is, s az érdeklődők a rendezvény idején számos szakmai előadást is meghallgathatnak.

A kazetták megvásárolhatók, illetve utánvéttel megrendelhetők:

LUXx VIDEO, 1085 Budapest, Baross u. 48.
Tel.: 134-2124
Interfilm Kft., 1054 Budapest, Steindl I. u. 6.
Tel.: 111-7440
Alpine Piton Gmk. Video Nívó, 1081 Budapest, Köztársaság tér 10. Tel.: 113-9837
S. I. Coop Kft., 1147 Budapest, Lőcsey u. 12/b.
Tel.: 165-2095
Alba Video, 8000 Székesfehérvár, Benke F. u. 3.
Tel.: 22-320-678
Video Nívó Bt. 1134 Bp., Váci út 19. (Könyvesház).
Tel.: 111-5002
Motophon Bt. 3501 Miskolc, Gépész u. 4.
Tel.: 46-352-512

LUXxVIDEO

Premier: 1994. január 12-én

Hamupopóka

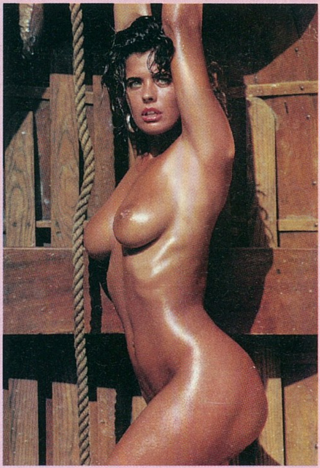
Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy lány, akit Hamupopókának hívtak. Őt mindenki csak Popókának szólította. Egy este Popóka elindult a bálba, hogy megtalálja álmai hercegét...

Magyar film, magyar szereplők!

Angelica, az örömkatona

Amíg ebben a hadseregben Angelica a kiképző tiszt, nem hisszük, hogy nehéz a dolguk a katonáknak. Hiszen Angelica nemcsak arra tanít, hogyan kell csőre tölteni a puskát, azt is megmutatja, hogyan kell azt elsütni...

Szupersztár: Gabriella
Magyar szereplők!

Olaszok hihetetlen kalandjai Budapesten

Doctor Max, az olasz pornókirály Budapestre érkezett, hogy személyesen győződjön meg arról, a magyar lányok nemcsak szépek, de észbontóak is az ágyban...

Magyar szereplők!

Újévi akció a LUXxVIDEO-nál!

Valamennyi a LUXx Video által eddig megjelentetett film – kivéve a januári premiereket – 10%-os engedménnyel vásárolható meg 1994. január 31-ig! Érdeklődjön az ügynökségeknél és a LUXx Videónál!

MEGRENDELŐLAP

A megrendelőlapot kitöltve, címmel ellátott borítékban kérjük elküldeni a LUXx Video címére: 1085 Budapest, Baross u. 48.

KAZETTA CÍME: .... DARAB ....

....

....

Név: ....

Utca, hsz.: ....

Helység: .... Ir. szám.: ....

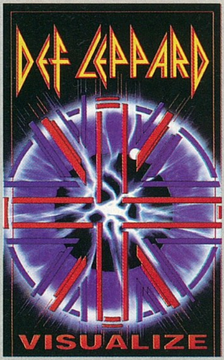
Kérjük nyomtatott betűkkel kitölteni!

PolyGram VHS ajánlat

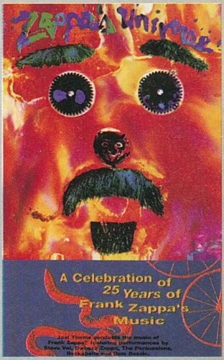
Vannak zenék, melyeket nem elég „csupán” hallgatni...

BYAN ADAMS: So far so Good
Summer of '69 • Straight from the Heart • (Everything I Do) I Do It for You • Please Forgive Me
Rendelési szám: 089 540-3

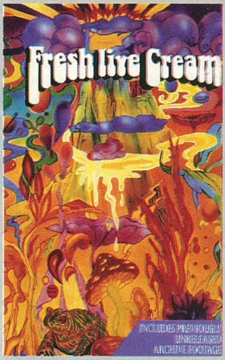
DEF LEPPARD: Visualize
Rocket • Let's Get Rocked • Make love Like a Man • Tonight I Heaven Is • Photograph
Rendelési szám: 086 506-3

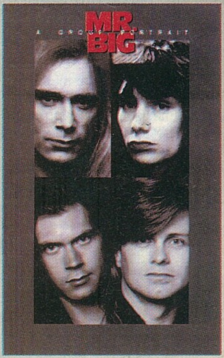
FRANK ZAPPA: Zappa's Universe
Elvis Has Just Left the Building • Black Page • Hungry Freaks, Daddyx • Uncle Meat • Dirty Love
Rendelési szám: 087 942-3

EAST 17: Pie & Mash
House of Love • Gold I Love • Is More Than Felleing • Deep • Feel What You Can't See
Rendelési szám: 087 7823

CREAM: Fresh Live Cream
Spoonful • I Feel Free • All My Loving • Anyone for Tennis • I'm So Glad • Politician • White Room
Rendelési szám: 087 968-3

MR. BIG: A Group Portrait
Koncertfelvételek 1992-es amerikai turnéjukról, soha nem látott felvételek archívumukból
Rendelési szám: 088 688-3

... nézni is kell!

A HI-FI SZTEREÓ műsoros kazetták ára áfával:
1600 Ft+ postaköltség

PolyGram

Magyar PolyGram Hanglemzkiadó Kft.

PolyGram megrendelés

Rendelési szám	Előadó, cím	Megrendelt mennyiség
....	....	....
....	....	....
....	....	....
....	....	....
....	....	....
....	....	....

video magazin

Megrendelő neve: ....

Címe, ir. száma: ....

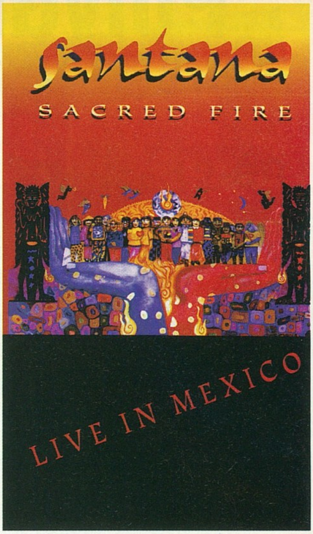
ZENÉS SAROK

SANTANA MEXIKÓBAN

Hölgyeim és Uraim! Foglalják el kényelmes foteljüket, távirányítójukkal kapcsolják be televíziójukat és képmagnójukat, s ha a *Sacred Fire* című kazettát helyezték videójukba, máris egy vérpezsdítő Santana-koncerten találják magukat. Nem is akárhol, hanem Mexico Cityben, 1993 májusában. De szólhatna ez a koncert bárhol másutt a világban, akár Budapesten, mint ahogy szólt is, alig három hónappal e felvétel megszületését követően.

Carlos Santanán mit sem fogott az idő. A 47. évében járó muzsikus, akit 1969-ben Woodstockban egy csapásra megismert a világ, mágikus gitárjátékával percek alatt különleges hangulatot tud teremteni. A latin muzsikát a rockzene világába emeli át, s egy kis improvizációt csempészve szerzeményeibe, alakítja ki azt a sajátos hangzást, amely egyedül őt jellemzi. Múljanak bár az évek, az évtizedek, mindig sikerül olyan zenészeket maga köré gyűjtenie, akik hűen kiszolgálják őt, miközben maguk is mesterei hangszerüknek.

Úgy tűnik, a közönség a világon mindenütt ugyanaz. Amikor felcsendülnek egy-egy örökzöld szám első taktusai, a mexikói nézők ugyanúgy ovációval fogadják a zenét, mint ahogy a budapestiek is tették. Például a *Black Magic Woman*, az *Oye Como Va*, a *Samba Pa Ti*, a *Guajira* vagy az *Európa* esetében. Santana virtuóz játékában ott érezzük az örömöt, a bánatot, a fájdalmat és a felszabadultság érzését. Sokszor szinte sír a gitár, ám van, amikor szinte füstölnek a húrok a nagy igénybevételtől... S a zenei élmény egyben képi élménnyé is válik e videón. A ritmushoz igazodó pergő képváltások nem válnak klipszerűvé, s egy idő után zavaróvá. Ellenben a zenészeket szinte minden oldalról tökéletesen látjuk, csakúgy, mint Santana ujjainak könnyed, mágikus mozgását gitárja húrjain.

A fotelben ülve egyszer sem kell távirányítónkhoz nyúlni, hogy tovatekerjünk egy-egy számon. Kezünk-lábunk ütemesen veri a ritmust, sőt a zene csábítására felállni, s táncolni van kedvünk. Hölgyeim és Uraim! Vajon ki akadályoz meg bennünket abban, hogy akár ugráljunk, táncoljunk is televíziónk előtt, mint egy igazi vérpezsdítő Santana-koncerten?

Szinte percek alatt telik el az a csaknem százharminc perc, amit Carlosszal tölthetünk Mexikóban. Az Európa lágyan ívelő dallamaira visszahuppanunk fotelünkbe, hogy a *Ji-Go-Lo-Bá*-nál már együtt ugrándozzunk a közönséggel és kezünkkel verjük a ritmust, együtt a színpadra érkező, mexikói gyerekekből álló legifjabb ritmusszekcióval. Az utolsó percekben Santana még *Bob Marley* szavait idézi a reményteljes, szebb jövőről, majd vége. S miközben leállítjuk a szalagot, a ránk szakadt csendben hirtelen ürességet érzünk magunk körül.

F. T.

EMERSON, LAKE & PALMER: WELCOME BACK

A hatvanas évek végén indult zenekar (sőt: supergroup!) sohasem tartozott a könnyű élményt kínáló tucategyüttesek közé. A trió (**Keith Emerson** – billentyűs hangszerek, **Greg Lake** – ének, basszusgitár és **Carl Palmer** – dobok) gondosan megmunkált rockzenét játszott, melyből száműzték az elektromos szólógitárt, s már ezzel is formát bontottak. Saját kompozíciókat és klasszikus feldolgozásokat tűztek műsorukra, elsősorban szintetizátor- és elektromosorgonaszólókkal. Emerson *Rick Wakeman*, a Yes billentyűse mellett valamiféle szintetizátorkirállyá vált az évek során. De talán épp ilyen jelentős erénye a zenekarnak – máig – Greg Lake énekhangja, a hol líraian lágy, hol pedig érdes és kemény bariton, mely még az együttes megalakulása előtt a *King Crimson*-lemezeknek adott különös varázst.

Most elkészült több mint hetvenperces videófilmjük, a *Welcome Back*, mely egy korábbi, tripla lemezük címét idézi. Szokatlan film ez, hiszen nem egyetlen koncert anyagát rögzíti vágásokkal, színpadácsolás-jelenetekkel, párszavas interjúbetétekkel, hanem a jelent és a múltat mindig párhuzamba állítva tekint végig a nagymúltú trió eddigi tevékenységén. Zenének és szóbeliségnek egyforma szerep jut a kockákon. A gyűjtőknek készült ez a film, igazi csemege az angolul is értő rajongóknak. Műhelytitkokba pillanthatunk be. Rangsorolás nélkül, teljes egyenrangúságban játszik és nyilatkozik a három muzsikus: a régi és új koncertbevágások érdekesen keverednek össze szemünk előtt, miközben megismerkedhetünk a mai zenekar ars poeticájával. Három rokonszenves zenész szólal meg az őket ért zenei hatásokról, az élő fellépések fontosságáról. Bob Carruthers rendező még arra is ügyel, hogy régi és új számok keveredjenek: az egyik percben még a *Pictures at an Exhibition* (Egy kiállítás képei) című híres Muszorgszkij-feldolgozást hallhatjuk, de néhány perccel később már Emerson játszik egyedül bárzenét *(Honky Tonk Train Blues)*, majd a friss *Black Moon*-album címadó számát látjuk klip-formában.

Az együttes stílusa nem nagyon változott az évek folyamán. Szinte észre sem venni, hogy zenészei egy évtizeden át külön utakon jártak. 1992-ben, a veronai Arénában ugyanazok (vagy majdnem ugyanazok) a hangzások voltak jellemzőek rájuk, mint híres korai lemezeik *(Tarkus, Trilogy* stb.) idejében. Keménység és lágyság, líra és agresszivitás váltakozik ma is a játékukban. Palmer haja sokat rövidült, a hízásra mindig is hajlamos Lake arca kicsit puffadtabb lett, de hát ez kit érdekel, amikor a *C'est la vie*-t énekli?

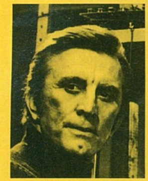
Biztosak lehetünk benne, hogy a Veronában mikrofonvégre kapott olasz és svájci koncertlátogatók, akik úgy nyilatkoznak a filmen, azért mentek el meghallgatni a zenekart, mert tizenöt vagy tizennyolc éve már hallották őket, és akkor életük egyik nagy zenei élményét kapták tőlük, nos, biztosak lehetünk benne, hogy e kitartó hívek most (1992-ben), másfél évtizeddel a nagy élmények után se csalódtak bennük. Az E. L. & P. tagjai pedig abban lehetnek biztosak, hogy a *Black Moon* és az 1993 elején rögzített angliai koncertlemez újabb híveket szerzett nekik.

Talán újabb másfél évtizedre.

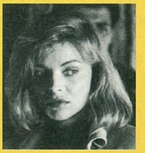
M. J. Gy.

FILM ELŐZETES VIDEO

AZ EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN javában folyik a filmgyártásdömping, a most forgatott filmek nagy részét még az idén műsorra tűzik a filmszínházak, s néhány hónappal később már a videókölcsönzőkben is megtalálhatjuk őket. Tim Burton rendező *(Batman, Ollókezű Edward)* például *Ed Wood* címmel forgatja legújabb moziját, ezúttal csak szerény 18 millió dollárból. A sztori magyar vonatkozása, hogy a neves vámpírszínész, **Lugosi Béla** életének egy része elevenedik meg a történetben. Burton ugyan – Lugosi filmjeihez hűen – fekete-fehérben szerette volna elkészíteni művét, ehhez azonban a producerek nem járultak hozzá. **Kirk Douglas** is visszatér a film világába. Az idős színész **Michael J. Fox** nagybácsiját alakítja majd a *Gready* (Kapzsi) című produkcióban, melyet Jonathan Lynn *(Vinny, az 1ügyű)* rendezett. Érdekesség, hogy a rendező, mint szolga, epizódszínészként feltűnik a filmben. A női sztár **Nancy Travis** lesz (Nyom nélkül). **Marisa Tomei,** aki a *Vinny*ben nyújtott alakításáért kapott legutóbb Oscart, most Norman Jewisonnal *(Hegedűs a háztetőn, Holdkórosok)* forgat, a *Him* című filmben. Színészpartnere **Robert Downey Jr.** *(Chaplin).* Már a honi tékákban is nagy siker a *Férfias játékok.* Nos, rendezője, Phillip Noyce legújabb alkotásában a kolumbiai maffiát jeleníti meg, John Miiius forgatókönyve alapján. Az 50 millió dolláros költségvetésű műben a főszerepeket ismét **Anne Archer** és **Harrison Ford** játsszák. **MAGYARORSZÁGON** 1994-ben is érdemes moziba járni.

Kirk Douglas

Michelle Pfeiffer

Februárban jön *Az ártatlanság kora* **Winona Ryder**rel, **Michelle Pfeiffer**rel. A *Mrs. Doubtfire*-ban a fáradhatatlan **Robin Williams** a sztár, aki – részben – nőként tűnik majd fel... A *Jég veled* egy bobcsapat történetét dolgozza fel, a *Robin Hood – A fuszeklik fejedelme* pedig egy kicsit eltér a többi Robin-filmektől... **Wesley Snipes** és **Sylvester Stallone** alakítja *A pusztító* című produkció főszerepeit. A *Mennyei örömök klubja* pedig a kínaiak világába vezeti el a nézőt. *Addams Family*-n, ha eddig nem botránkoztunk még eleget, s nem kacagtunk rajta eleget, akkor szerencsénk van, mert jön a második rész! **Anjelica Houston, Raul Julia** és **Christopher Lloyd** ismét elvezetnek galád bűnbarlangjukba, s a játékos kegyetlenkedés folytatódik. **Michael J. Fox** a főhőse a *The Concierge* című amerikai vígjátéknak, aki egy csodákra képes főportást alakít. Egy gazdag úr barátnőjét – **Gabrielle Anwart** – kell istápolnia, ám nem várt fordulat történik...

Michael J. Fox

A HAZAI VIDEÓPREMIEREK közül kiemelkedik a *Tisztességtelen ajánlat* **Demi Moore** és **Robert Redford** izgalmas játékával, ahol a tét nem kevesebb, mint egymillió dollár. No és emellett a tisztesség, a hűség, a becsület, az erkölcs. A tragikus sorsú **River Phoenix** utolsó filmje, *A Thing Called Love* (A dolog, melyet szerelemnek hívnak), szintén februári videóújdonság lesz idehaza. Végre megérkezik Magyarországra *A sebhelyes arcú* (Scarface). Brian De Palma 1983-ban rendezte a csaknem háromórás művét, a főszerepben **Al Pacinó**val, **Michelle Pfeifer**rel, **Mary Elizabeth Mastrantonió**val, Robert Loggiaval. A történet egy Amerikába érkező kubai emigráns kálváriája. Walter Hill (48 óra) a rendezője a *Trespass*nak, mely az ember örökzöld vágyáról, a meggazdagodásról szól. A kapzsiság és a kalandvágy sokszínűségét mutatja be a film, **Bill Paxton, Ice T, Ice Cube** és **William Sadler** főszereplésével. **Jeff Bridges** és **Kiefer Sutherland** már a *Nyom nélkül* című alkotásban veszi fel a küzdelmet egymással. Nyom nélkül tűnik el egy parkolóból egy fiatalember szerelme, s három év eredménytelen nyomozás után nyílik esély arra, hogy a titokra fény derüljön. **Jodie Foster** 1988-ban forgatta az *Öt sarok* című filmet **Tim Robbins**szal, **John Turturró**val, mely a hatvanas évek sajátos bronxi világába vezet el bennünket. *Cliffhanger – Függő játszma* a címe **Sylvester Stallone** filmjének, melyben a hős hősies küzdelmet folytat hegycsúcsok között. *Az örömapá*ban **Steve Martin** az örömapa, aki elmeséli, miként vágott jó képet lánya elvesztéséhez (házasságához), s ez milyen bal- és jobb lépésekkel járt... A *Mondvacsinált hős* film a tömegkommunikációról, annak hatásáról, erejéről, de egyben film egy szerencsétlen figuráról, annak kiszolgáltatottságáról is. A sztárparádéban ott találjuk **Dustin Hoffmant**, **Andy Garciát** és **Gena Davist**.

River Phoenix

Jeff Bridges

Gena Davis

További érdekes videófilmek a közeljövőből: *Kék kopó, Szombat esti frász, Rikkancsok, Újabb csobbanás, Egy jó zsaru, Matiné, Majmok bolygója 4., Testrablók, Ezüst pisztolygolyók, Agyhalál, Benny és Joon.*

Sztárcímek autogramgyűjtőknek

WINONA RYDER (ÚJ!)
8899 Beverly Blvd.
Los Angeles, CA 90048
USA

CARLOS SANTANA
P.O. Box 26671
San Francisco, CA 94126
USA

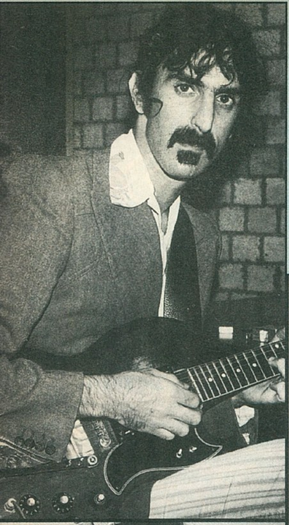

PETER FALK
10100 Santa Monica Blvd. 16 th Fl.
Los Angeles, CA 90067
USA

In Men

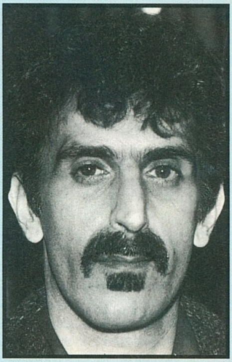
FRANK

/1941 -

Létezéséről először a rendszertelenül érkező *Melody Maker*ek és *New Musical Express*ek tudósítottak, meg a tárgyi tévedésektől hemzsegő korai magyar rocklexikonok. Világossá vált, hogy létezik valahol Amerikában a gitáróriás: *Jimi Hendrix*; a rockzenének is engedményeket tevő dzsessztrombitás: *Miles Davis*; *és* a fenegyerek: *Frank Zappa.* Csak míg az első kettőt, valamint seregnyi színvonalas társukat (Cream, Steppenwolf, Ten Years After, Blood Sweat & Tears, Chase, Doors, Taste, Vanilla Fudge stb.) időnként még a magyar rádió is megszólaltatta, addig FZ ismeretlen maradt. *Jászthatatlan, publikálhatatlan* volt. Pedig akkoriban még azok a szlengszótárak is jórészt elérhetetlen vágyálomnak számítottak, melyek egyik-másik sikamlós szövege megértéséhez a magyar olvasó számára szükségesek.

Azután idősebbek lettünk, külföldre is mehettünk, minden három évben egyszer, és első utunk – most már bevallhatjuk – nem a Louvreba, a Westminster Abbeybe vagy Schönbrunnba vezetett, hanem a lemezboltba, végre egy *igazi* lemezboltba, a Z betűhöz... És lettek diplomata vagy külkereskedő apukák is, akik ma itt, holnap ott, jó napidíjjal, és ha barátunk volt a fia/lánya, újabb FZ-lemezekhez jutottunk hozzá. Így ismertük meg első dupla lemezéről a *Krémsajt Zsuzsi*t, vagy az elejétől végig merő irónia *Cruising with Ruben and the Jets* című lemezt, mely az Elvis Presley-idők mézes csöpögését, szirupos szerelmeit figurázta ki. De a gúnyröhej mögött – bevallottan – egy új Apokalipszis bejelentése hallatszott. Az akkor még hosszú hajú, de bajusza és kis szakálla miatt máris félreismerhetetlen FZ ezt írta a *Cruising...*-lemez borítójára: *„Ez a csöpögős szerelmi dalok és a kretén bambaság albuma. Azért csináltuk, mert tényleg szeretjük az ilyenfajta zenét (egy csapat vénember vagyunk csupán rock and roll-ruhában, körbeüljük a stúdiót, és a régi szép napokról motyogunk egymásnak). Tíz év múlva ti is épp így fogtok körben ülni valahol a barátaitokkal és ugyanezt fogjátok csinálni, ha egyáltalán lesz még min ülni."* Ehhez hasonló FZ-idézetekkel egy könyvet lehetne megtölteni. Már értettük, miért nevezték a rock fenegyerekének. Kigúnyolta az amerikai elnököt – Amerikában; nevetségessé tette az amerikai átlagpolgárt és a fogyasztói társadalmat – szintén a demokrácia hazájában. A közerkölcsökön csak mosolygott: 1971-ben, a New York-i Fillmore East-ben zenekarának tagjai rögtönzött színházi előadásban, vagy inkább zenés bohózatban adták elő, milyen a rockbandák körül ődöngő, mindenáron zenésszeretőt akaró lányok lelkivilága. Szinte rímelt e bohózat a korábbi provokatív felvételre: *What's the Ugliest Part of Your Body?* – Melyik a tested legrusnyább része? – valamint a rá adott válaszra: „It's your mind." – A tudatod. Ugyanezen a koncerten azt is megtudta a hallgatóság, hogy a seattle-i Edgewater Inn szálloda lakói – jórészt bizonyára tisztes amerikai polgárok – a hallban horgászbotot bérelhetnek, és köz-

oriam

ZAPPA

1993/

vetlenül az ablakukból pecázhatnak. Majd amikor kifogtak valamilyen halat, azzal ott a szállodai szobában mindenfélét csinálhatnak – a többit a nézők fantáziájára bízta.

A korai lemezek álprimitív dallamai és „felháborító" szövegei után megmutatta másik arcát is. A 60-as évek végén került a boltokba *Hot Rots* című, később legendássá vált lemeze, mely azt jelezte, hogy FZ és társai (akkor még létezett együttese, a Mothers of Inventio) jazzzenészként is elsőrangúak, talán „a név kötelez" alapon invenciózusak és szellemesek. Megjelentek Fz mellett a jazz világából is jól ismert figurák: két hegedűs *(Don „Sugarcane" Harris* és *Jean-Luc Ponty)*, egy szaxofonos *(Ian Underwood)* és egy billentyűs *(George Duke)*. A *Forró patkányok* sikerén felbuzdulva még néhány „komolyabb" album került ki a mester műhelyéből az évtized fordulója táján *(Waka/Jawaka, Chunga's Revenge, The Grand Wazoo)*, de a *Hot Rats* megismételhetetlen maradt.

A hetvenes évek elején kialakult Magyarországon is az FZ-rajongók szűk tábora. De változatlanul elég nehéz volt hozzájutni korai lemezeihez, és a rockhívek egy részét idegesítették a gyakori ritmustörések, hangulatváltások a korai opusokban. FZ stúdióban és színpadon egyaránt komoly előadói fogásokkal élt, melyek leginkább a Brecht-féle elidegenítő színház módszereivel vethetők össze.

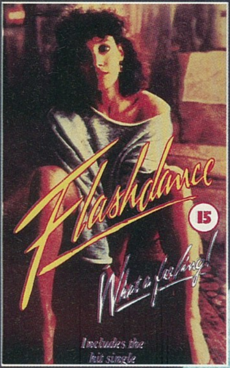
A nagy stílusváltás aligha-nem az 1973-as *Over-nite Sensation* című albumhoz köthető, melyen a szokásos jazz-orientáció mellett a közérthetőbb dallamvilág vált uralkodóvá. A hangütés, a szöveg azonban a régi maradt. Már a címekből sejthető volt, hogy nem babazsúrra invitálnak a dalok: *Piszkos szerelem, Én vagyok a nyál, Zombiszövet* stb. FZ rájött, hogy mély beszédhangja kiválóan alkalmas erotikus témák, pornográf jelenetek ecsetelésére, s az 1973-as lemeztől kezdve húsz éven át kamatoztatta hol behízelgő, hol ellenállhatatlanul férfias, hol kísérteties, hol pedig gúnyos vagy kárörvendő baszszusát. Ez a most már női hallgatóságot is erősen vonzó ének-beszéd-ritmus egyveleg határozta meg az 1974-es *Apostrophe* egészét (borítóján az FZ-nagytotállal), az 1976-os *Zoot Allures* egyik legjobb darabját *(The Torture Never Stops)*, vagy sok későbbi LP *(Sheik Yerbouti, You Are What You Is, Joe's Garage, Them or Us* stb.) felvételeit. Közben az immár őszülő mester időről időre rövid hajjal, zakóban-nyakkendőben lépett a nyilvánosság elé. Állást foglalt számtalanszor politikai kérdésekben is. (Egyik politikai tárgyú interjúja magyarul is olvasható *A neoavantgarde* című szöveggyűjteményben, *Vegyétek el az öregektől a hatalmat* címmel!) Emellett mindig büszkén hangoztatta kábítószer-ellenességét, viszont egy doboz Winston az „intim" FZ-fényképeknek szinte emblémája lett. Hogy egy mai magyar író finom fogalmazását használjuk vele kapcsolatban: FZ nem botrányokat okozott, hanem önmagában volt botrányos. Mint a csendesen sakkozgató dadaista művész, *Marcel Duchamps* vagy a szerényen gombászgató *John Cage*, korunk egyik legnagyobb zeneszerzője. S hogy a hasonlat nem teljesen indokolatlan, azt az is jelzi, hogy egy lemezen maga *Pierre Boulez*, Debussy, Ravel, Stravinsky és Bartók egyik legkiválóbb karmester-interpretátora vezényli FZ műveit: nem valószínű, hogy anyagi okokból...

Természetesen filmek is őrzik a botrányos mester tevékenységét. A magyar tékák egynémelyikében is hozzáférhető groteszk játékfilmje, a *200 Motels*, melyben Ringo Starr Beatles-dobos alakítja FZ szerepét. A töméntelen kalózkoncertfelvételről vagy a portréfilmekről ne is beszéljünk. Érdemesebb kiemelni a hál' istennek gazdag anyagból a zenéjét talán leghívebben őrző *Dub Room Special*-t valamint a *Baby Snakes*-t, és természetesen a legfrissebb, 1993 őszén megjelent *Zappa's Universe*-t, mely másfél órás zeneanyaggal ünnepli az ötvenkét éves muzsikust, néhány héttel annak halála előtt. A Magyarországon is szerencsére már kapható videófilmen megjelenik három, immár szintén zenész gyermeke, *Dweezil, Moon Unit* és *Ahmet*, valamint néhány jól ismert társa az utóbbi évek lemezeiről (*Warren Cuccurullo, Steve Vai* stb.). A film keresztmetszet kíván lenni: modern hangszerelésben hallhatunk rajta régi felvételeket (*Brown Shoes Don't Make It, Dirty Love, Chunga's Revenge* stb.) valamint újabbakat és korábban ismeretleneket. Felmérhetetlen nyereség, hogy FZ pályája nem zárult le olyan tragikus hirtelenséggel, mint Hendrixé, Jopliné vagy Jim Morrisoné, akiket csupán egy-két becses filmfelvétel őrzött meg az utókor nézői számára. FZ majd' három évtizedes pályája filmen is viszonylag gazdagon dokumentált. Nemrégiben még klip is készült *G-Spot Tornado* című felvételéről.

Egy effajta leltár persze nagyon keveset mond FZ univerzális zenei tehetségéről. Hiszen már életművének meghatározásakor is bajban vagyunk: nem volt rockzenész, nem volt „klasszikus" dzsesszmuzsikus, és komponistaként sem könynyen meghatározható helye korunk zenéjében. Kiről beszélünk egyáltalán? S *milyen* beszéd illene leginkább különös egyéniségének értelmezéséhez? Egyik tripla lemezének címében ő maga vállalkozik arra, hogy egy egymondatos jellemzést adjon munkájáról és személyiségéről. A nyers önfelszólítás azt jelzi, hogy a zenészt mégiscsak muzsikája hitelesíti és értelmezi a legpontosabban: *Fogd be a pofád, és gitározz!*

M. J. Gy

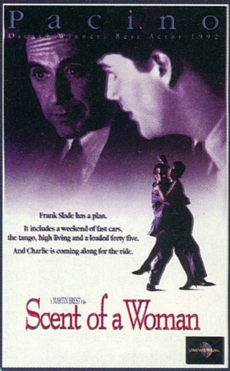
VIDEO CSÚCSON

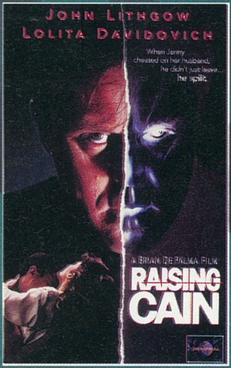
FLASHDANCE
Színes, szinkronizált amerikai zenés film
Lüktető zene és egy gyönyörű lány... Micsoda érzés!
© 1983 Paramount Pictures Corp. All Rights Reserved.

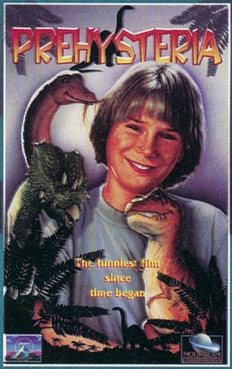
A NAGY BALHÉ
Színes, szinkronizált amerikai filmvígjáték
Jól nézd meg, kit zsebelsz ki!
Paul Newman, Robert Redford, Robert Shaw
7 Oscar-díj
© 1992 Universal City Studios

EGY ASSZONY ILLATA
Színes, szinkronizált amerikai film
Frank Slade alezredesnek van egy terve. Egy hétvége sportkocsikkal, tangóval, gyönyörű nőkkel és egy megtöltött negyvenötössel. És Charlie elkíséri az útra.
© 1992 Universal City Studios, Inc. All Rights Reserved.

KÁIN ÉBREDÉSE
Színes, szinkronizált amerikai thriller
Mikor Jenny megcsalta a férjét, a férfi nemcsak elhagyta. Elárulta...
© 1982 Universal City Studios, Inc. All Rights Reserved.

DINKASZAUROSZOK
Színes, szinkronizált amerikai kalandfilm
A kaland, amire ősidők óta vársz!
© 1993 Moonbeam Entertainment. All Rights Reserved.

CSŐBE HÚZVA
Színes, szinkronizált amerikai thriller
Azt hitte, rendbe hozhatja az életét. De a háttérben mások döntöttek helyette...
© 1983 MTE, Inc. All Rights Reserved.

VIDEO
UNIVERSAL
UIP DUNA
NEMZETKÖZI FILM KFT.

Quo Vadis

A keresztény love story

ki látta a *Charlton Heston* főszereplésével világhíressé vált *Ben Hurt*, az némi fogalmat alkothat arról, mit jelent, ha Amerikában egyszer elhatározzák, hogy a nézők elé varázsolják a régi Rómát: tömegjelenet tömegjelenet hátán, kocsiversenyek, gladiátorok, lakomák, szóval minden olyan kellék, amely egy „igazi" római filmhez kell. Nos, hasonló elképzelések vezették Mervyn LeRoy rendezőt is 1951-ben, amikor a lengyel Henryk Sienkiewicz népszerű regényéből, a *Quo vadis*ból filmet forgatott. Hatalmas statisztériát mozgatott, hiszen több jelenetet „rómaiakkal" zsúfolásig megtelt amfiteátrumokban rögzített. Főszereplőit pedig a „legjobb körökből" válogatta: a férfi főszerepet, mely daliás, katonás alkatot kívánt, *Robert Taylor*ra bízta. Partnernőjéül a szőke és törékeny *Deborah Kerr*t választotta. A két „puhább" férfiszerepet *Leo Genn* (Petronius) és *Peter Ustinov* (Néró) kapta.

A forgatókönyv is jellegzetes amerikai szülemény. Nem törekszik mindenben a történelmi hűségre, Nero császár uralkodásának számtalan fontos epizódját kihagyja a cselekményből, inkább azon igyekszik, hogy hangulatában legyen minden római, ami csak a kockákra kerül. Serlegek és falidíszek, vázák és padlómozaikok. S főleg jellegzetes korabeli figura a főhős, Marcus Vinicius, az ifjú hadvezér, aki – a lengyel író leleménye folytán – igen ellentétes értékekből összekovácsolt alak. Szerelem és hagyományos római értékrend (katonáskodás, gáláns kalandok, mulatozás stb.) csap össze lelkében, midőn keresztány lányba szeret bele. Ez persze csak az első konfliktus a szerelmi és történelmi bonyodalmakkal sűrűn átszőtt alkotásban.

Igazi történelmi filmmel van dolgunk – a cselekmény előterében kitalált személyek állnak, akik koruk átlaghősei: hadvezér és rabszolgalány (aki természetesen királyi vér, tehát származási alapon is illik a fiatal daliához!). A háttérben pedig a történelmi figurákat látjuk, elsősorban a spanyol rabszolganőjével boldog szerelemben élő, ám a politikai viharokban megfáradt Petroniust, valamint a magát Istennek, Napnak, de elsősorban kiváló költőnek és énekesnek képzelő császárt, a hírhedt római kegyetlenkedő zsarnokok egyikét, akiről minden magyar kisiskolás tud egy-két véres történetet mesélni (anyja és első felesége megöletése, Róma felgyújtása stb.). Tehát képzeletbeli és valóban élt szereplők egymás mellé állításával jön létre a „hiteles" történelmi hangulat, az izgalmas sztori, mely a regényíró elképzeléseit követve a keresztényüldözéseket emeli ki a Néró-korszakból, az adja a cselekmény, a bonyodalom apropóját.

Ez az a korszak, melyben az őskeresztény hívők a Róma közelében fekvő kazamatákban voltak kénytelenek összegyűlni, hogy egymást hitben erősítsék, Urukat szabadon imádhassák és meghallgassák a messze útról érkezett prédikátorok gondolatait. A tarzuszi Szent Pál és a Jézust még személyesen ismerő Péter ideje ez, akik a legkegyetlenebb üldözések idején vállalták a halálos veszéllyel járó kereszténység terjesztést. A római titkos gyülekezetbe tartozik Lygia is, a felszabadított rabszolgalány, Vinicius kedvese, aki bizony elég érthetetlen, miért szeretett bele a Plautus–Garay–Kodály-féle hetvenkedő katonára emlékeztető hősbe. De hát a huszonéves lányok és az öregedő filmkritikusok ízlése – ez már számos esetben kiderült – nagyon ritkán megegyező.

A színeiben és zenei aláfestésében egyaránt émelyítő, eper- és puncsfagylaltokat idéző szerelmi jeleneteknél sokkal érdekesebbek a Néró lelkét bemutató, illetve a Petroniusszal foglalkozó képsorok. A film legnagyszerűbb párbeszédei is e jelenetek kellékei. Egyik oldalon a félkegyelmű tömeggyilkos, aki szeret elágyulni (külön kis amforában gyűjti könnyeit), de azért leginkább kölyökkutyára emlékeztet, aki eltűrné, hogy 24 órán át becézzék, vakargassák. Nérónak is állandóan hízelegni kell, s ennek nincs nagyobb mestere, mint a másik oldalon álló kiváló költő és regényíró, Petronius Arbiter (meghalt i. sz. 66-ban), a *Satyricon* című, sajnos befejezetlenül maradt regény szerzője. Ahogy Kosztolányi Néró-regényében az idős nevelő, a filozófus Seneca szemével láttatja az eseményeket, itt Petronius kap hasonló szerepet: dédelgeti urát, de úgy, hogy közben állandóan kritizálja, s értelmetlen ötleteinek próbál értelmet adni. Tudjuk jól, ez mind Senecának, mind Petroniusnak csak egy ideig sikerült. Miután császáruk megvonta tőlük bizalmát, mindketten kénytelenek voltak önkezükkel végezni magukkal. (Petronius, akit a történetíró Tacitus a választékos ízlés mesterének nevez, a nézők szeme láttára, egy búcsúvacsora alkalmával vágatja fel ereit.)

A filmnek tehát nagy szerencséje e Petronius–Néró-vonal, ez teszi lehetővé, hogy még mindig, több mint negyven év elmúltával is nézhető maradt.

M. J. Gy.

GUILD Home Video

A SZERELEM EREJÉVEL
(DYING YOUNG)

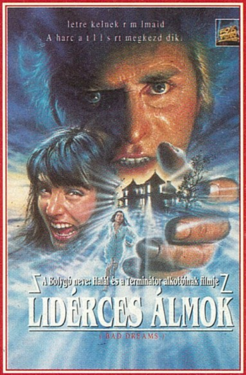
Hilary, (JULIA ROBERTS) a gyönyörű, sudár, vörös hajú lány találkozik a 27 éves Victorral (CAMPBELL SCOTT).
A fiú nagyon művelt, nagyon gazdag, kellemes társalgó és - leukémiás. A lányt ápolónőnek szerződtették melléje. Mindketten nagyon magányosak és nagyon csalódotttak.
Hilary a szerelemben csalódott, Victor az életben.
Az együtt töltött napok, hetek, hónapok alatt azonban lassan megváltozik körölüttük a szokásos ápoló-beteg viszony és egymásba szeretnek. Miután a folyamatos orvosi ellenőrzés alatt is egyre romlik a fiú állapota, Hilary és Victor úgy érzik, a halálos kór ellen csak ketten vehetik fel a harcot.
Kibérelnek hát egy vidéki házat és megpróbálják a lehetetlent...

BONNIE & CLYDE IGAZ TÖRTÉNETE
(BONNIE & CLYDE: THE TRUE STORY)

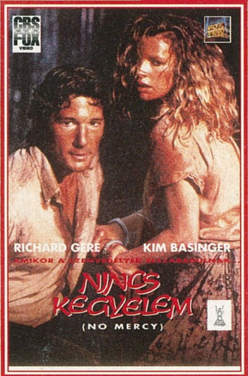
Amerika a gazdasági világválsággal küszködik, míg Bonnie Parkernek az élete vesz válságos fordulatot. A texasi porfészek unalmától megcsömörlött lány kalandra vágyik és elhagyja férjét. Ekkor érkezik a városba lopott verdájával a 19 éves csibész, Clyde Barrow. Bonniet rabul ejti a fiú kalandos életstílusa és vele tart egész Amerikán át tartó menekülésében. Hamarosan bűntársak lesznek és valósággal megrészegülnek a szabadság és a törvények áthágásának izgalmától...

LIDÉRCES ÁLMOK
(BAD DREAMS)

A spiritiszta társaság összes tagja elpusztul a démoni vezető által elrendelt tűzvészben. Egyedül Cynthia az, aki életben maradt, 13 évig tartó kómában feküdve. 13 év múltán tér vissza és a múló rémálmok ismét kísértenek...
A Terminator és A bolygó neve: Halál és a Rémálom az Elm utcában producerének filmje!

NINCS KEGYELEM
(NO MERCY)

KIM BASINGER és RICHARD GERE a főszereplői az utóbbi idők legforróbb és legizgalmasabb akciófilmjének!
Gere, a kőkemény chicagoi zsaru társa gyilkosa után kutatva érkezik a kis lousianai városkába, de ezúttal nem bilincsbe verve akarja a gyilkost a bíróság elé állítani.
Saját kézzel akar elégtételt venni. Bosszúhadjáratában segítségére van egy szőke szépség (Basinger), aki azt állítja, hogy az alvilág főnökének szeretője volt. Akár tetszik, akár nem partnerek lesznek (a bilincs igen szoros kötelék), és elindulnak, hogy befűtsenek a város alvilágának.

ANYUCI, BALFÉK ÉS SPURI
(MOTHER, JUGS AND SPEED)

Sürgős orvosi beavatkozásra van szükség? Hívja a mentőt! A fedélzeten Bill Cosby, akit "Anyucinak" hívnak, de leginkább anyázni szokták. Aztán ott van a tekintélyes kebelméretekkel és tisztelettel rendelkező Raquel Welch, a "Balfék", aki munkatársainak szívesen áll rendelkezésre esténként egy kis autós oktatásra. Végül és utolsó sorban velük van Harvey Keitel is, mint "Spuri", egy igencsak ködös múlttal bíró ex-zsaru.
A Los Angelesi Mentőszolgálat mentősei készen állnak a beavatkozásra bárhol és bármikor, noha ők maguk szorulnának egy kis elsősegélyre...

© 1986 Tri-Star Pictures, Inc. All rights reserved.
© 1994 The CBS/FOX Company. All rights reserved.
© 1992 FNM Films, Inc. All rights reserved.
© 1993 FOXVIDEO, INC. ALL RIGHTS RESERVED
© 1990 TWENTIETH CENTURY FOX FILM CORPORATION. ALL RIGHTS RESERVED
FOXVIDEO™ AND TWENTIETH CENTURY FOX™ AND THEIR LOGOS ARE TRADEMARKS OF TWENTIETH CENTURY FOX FILM CORPORATION

VIDEOPREMIER: JANUÁR 6.

Ügynökeink:

InterFilm 116 Bp. Németvölgyi.u.66. Tel.: 155 9094 Hungaroton Gong 1087 Bp. István u.41-43 Tel.: 141 4734 Alpine Piton Gmk Video Nívó ügynöki iroda 1081 Bp. Köztársaság tér 10. Tel.: 113 9837 Video Nívó BT 1134 Bp. Váci út 19 /Könyvesház/ Tel.: 111 5002 InterCom 1113 Bp. Karolina út 65. Tel.: 209 0933, 209 1111/276 Fax: 209 0930 Tx.: 22 6761